

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

Sisältö

I Säädökset, jotka on julkaistava

- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 676/2002/EY, tehty 7 päivänä maaliskuuta 2002, Euroopan yhteisön radiotaajuuspolitiikan sääntelyjärjestelmästä (radiotaajuuspäätös) 1
- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/19/EY, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2002, sähköisten viestintäverkkojen ja niiden liitännäistoimintojen käyttöoikeuksista ja yhteenliittämisestä (käyttöoikeusdirektiivi) 7
- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/20/EY, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2002, sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevista valtuutuksista (valtuutusdirektiivi) 21
- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/21/EY, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2002, sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä (puitedirektiivi) 33
- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/22/EY, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2002, yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla (yleispalveludirektiivi) 51

Hinta: 18 EUR

FI

Säädökset, joiden otsikot on painettu laihalla kirjasintyyppillä, ovat maatalouspolitiikan alaan kuuluvia juoksevien asioiden hoitoon liittyviä säädöksiä, joiden voimassaoloaika on yleensä rajoitettu.

Kaikkien muiden säädösten otsikot on painettu lihavalla kirjasintyyppillä ja merkitty tähdellä.

I

(Säädökset, jotka on julkaistava)

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS N:o 676/2002/EY,**tehty 7 päivänä maaliskuuta 2002,****Euroopan yhteisen radiotaajuuspolitiikan sääntelyjärjestelmästä (radiotaajuuspäätös)**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 10 päivänä marraskuuta 1999 Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle tiedonannon, jossa se ehdotti radiotaajuuspolitiikan tulevia toimenpiteitä radiotaajuuspolitiikan vihreän kirjan johdosta järjestetyn julkisen kuulemisen tulosten perusteella ja Euroopan yhteisön televiestintä-, yleisradiotoiminta-, liikenne- sekä tutkimus- ja kehityspolitiikka huomioiden. Euroopan parlamentti antoi tiedonannolle tukensa 18 päivänä toukokuuta 2000 annetussa päätöslauselmassa ⁽⁴⁾. On syytä korostaa, että yhteisön radiotaajuuspolitiikan yhdenmukaistamisen tietynasteinen jatkaminen on toivottavaa palvelujen ja sovellusten osalta erityisesti kun on kyse yhteisön tai Euroopan laajuisista palveluista ja sovelluksista, ja että olisi varmistettava, että jäsenvaltiot panevat Euroopan radio-, tele- ja postihallintojen yhteistyökonferenssin (CEPT) tekemät päätökset täytäntöön vaaditulla tavalla.
- (2) Yhteisössä on sen vuoksi luotava poliittiset ja oikeudelliset puitteet radiotaajuuksia koskevien poliittisten toimintavaihtoehtojen yhteensovittamiseksi sekä tarvittaessa radiotaajuuksien saatavuutta ja tehokasta käyttöä koskevat yhdenmukaiset ehdot, jotka mahdollistavat sisämarkkinoiden perustamisen ja toiminnan sellaisilla yhteisön politiikan aloilla kuten sähköinen viestintä, liikenne sekä tutkimus ja kehitys (T&K). Radiotaajuuksien käyttöä kos-

kevat toimintalinjat olisi yhteensovittettava ja tarvittaessa yhdenmukaistettava yhteisön tasolla, jotta yhteisön politiikan mukaisiin tavoitteisiin päästäisiin tehokkaasti. Yhteisön tason yhteensovittaminen ja yhdenmukaistaminen voi tietyissä tapauksissa edesauttaa radiotaajuuksien käytön yhdenmukaistamista ja yhteensovittamista myös maailmanlaajuisesti. Samaan aikaan voidaan antaa tarvittavaa teknistä tukea kansallisella tasolla.

- (3) Yhteisön radiotaajuuspolitiikassa olisi turvattava ilmaisen vapaus, joka käsittää mielipiteenvapauden sekä vapaan tietojen saannin, välityksen ja ajatustenvaihdon yli rajojen samoin kuin tiedotusvälineiden vapauden ja moniarvoisuuden.
- (4) Tämä päätös perustuu periaatteeseen, jonka mukaan aina kun Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat tehneet päätöksen radiotaajuuksista riippuvasta yhteisön politiikasta, siihen liittyvät tekniset täytäntöönpanotoimenpiteet olisi vahvistettava komiteamenettelyjä noudattaen. Teknisissä täytäntöönpanotoimenpiteissä olisi käsiteltävä erityisesti radiotaajuuksien saatavuutta ja tehokasta käyttöä koskevia yhdenmukaistettuja ehtoja sekä radiotaajuuksien käyttöä koskevien tietojen saatavuutta. Tämän päätöksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY ⁽⁵⁾ mukaisesti.
- (5) Euroopan parlamentin ja neuvoston olisi päätettävä uusista radiotaajuuksista riippuvista yhteisöpolitiikan aloitteista asianmukaisesti yhdessä komission ehdotuksen perusteella. Tähän ehdotukseen olisi komission aloiteoikeuteen puuttumatta sisällytettävä muun muassa tiedot suunnitellun politiikan vaikutuksesta olemassa oleviin taajuuksien käyttäjäyhteisöihin sekä tiedot, jotka koskevat uuden politiikan mahdollisesti edellyttämää radiotaajuuksien yleistä uudelleenjakoa.
- (6) Komitean, jäljempänä 'radiotaajuuskomitea', joka muodostuu jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtajana toimii komission edustaja, olisi avustettava komis-

⁽¹⁾ EYVL C 365 E, 19.12.2000, s. 256 ja EYVL C 25 E, 29.1.2002, s. 468.

⁽²⁾ EYVL C 123, 25.4.2001, s. 61.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 5. heinäkuuta 2001 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 16. lokakuuta 2001 (EYVL C 9, 11.1.2002, s. 7) ja Euroopan parlamentin päätös, tehty 12. joulukuuta 2001 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä). Neuvoston päätös, tehty 14. helmikuuta 2002.

⁽⁴⁾ EYVL C 59, 23.2.2001, s. 245.

⁽⁵⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

siota teknisten täytäntöönpanotoimenpiteiden kehittämiseksi ja hyväksymiseksi sekä yhteisön radiotaajuuspolitiikan määrittelyn, valmistelun ja täytäntöönpanon edistämiseksi. Komitean olisi tarkasteltava ehdotuksia radiotaajuuksiin liittyviksi teknisiksi täytäntöönpanotoimenpiteiksi. Niitä voidaan laatia komiteassa käytävien keskustelujen perusteella ja ne saattavat erityistapauksissa edellyttää radiotaajuuksien hallinnoinnista vastaavien kansallisten viranomaisten teknisiä valmistelutoimia. Jos teknisten täytäntöönpanotoimenpiteiden hyväksymisessä käytetään komiteamenettelyä, komitean olisi otettava huomioon myös yritysten sekä kaikkien kyseeseen tulevien sekä kaupallisten että muiden kuin kaupallisten käyttäjien sekä muiden sidosryhmien tekniikan, markkinoiden ja sääntelyn kehitystä koskevat näkemykset, joilla saattaa olla vaikutusta radiotaajuuksien käyttöön. Radiotaajuuksien käyttäjien olisi voitava osallistua keskusteluun tarpeelliseksi katsomallaan tavalla. Komitea voi päättää kuulla radiotaajuuksien käyttäjäryhmien edustajia kokouksissaan, jos tämä on tarpeen tilanteen selvittämiseksi tietyllä alalla.

- (7) Jos yhteisön politiikkojen täytäntöönpanemiseksi on tarpeen toteuttaa sellaisia yhdenmukaistamistoimia, jotka ovat teknisiä täytäntöönpanotoimenpiteitä laajempia, komissio voi esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle perustamissopimukseen perustuvan ehdotuksen.
- (8) Radiotaajuuspolitiikkaa ei voida perustaa pelkästään tekniisiin tekijöihin, vaan siinä on otettava huomioon myös taloudelliset, poliittiset, kulttuuriset, terveyteen liittyvät ja sosiaaliset seikat. Saatavana olevien radiotaajuuksien rajallisen määrän kysynnän jatkuva lisääntyminen aiheuttaa lisäksi ristiriitaisia paineita ottaa huomioon radiotaajuuksien eri käyttäjäryhmät sellaisilla aloilla kuin televiestintä, yleisradiotoiminta, liikenne, lainvalvonta sekä sotilaallinen ja tieteellinen käyttö. Tämän vuoksi radiotaajuuspolitiikassa olisi otettava huomioon kaikki alat ja tasapainotettava niiden eri tarpeet.
- (9) Tämä päätös ei saisi vaikuttaa jäsenvaltioiden oikeuteen asettaa tarvittavia rajoituksia yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen sekä puolustukseen liittyvistä syistä. Jos tekninen täytäntöönpanotoimenpide vaikuttaa muun muassa radiotaajuuskaistoihin, joita jäsenvaltio käyttää yksinomaan ja välittömästi yleiseen turvallisuuteen ja puolustukseen liittyviä tarkoituksia varten, komissio voi jäsenvaltion perustellusta pyynnöstä hyväksyä siirtymäkausia ja/tai jakamisjärjestelyjä edistääkseen kyseisen toimenpiteen täysimääräistä täytäntöönpanoa. Jäsenvaltio voi myös ilmoittaa komissiolle kansallisista taajuuskaistoistaan, joita käytetään yksinomaan ja välittömästi yleiseen turvallisuuteen ja puolustukseen liittyviä tarkoituksia varten.
- (10) Komissio voi järjestää kuulemisia tämän päätöksen soveltamisalan ulkopuolelta, jotta voidaan ottaa huomioon jäsenvaltioiden, yhteisön toimielinten, yritysten ja kaikkien kyseeseen tulevien sekä kaupallisten että muiden kuin kaupallisten käyttäjien sekä muiden sidosryhmien tekniikan, markkinoiden ja sääntelyn kehitystä koskevat näkemykset, joilla saattaa olla vaikutusta radiotaajuuksien käyttöön.
- (11) Radiotaajuuksien tekninen hallinnointi käsittää radiotaajuuksien yhdenmukaistamisen ja varaamisen. Yhdenmukaistamisessa olisi noudatettava yhteisön tasolla määriteltäviä yleisiä toimintaperiaatteita. Radiotaajuuksien tekniseen hallinnointiin eivät kuitenkaan kuulu taajuuksien jakamista ja toimilupia koskevat menettelyt eikä siitä päättäminen, käytetäänkö radiotaajuuksien jakamiseksi tarjouskilpailuun perustuvia valintamenettelyjä.
- (12) Komitean olisi radiotaajuuksien varaamisen ja tietojen saatavuuden yhdenmukaistamista koskevien teknisten täytäntöönpanotoimenpiteiden hyväksymistä varten toimittava yhteistyössä radiotaajuuksien hallinnoinnista vastaavien kansallisten viranomaisten radiotaajuusasiiantuntijoiden kanssa. Valtuutusmenettelyistä erityisillä aloilla saatujen kokemusten perusteella, esimerkiksi yhteensovitetusta valtuutusmenettelystä satelliittivälitteisten henkilökohtaisten viestintäpalvelujen alalla yhteisössä 24 päivänä maaliskuuta 1997 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen 710/97/EY (S-PCS) ⁽¹⁾ ja kolmannen sukupolven matkaviestinnän ja langattoman viestinnän järjestelmän (UMTS) koordinoitusta käyttöön otosta Euroopan yhteisössä 14 päivänä joulukuuta 1998 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 128/1999/EY ⁽²⁾ soveltamisen seurauksena, olisi hyväksyttävä teknisiä täytäntöönpanotoimenpiteitä CEPT:lle myönnettävien valtuutusten lopputuloksena. Jos yhteisön politiikkojen täytäntöönpanemiseksi on tarpeen hyväksyä yhdenmukaistettuja toimenpiteitä, jotka eivät kuulu CEPT:n toimivaltaan, komissio voi hyväksyä täytäntöönpanotoimet radiotaajuuskomitean avustuksella.
- (13) CEPT käsittää 44 Euroopan maata. CEPT valmistelee teknisiä yhdenmukaistamistoimia tavoitteenaan yhdenmukaistaa taajuuksien käyttö yli yhteisön rajojen, millä erityinen merkitys niille jäsenvaltioille, joissa Euroopan unionin ulkopuoliset CEPT:n jäsenet voivat vaikuttaa radiotaajuuksien käyttöön. Tämän päätöksen mukaisesti tehtävissä päätöksissä ja toteutettavissa toimenpiteissä olisi otettava huomioon sellaisten jäsenvaltioiden erityistilanne, joilla on unionin ulkorajoja. Komission olisi tarvittaessa voitava tehdä tällaisten CEPT:lle annettujen valtuutusten tulokset pakollisiksi jäsenmaille ja jos valtuutusten tuloksia ei ole saatavilla tai ne eivät ole hyväksyttävissä, toteuttaa asianmukaiset vaihtoehtoiset toimet. Tämän ansiosta voidaan erityisesti yhdenmukaistaa

(1) EYVL L 105, 23.4.1997, s. 4, päätös sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä N:o 1215/2000/EY (EYVL L 139, 10.6.2000, s. 1).

(2) EYVL L 17, 22.1.1999, s. 1.

radiotaajuuksien käyttö koko yhteisössä sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä (puitedirektiivi) 7 päivänä maaliskuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/21/EY⁽¹⁾ mukaisesti sekä ottaen huomioon sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevista valtuutuksista (valtuutusdirektiivi) 7 päivänä maaliskuuta 2002 annetun neuvoston direktiivin 2002/20/EY⁽²⁾ säännökset.

- (14) Asianmukaisen tiedon antaminen yleisölle radiotaajuuksien varaamisesta, saatavuudesta ja käytöstä yhteisössä yhteensovitetusti ja oikea-aikaisesti on investointien ja päätöksenteon kannalta olennainen tekijä. Niitä ovat myös uudet tekniset ratkaisut, jotka johtavat uusiin radiotaajuuksien varaamis-, hallinnointi- ja osoittamismenetelmiin. Pitkän aikavälin strategisten näkökohtien kehittäminen edellyttää riittävää tietoa teknologian kehityksen seurauksista. Tällaista tietoa olisi näin ollen oltava saatavilla yhteisössä, sanotun kuitenkin rajoittamatta henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta televiestinnän alalla 15 päivänä joulukuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/66/EY⁽³⁾ mukaista luottamuksellisten liiketoimintaa koskevien tietojen ja henkilötietojen suojaa. Monialaisen radiotaajuuksipolitiikan toteuttaminen edellyttää, että saatavilla on tietoa koko radiotaajuuspektristä. Koska yleisenä tavoitteena on radiotaajuuksien käytön yhdenmukaistaminen yhteisössä ja muualla Euroopassa, tällaisten tietojen saatavuus on tarpeen yhdenmukaistaa Euroopan tasolla käyttäjäystävällisellä tavalla.

- (15) Tämän vuoksi on tarpeen täydentää voimassa olevia radiotaajuuksien käyttöä koskevan tiedon julkaisemiselle asetettuja yhteisön ja kansainvälisiä vaatimuksia. Varattujen radiotaajuusalueiden nykytilannetta koskevan tiedon julkista saatavuutta vaaditaan kansainvälisellä tasolla sääntelyperiaatteita koskevassa viiteasiakirjassa, josta perustelevisiivintää käsittelevä ryhmä on neuvotellut Maailman kauppajärjestössä. Direktiivin 90/388/ETY muuttamisesta matkaviestinnän ja henkilökohtaisen viestinnän osalta 16 päivänä tammikuuta 1996 annetussa komission direktiivissä 96/2/EY⁽⁴⁾ vaadittiin jäsenvaltioita julkaisemaan vuosittain tai antamaan pyynnöstä saataville radiotaajuuksien varaamissuunnitelma sekä suunnitelmat näiden taajuuksien laajentamisesta tulevaisuudessa, mutta vaatimus koski vain matka- ja henkilö-

viestintäpalveluja. Lisäksi radio- ja telepäätelaitteista ja niiden vaatimustenmukaisuuden vastavuoroisesta tunnustamisesta 9 päivänä maaliskuuta 1999 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 1999/5/EY⁽⁵⁾ sekä teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22 päivänä kesäkuuta 1998 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 98/34/EY⁽⁶⁾ vaaditaan jäsenvaltioita ilmoittamaan komissiolle sääntelemistään rajapinnoista, jotta niiden yhteensopivuus yhteisön lainsäädännön kanssa voidaan arvioida.

- (16) Direktiivi 96/2/EY oli alkuna sille, että otettiin käyttöön ensimmäinen ryhmä CEPT:n hyväksymiä toimenpiteitä, kuten Euroopan radioviestinnän komitean päätöksen (ERC/DEC/(97)01) kansallisten taajuusjakotaulukoiden julkaisemisesta. On tarpeen varmistaa, että CEPT:n ratkaisut vastaavat yhteisön politiikan tarpeita ja että niille luodaan tarvittava oikeusperusta niiden täytäntöönpanemiseksi yhteisössä. Tätä varten yhteisössä on hyväksyttävä sekä menettelyyn että sisältöön liittyviä erityisiä toimenpiteitä.
- (17) Yhteisön yrityksiä olisi kohdeltava oikeudenmukaisesti ja syrjimättä myönnettäessä taajuuksia kolmansissa maissa. Koska radiotaajuuksien saaminen on avaintekijä liiketoiminnan kehittämisessä ja yleishyödyllisissä toimissa, on lisäksi tarpeen varmistaa, että yhteisön radiotaajuusvaatimukset otetaan huomioon kansainvälisessä suunnittelussa.
- (18) Yhteisön politiikan toteuttaminen voi edellyttää radiotaajuuksien käytön yhteensovittamista erityisesti viestintäpalvelujen tarjonnan osalta, joihin kuuluu yhteisönlaajuisen verkkovierailumahdollisuus. Lisäksi tietäntyyppiseen radiotaajuuksien käyttöön liittyy maantieteellinen kattaavuus, joka ylittää yksittäisen jäsenvaltion rajat ja mahdollistaa rajat ylittävät palvelut, kuten satelliittiviestintäpalvelut, jotka eivät edellytä henkilöiden siirtymistä. Tämän vuoksi yhteisön olisi oltava riittävästi edustettuna kaikkien radiotaajuuksien hallintoa käsittelevien kansainvälisten organisaatioiden ja konferenssien, kuten kansainvälisen teleliiton (International Telecommunications Union, ITU) ja ITU:n maailman radioviestintäkonferenssien, toiminnassa.
- (19) ITU:n maailman radioviestintäkonferenssien olemassa olevat valmistelu- ja neuvottelumekanismit ovat tuottaneet erinomaisia tuloksia CEPT:ssä toteutettavan yhteistyön seurauksena, ja valmisteluissa on otettu

⁽¹⁾ Ks. tämän virallisen lehden s. 33.

⁽²⁾ Ks. tämän virallisen lehden s. 21.

⁽³⁾ EYVL L 24, 30.1.1998, s. 1.

⁽⁴⁾ EYVL L 20, 26.1.1996, s. 59.

⁽⁵⁾ EYVL L 91, 7.4.1999, s. 10.

⁽⁶⁾ EYVL L 204, 21.7.1998, s. 37, direktiivi sellaisena kuin se on viikoksi muutettuna direktiivillä 98/48/EY (EYVL L 217, 5.8.1998, s. 18).

huomioon yhteisön edut. Jäsenvaltioiden ja yhteisön olisi kansainvälisissä neuvotteluissa sovittava yhteisestä toiminnasta ja tehtävä tiivistä yhteistyötä koko neuvotteluprosessin ajan, jotta turvataan yhteisön kansainvälisen edustuksen yhtenäisyys 3 päivänä helmikuuta 1992 annetuissa maailman radiohallintojen konferenssia koskevissa neuvoston päätelmissä sovittujen sekä 22 päivänä syyskuuta 1997 ja 2 päivänä toukokuuta 2000 annetuissa neuvoston päätelmissä vahvistettujen menettelyjen mukaisesti. Tällaisten kansainvälisten neuvottelujen osalta komission olisi ilmoitettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle, onko niillä vaikutusta yhteisön politiikkoihin, saadakseen neuvoston hyväksynnän tavoiteltaville yhteisön poliittisille tavoitteille sekä kannoille, jotka jäsenvaltiot omaksuvat kansainvälisellä tasolla. Varmistaakseen, että tällaisissa kannoissa otetaan asianmukaisesti huomioon myös radiotaajuuksien hallintaan liittyvä tekninen ulottuvuus, komissio voi antaa CEPT:lle tätä varten valtuutuksia. Jäsenvaltioiden olisi liitettävä radiotaajuushallinnosta vastaavilla tai siihen liittyvillä kansainvälisillä foorumeilla vahvistettavien sopimusten tai sääntöjen hyväksymisasiakirjoihin yhteinen julistus, jossa ne ilmoittavat soveltavansa sopimusta tai sääntöä niille perustamissopimuksen nojalla kuuluvien velvollisuuksien mukaisesti.

- (20) Erityisesti radiotaajuuksia koskevien kansainvälisten neuvottelujen lisäksi on olemassa muita yhteisöä ja yhteisön ulkopuolisia maita koskevia sopimuksia, joilla voi olla vaikutusta radiotaajuuskaistojen käyttö- ja yhteiskäyttösuunnitelmiin ja jotka voivat koskea esimerkiksi kauppaa ja markkinoille pääsyä muun muassa Maailman kauppajärjestön puitteissa, laitteiden vapaata liikkuvuutta ja käyttöä, kattavuudeltaan alueellisia tai maailmanlaajuisia viestintäjärjestelmiä, kuten satelliitteja, turvallisuus- ja hätätoimia, kuljetusjärjestelmiä, yleisradiotoiminnan teknologiaa, ja tutkimussovelluksia, kuten radioastronomiia ja kaukokartoitusta. Näin ollen on tärkeää varmistaa kauppaa ja markkinoillepääsyä koskevista kysymyksistä neuvottelemista koskevien yhteisön järjestelyjen ja tämän päätöksen mukaisesti tavoiteltavien radiotaajuuspolitiikan tavoitteiden välinen yhteensopivuus.
- (21) Koska kansalliset viranomaiset voivat radiotaajuuspolitiikkaan ja radiotaajuuksien hallintaan liittyvässä toiminnassaan saada haltuunsa tietoja, jotka saattavat olla kaupallisesti arkaluonteisia, on tarpeen, että kansalliset viranomaiset soveltavat tässä päätöksessä säädettyjä yhteisiä luottamuksellisuuden periaatteita.
- (22) Koska suunnitellun toiminnan tavoitetta, joka on yhteisten puitteiden vahvistaminen radiotaajuuksia koskevalle politiikalle, ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin, se voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, yhteisö voi hyväksyä toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen

mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.

- (23) Jäsenvaltioiden olisi pantava tämä yhteinen radiotaajuuspolitiikan toimintakehys täytäntöön erityisesti kansallisten viranomaistensa kautta ja annettava komissiolle kaikki tarvittavat asiaankuuluvat tiedot, jotka komissio tarvitsee arvioidakseen sen täytäntöönpanoa koko yhteisössä ottaen huomioon yhteisön ja sen jäsenvaltioiden kansainväliset kauppaa koskevat velvoitteet.
- (24) Päätökset N:o 710/97/EY ja N:o 128/1999/EY pysyvät voimassa.
- (25) Komission olisi annettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle vuosittain kertomus tämän päätöksen mukaisesti saavutetuista tuloksista sekä suunnitelluista tulevista toimista. Tässä yhteydessä Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat tarvittaessa ilmaista poliittisen tukensa,

OVAT TEHNEET TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tavoitteet ja soveltamisala

1. Tämän päätöksen tarkoituksena on luoda yhteisön poliittiset ja oikeudelliset puitteet radiotaajuuksia koskevien poliittisten toimintavaihtoehtojen yhteensovittamiseksi sekä tarvittaessa radiotaajuuksien saatavuutta ja tehokasta käyttöä koskevat yhdenmukaiset ehdot, jotka mahdollistavat sisämarkkinoiden perustamisen ja toiminnan sellaisilla yhteisön politiikan aloilla kuten sähköinen viestintä, liikenne sekä tutkimus ja kehitys (T&K).
2. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi tässä päätöksessä vahvistetaan menettelyt, joilla
 - a) helpotetaan radiotaajuuksien käytön strategista suunnittelua ja yhdenmukaistamista yhteisössä koskevaa poliittista päätöksentekoa ottaen huomioon muun muassa yhteisön politiikan taloudelliset, turvallisuuden ja terveyteen liittyvät, julkista etua ja sananvapautta koskevat, kulttuuriset, tieteelliset, sosiaaliset ja tekniset näkökohdat sekä radiotaajuuksien käyttäjäyhteisöjen erilaiset edut siten, että tavoitteena on optimoida taajuuksien käyttö ja torjua haitalliset häiriöt;
 - b) varmistetaan radiotaajuuspolitiikan tehokas täytäntöönpano yhteisössä ja erityisesti vahvistetaan yleiset menetelmät radiotaajuuksien käytön saatavuutta ja tehokasta käyttöä koskevien yhdenmukaisten ehtojen varmistamiseksi;

c) varmistetaan, että radiotaajuuksien varaamisesta, saatavuudesta ja käytöstä yhteisössä on saatavilla yhteensovitettua ja oikea-aikaista tietoa;

4 artikla

d) varmistetaan yhteisön etujen tehokas yhteensovittaminen kansainvälisissä neuvotteluissa siltä osin kuin radiotaajuuksien käyttö vaikuttaa yhteisön politiikkoihin.

Radiotaajuuskomitean tehtävät

3. Tämän päätöksen perusteella toteutettavassa toiminnassa on otettava asianmukaisesti huomioon radiotaajuuksien hallintoihin liittyvien kansainvälisten järjestöjen, esimerkiksi Kansainvälisen teleliiton (ITU) ja Euroopan posti- ja telehallintojen konferenssin (CEPT), tekemä työ.

1. Edellä 1 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi komissio esittää radiotaajuuskomitealle tässä artiklassa tarkoitettuja menettelyjä noudattaen asianmukaisia teknisiä täytäntöönpanotoimenpiteitä, joilla taataan yhdenmukaistetut ehdot radiotaajuuksien saatavuudelle ja tehokkaalle käytölle sekä 5 artiklassa tarkoitettujen radiotaajuuksien käyttöä koskevan tiedon saatavuudelle.

4. Tällä päätöksellä ei rajoiteta yhteisön tasolla tai kansallisella tasolla yhteisön oikeuden mukaisesti toteutettavia toimenpiteitä, joilla pyritään yleisen edun mukaisiin, erityisesti sisällön sääntelyyn ja audiovisuaalialan politiikkaan liittyviin tavoitteisiin, direktiivin 1999/5/EY säännöksiä eikä jäsenvaltioiden oikeutta järjestää radiotaajuutensa ja käyttää niitä yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen sekä puolustukseen liittyviä tarkoituksia varten.

2. Komissio antaa 1 kohdassa tarkoitettujen ja CEPT:n toimivaltaan kuuluvien teknisten täytäntöönpanotoimenpiteiden, joita ovat muun muassa radiotaajuuksien varaamisen ja tiedon saatavuuden yhdenmukaistaminen, kehittämistä varten CEPT:lle valtuutukset, joissa määritellään suoritettavat tehtävät ja niiden aikataulu. Komissio noudattaa 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä.

2 artikla

Määritelmä

Tässä päätöksessä tarkoitetaan 'radiotaajuuksilla' radioaaltoja taajuusvälillä 9 kHz–3 000 GHz; radioaallot ovat sähkömagneettisia aaltoja, jotka etenevät vapaassa tilassa aaltojohtoon kytkeytymättä.

3. Edellä 2 kohdan mukaisesti suoritettujen työn perusteella komissio päättää, sovelletaanko valtuuksien mukaisesta työstä saatuja tuloksia yhteisössä, sekä niiden täytäntöönpanon määräästä jäsenvaltioissa. Nämä päätökset julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*. Tätä kohtaa soveltaessaan komissio noudattaa 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä.

3 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa komitea, jäljempänä 'radiotaajuuskomitea'.

4. Sen estämättä, mitä 3 kohdassa säädetään, komissio voi 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen päättää toimenpiteistä valtuutuksen tavoitteiden saavuttamiseksi, jos komissio tai jokin jäsenvaltioista katsoo, että 2 kohdan mukaisesti annetun valtuutuksen perusteella tehtävä työ ei etene tyydyttävästi asetettuun aikatauluun nähden, tai jos valtuutuksen tulokset eivät ole hyväksyttäviä.

2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 3 ja 7 artiklassa säädettyä menettelyä ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

5. Edellä 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin voi tarvittaessa sisältyä jäsenvaltion mahdollisuus siirtymäaikoihin ja/tai radiotaajuuksien jakamisjärjestelyihin, jotka komission on hyväksyttävä, jos ne ovat perusteltuja kyseisen jäsenvaltion perustellusta pyynnöstä ottaen huomioon kyseisen jäsenvaltion erityisilanteen ja edellyttäen, ettei tällaisella poikkeuksella lykätä kohtuuttomasti täytäntöönpanoa eikä luoda kohtuuttomia eroja jäsenvaltioiden välille kilpailu- tai sääntelytilanteissa.

3. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 ja 7 artiklassa säädettyä menettelyä ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu määräaika vahvistetaan kolmeksi kuukaudeksi.

6. Edellä 1 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi komissio voi 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen hyväksyä myös sellaisia 1 kohdassa tarkoitettuja teknisiä täytäntöönpanotoimenpiteitä, joita 2 kohta ei koske.

4. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä.

7. Yhteisön radiotaajuuspolitiikan määrittelyn, valmistelun ja täytäntöönpanon edistämiseksi komissio kuulee komiteaa määrajoin 1 artiklassa tarkoitetuista asioista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tässä artiklassa mainittujen menettelyjen soveltamista.

5 artikla

Tietojen saatavuus

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallinen radiotaajuuksien varaamistaulukko sekä tiedot radiotaajuuksien käyttöä koskevista oikeuksista, ehdoista, menettelyistä ja maksuista julkaisetaan, jos se on tarpeellista 1 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Niiden on pidettävä nämä tiedot ajan tasalla ja toteutettava toimenpiteitä sopivien tietokantojen kehittämiseksi, jotta tiedot voidaan antaa yleisön saataville 4 artiklan nojalla toteutettujen, asiaankuuluvien yhdenmukaistamistoimenpiteiden mukaisesti.

6 artikla

Suhteet kolmansiin maihin ja kansainvälisiin organisaatioihin

1. Komissio seuraa tämän päätöksen täytäntöönpanoon mahdollisesti vaikuttavaa radiotaajuuksiin liittyvää kehitystä yhteisön ulkopuolisissa maissa ja kansainvälisissä järjestöissä.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle vaikeuksista, joita yhteisön ulkopuoliset maat tai kansainväliset organisaatiot ovat oikeudellisesti tai tosiasiallisesti aiheuttaneet tämän päätöksen täytäntöönpanolle.

3. Komissio raportoi säännöllisesti 1 ja 2 kohdan soveltamisesta Euroopan parlamentille ja neuvostolle ja voi tarvittaessa ehdottaa toimenpiteitä turvatakseen tämän päätöksen periaatteiden ja tavoitteiden toteuttamisen. On sovittava yhteisen politiikan tavoitteista, jotta varmistetaan yhteisön tason yhteensovittaminen jäsenvaltioiden välillä, jos se on tarpeen 1 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

4. Tämän artiklan mukaisesti toteutetut toimenpiteet eivät vaikuta asiaa koskevien kansainvälisten sopimusten mukaisiin yhteisön ja jäsenvaltioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

7 artikla

Ilmoittaminen

Jäsenvaltioiden on annettava komissiolle kaikki tarvittavat tiedot, joiden perusteella se voi tarkistaa tämän päätöksen täytäntöönpanon. Jäsenvaltioiden on erityisesti välittömästi ilmoitettava komissiolle 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen valtuutusten tulosten täytäntöönpanosta.

8 artikla

Luottamuksellisuus

1. Jäsenvaltiot eivät saa paljastaa tietoja, joita koskee liikesalaisuus ja joita ovat erityisesti tiedot yrityksistä, niiden liikesuhteista tai kustannusrakenteista.

2. Edellä 1 kohdan säännöksillä ei rajoiteta asianomaisten viranomaisten oikeutta paljastaa tietoja, jos tämä on olennaista niiden tehtävien suorittamisen kannalta; tällöin tietojen paljastamisen on oltava oikeasuhteista ja siinä on otettava huomioon yritysten oikeudet edut niiden liikesalaisuuksien suojelemisessa.

3. Edellä 1 kohdan säännökset eivät estä julkaisemasta tietoa, joka koskee taajuuksien käyttöoikeuksien myöntämisehtoja ja joka ei sisällä luottamuksellista tietoa.

9 artikla

Kertomus

Komissio antaa vuosittain Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän päätöksen mukaisesti kehitetyistä toimista ja vahvistetuista toimenpiteistä sekä tämän päätöksen nojalla suunnitelluista tulevista toimista.

10 artikla

Täytäntöönpano

Jäsenvaltioiden on laein, asetuksin tai hallinnollisin toimin toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet tämän päätöksen ja kaikkien siitä johtuvien toimenpiteiden täytäntöönpanemiseksi.

11 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

12 artikla

Osoitus

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 7 päivänä maaliskuuta 2002.

Euroopan parlamentin puolesta

P. COX

Puhemies

Neuvoston puolesta

J. C. APARICIO

Puheenjohtaja

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2002/19/EY,

annettu 7 päivänä maaliskuuta 2002,

sähköisten viestintäverkkojen ja niiden liitännäistoimintojen käyttöoikeuksista ja yhteenliittämisestä (käyttöoikeusdirektiivi)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä 7 päivänä maaliskuuta 2002 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2002/21/EY (puitedirektiivi) ⁽⁴⁾ säädetään sääntelyjärjestelmän tavoitteet, jotka koskevat yhteisön sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja, mukaan lukien kiinteät televerkot ja matkaviestinverkot, kaapelitelevisioverkot, maanpäälliset radio- ja televisioverkot, satelliittiverkot ja Internet-verkot riippumatta siitä, käytetäänkö niitä puheen, telekopioiden, tiedon tai kuvien siirtoon. Tällaisille verkoille on voitu saada valtuutus jäsenvaltioilta sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevista valtuutuksista 7 päivänä maaliskuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/20/EY (valtuutusdirektiivi) ⁽⁵⁾ tai aikaisempien sääntelytoimenpiteiden mukaisesti. Tämän direktiivin säännöksiä sovelletaan niihin verkkoihin, joita käytetään yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan. Tämä direktiivi kattaa palveluntarjoajien väliset käyttöoikeus- ja yhteenliittämisjärjestelyt. Tässä direktiivissä ei

aseteta muita kuin yleisiä verkkoja koskevia velvollisuuksia, paitsi jos niillä on yleisten verkkojen käyttöoikeus, jolloin niitä saattavat koskea jäsenvaltioiden asettamat ehdot.

(2) Sisältöpalvelut kuten radio- tai televisiolähetysvälityskokonaisuuden kaupallinen tarjoaminen eivät kuulu sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisen sääntelyjärjestelmän soveltamisalaan.

(3) Käsitteellä "käyttöoikeus" on useita merkityksiä, joten sen käyttö tässä direktiivissä on tarpeen määritellä tarkasti riippumatta siitä, kuinka sitä on mahdollisesti käytetty yhteisön muissa säännöksissä. Operaattori voi omistaa perusverkon tai järjestelmät tai vuokrata ne osittain tai kokonaisuudessaan.

(4) Televisiosignaalien lähetyksestä koskevien standardien käytöstä 24 päivänä lokakuuta 1995 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 95/47/EY ⁽⁶⁾ ei säädetä minkään tietyn digitaalitelevisiolähetysten siirtojärjestelmän käytöstä eikä tietyistä palveluvaatimuksista, ja tämä tarjosi markkinoiden toimijoille mahdollisuuden tehdä aloite ja kehittää soveltuvia järjestelmiä. Euroopan markkinoiden toimijat ovat digitaalisia televisiolähetyskäsittelyä työryhmän (Digital Video Broadcasting Group, DVB) kautta kehittäneet joukon televisiolähetysten siirtojärjestelmiä, joita lähetystoiminnan harjoittajat ovat ottaneet käyttöön ympäri maailmaa. Euroopan telealan standardointilaitos (European Telecommunications Standards Institute, ETSI) on standardoinut nämä siirtojärjestelmät ja niistä on tullut kansainvälisen teleliiton (International Telecommunications Union, ITU) suosituksia. Digitaalisen laajakuvatelevision osalta 16:9-kuvasuhde on laajakuvatelevisiopalvelujen ja -ohjelmien viitemuoto, joka on nyt vakiintunut jäsenvaltioiden markkinoilla kehittyneiden televisiopalvelujen käyttöönottoa Euroopassa koskevasta toimintasuunnitelmasta 22 päivänä heinäkuuta 1993 tehdyn neuvoston päätöksen 93/424/ETY ⁽⁷⁾ johdosta.

⁽¹⁾ EYVL C 365 E, 19.12.2000, s. 215 ja EYVL C 270 E, 25.9.2001, s. 161.

⁽²⁾ EYVL C 123, 25.4.2001, s. 50.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 1. maaliskuuta 2001 (EYVL C 277, 1.10.2001, s. 72), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 17. syyskuuta 2001 (EYVL C 337, 30.11.2001, s. 1) ja Euroopan parlamentin päätös, tehty 12. joulukuuta 2001 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä). Neuvoston päätös, tehty 14. helmikuuta 2002.

⁽⁴⁾ Ks. tämän virallisen lehden s. 33.

⁽⁵⁾ Ks. tämän virallisen lehden s. 21.

(5) Avoimilla ja kilpailuilla markkinoilla ei saisi olla rajoituksia, jotka estävät yrityksiä neuvottelemasta keskenään käyttöoikeus- ja yhteenliittämisjärjestelyistä ja erityisesti rajat ylittävistä sopimuksista, edellyttäen että perustamissopimuksen kilpailusääntöjä noudatetaan. Jotta voidaan

⁽⁶⁾ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 51.

⁽⁷⁾ EYVL L 196, 5.8.1993, s. 48.

- saavuttaa tehokkaammat, todella Euroopan laajuiset markkinat, joilla on tosiasiallista kilpailua, enemmän valinnanvaraa ja kilpailukykyisiä palveluja kuluttajille, olisi yritysten, joille esitetään käyttöoikeutta tai yhteenliittämistä koskevia pyyntöjä, olisi periaatteessa tehtävä tällaiset sopimukset kaupallisin perustein ja käytävä neuvottelut vilpittömässä mielessä.
- (6) Markkinoilla, joilla on jatkuvasti suuria eroja yritysten välisten neuvotteluasemien vahvuudessa ja joilla jotkut yritykset ovat palvelujensa tarjonnassa riippuvaisia muiden tarjoamista perusrakenteista, on tarpeen luoda puitteet markkinoiden tehokkaan toimivuuden varmistamiseksi. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla olisi kaupallisten neuvottelujen epäonnistuessa oltava valtuudet varmistaa riittävät verkkojen käyttöoikeudet ja yhteenliittäminen sekä palvelujen yhteentoimivuus loppukäyttäjien etujen turvaamiseksi. Ne voivat erityisesti varmistaa päästä päähän -liitettävyyden asettamalla oikeasuhteisia velvollisuuksia yrityksille, jotka määräävät yhteyksistä loppukäyttäjiiin. Tällaiseen määräysvaltaan voi liittyä fyysisen (kiinteän tai matkaviestintäverkon) loppukäyttäjyyhteyden omistajuus tai hallinta ja/tai valta vaihtaa tai poistaa käytöstä kansallinen numero tai numerot, joita tarvitaan yhteyden muodostamiseksi loppukäyttäjän liittämispisteeseen. Tilanne olisi tämä esimerkiksi, jos verkko-operaattorit rajoittaisivat kohtuuttomasti loppukäyttäjien valinnanvaraa Internet-portaalien ja -palvelujen käytössä.
- (7) Kansalliset oikeudelliset tai hallinnolliset toimenpiteet, joilla käyttöoikeutta tai yhteenliittämistä koskevat ehdot kytketään yhteenliittämistä hakevan osapuolen toimintaan ja erityisesti sen osuuteen verkkorakenteisiin tehdyissä investoinneissa, eikä tarjottaviin yhteenliittämistä tai käyttöoikeutta koskeviin palveluihin, voivat aiheuttaa markkinoiden vääristymistä ja olla siten ristiriidassa kilpailusääntöjen kanssa.
- (8) Verkko-operaattoreilla, jotka hallitsevat yhteyttä omiin asiakkaisiinsa, tekevät sen julkistetusta numero- tai osoitealueesta peräisin olevilla yksilöivillä numero- tai osoitetunnisteilla. Muiden verkko-operaattoreiden on kyettävä välittämään liikennettä näille asiakkaille, joten niiden on kyettävä liittämään verkkonsa yhteen suoraan tai välillisesti. Siksi nykyiset oikeudet ja velvollisuudet neuvotella yhteenliittämisestä olisi säilytettävä. On myös tarkoituksenmukaista säilyttää aiemmin direktiivissä 95/47/EY säädetyt velvollisuudet, joiden mukaan täysin digitaalisten sähköisten viestintäverkkojen, jotka ovat yleisesti käytettävissä televisiopalvelujen levitykseen, on sovelluttava laajakuvatelevisiopalvelujen ja -ohjelmien levitykseen, jotta käyttäjät saavat tällaiset ohjelmat siinä muodossa kuin ne on lähetetty.
- (9) Yhteentoimivuus hyödyttää loppukäyttäjää ja on tämän sääntelykehyksen tärkeä tavoite. Yhteentoimivuuden tukeminen on eräs kansallisille sääntelyviranomaisille tässä kehyksessä asetetuista tavoitteista, jossa säädetään myös siitä, että komissio julkaisee sähköisen viestinnän yhdenmukaistamisen perustaksi luettelon standardeista ja/tai eritelmistä, jotka koskevat palvelujen tarjoamista, teknisiä rajapintoja ja/tai verkkotoimintoja. Jäsenvaltioiden olisi kannustettava julkaistujen standardien ja/tai eritelmien käyttöä ainoastaan siinä määrin kuin se on välttämätöntä palvelujen yhteentoimivuuden varmistamiseksi ja käyttäjien valinnanvapauden parantamiseksi.
- (10) Kilpailusäännöt eivät ehkä yksin riitä varmistamaan kulttuurista monimuotoisuutta ja tiedotusvälineiden moniarvoisuutta digitaalitelevisioalalla. Direktiivillä 95/47/EY luotiin syntyvaiheessa olleelle digitaalitelevisioalalle alustava sääntelyjärjestelmä, joka olisi säilytettävä, mukaan lukien erityisesti velvollisuus tarjota ehdollinen käyttöoikeus (ehdollinen pääsy) oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin, sen varmistamiseksi, että olisi saatavilla laaja valikoima ohjelmia ja palveluja. Teknisen ja markkinoiden kehityksen takia näitä velvollisuuksia on tarkasteltava säännöllisin väliajoin uudelleen joko jäsenvaltioissa kansallisten markkinoiden osalta tai komissiossa yhteisön osalta erityisesti sen toteamiseksi, onko perusteltua laajentaa velvollisuuksia koskemaan uusia yhdyskäytäviä, kuten sähköisiä ohjelmaoppaita (Electronic Programme Guides, EPG) ja sovellusrajapintoja (Application Program Interfaces, API), siinä määrin kuin on tarpeen sen varmistamiseksi, että loppukäyttäjillä on oikeus käyttää tiettyjä digitaalisia lähetyspalveluja. Jäsenvaltiot voivat tarpeelliseksi katsomillaan laeilla, asetuksilla tai hallinnollisilla määräyksillä määritellä ne digitaaliset lähetyspalvelut, joiden osalta loppukäyttäjien käyttöoikeus on varmistettava.
- (11) Jäsenvaltiot voivat myös sallia kansallisen sääntelyviranomaisensa tarkastella uudelleen digitaalisten lähetyspalvelujen ehdollisia käyttöoikeuksia koskevia velvollisuuksia arvioidakseen markkina-analyysin avulla, onko ehtoja poistettava tai muutettava niiden operaattorien osalta, joilla ei ole huomattavaa markkinavoimaa merkityksellisillä markkinoilla. Tällaiset poistot tai muutokset eivät saisi haitata loppukäyttäjien oikeutta käyttää näitä palveluja eikä mahdollisuuksia todelliseen kilpailuun.
- (12) Nykyisten sopimusten jatkuvuuden varmistamiseksi ja oikeudellisen tyhjiön välttämiseksi on tarpeen varmistaa, että televiestinnän yhteenliittämisestä soveltaen avoimen verkon tarjoamisen (ONP) periaatteita yleispalvelun ja yhteentoimivuuden varmistamiseksi 30 päivänä kesäkuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvos-

- ton direktiivin 97/33/EY⁽¹⁾, 4, 6, 7, 8, 11, 12 ja 14 artiklassa vahvistetut käyttöoikeutta ja yhteenliittämistä koskevat velvollisuudet, avoimen verkon tarjoamisen (ONP) soveltamisesta puhelintoimintaan ja teleyleispalvelusta kilpailuympäristössä 26 päivänä helmikuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/10/EY⁽²⁾ 16 artiklassa säädetyt erityistä verkon käyttöoikeutta koskevat velvollisuudet sekä avoimen verkon tarjoamisen soveltamisesta kiinteisiin johtoihin 5 päivänä kesäkuuta 1992 annetussa neuvoston direktiivissä 92/44/EY⁽³⁾ säädetyt kiinteän siirtokapasiteetin vuokraamista koskevat velvollisuudet siirretään ensin uuteen sääntelyjärjestelmään, mutta että niitä tarkastellaan välittömästi uudelleen vallitsevat markkinaolot huomioon ottaen. Tällaisen uudelleentarkastelun olisi koskettava myös niitä organisaatioita, jotka kuuluvat tilaajayhteyksien eriytetystä tarjonnasta 18 päivänä joulukuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2887/2000⁽⁴⁾ soveltamisalaan.
- (13) Uudelleentarkastelu olisi tehtävä kilpailuoikeuden menettelyyn perustuvaa taloudellista markkina-analyysiä käyttäen. Tavoitteena on vähitellen vähentää alakohtaisia ennakkosääntöjä kilpailun kehittyessä markkinoilla. Menettelyssä otetaan kuitenkin huomioon myös markkinoiden siirtymäongelmat, kuten kansainväliseen verkkovierailuun liittyvät, sekä se mahdollisuus, että tekniikan kehittyminen tuottaa uusia pullonkauloja, jotka saattavat edellyttää ennakkosääntelyä esimerkiksi laajakaistaverkkojen alalla. Kilpailu saattaa hyvinkin kehittyä eri tahdissa eri markkinalohkoilla ja eri jäsenvaltioissa, ja kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava lieventää sääntelyvelvollisuuksia niillä markkinoilla, joilla kilpailu tuottaa toivottuja tuloksia. Jotta samanlaisissa olosuhteissa toimivia markkinoiden toimijoita kohdeltaisiin samalla tavalla eri jäsenvaltioissa, komission olisi kyettävä varmistamaan tämän direktiivin säännösten yhdenmukainen soveltaminen. Kansallisten sääntelyviranomaisten ja kilpailulainsäädännön täytäntöönpanosta vastaavien kansallisten viranomaisten olisi tarvittaessa sovittava yhteen toimensa sen varmistamiseksi, että sovelletaan asianmukaisimpia toimintatapoja. Yhteisö ja sen jäsenvaltiot ovat tehneet televerkkojen yhteenliittämistä koskevia sitoumuksia televiestinnän peruspalveluja koskevan Maailman kauppajärjestön (WTO) sopimuksen yhteydessä, ja näitä sitoumuksia on noudatettava.
- (14) Direktiivissä 97/33/EY on säädetty joukosta velvollisuuksia, joita asetetaan huomattavan markkinavoiman omaaville yrityksille ja jotka koskevat avoimuutta, syrjimättömyyttä, erillistä kirjanpitoa, käyttöoikeutta ja hintavallontaa, myös kustannuslähtöisyyttä. Tämä mahdollisten velvollisuuksien valikoima olisi säilytettävä, mutta ylläsääntelyn välttämiseksi ne olisi lisäksi määriteltävä joukoksi enimmäisvelvollisuuksia, joita yrityksiin voidaan soveltaa. Kansainvälisten sitoumusten tai yhteisön oikeuden noudattamiseksi voi poikkeustapauksissa olla tarpeen asettaa kaikille yrityksille käyttöoikeuksia tai yhteenliittämistä koskevia velvollisuuksia, kuten tällä hetkellä tehdään digitaalitelevisiopalveluja koskevien ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmien osalta.
- (15) Tietyn velvollisuuden asettaminen huomattavan markkinavoiman omaavalle yritykselle ei edellytä ylimääräistä markkina-analyysiä, vaan perustelun, jolla osoitetaan, että velvollisuus on asianmukainen ja oikeassa suhteessa todetun ongelman luonteeseen.
- (16) Käyttöoikeuksia ja yhteenliittämistä koskevien ehtojen, myös hintojen, selkeys edistää neuvottelujen nopeuttamista sekä riitojen välttämistä ja vakuuttaa omalta osaltaan yritykset siitä, että palveluja ei tarjota syrjivän ehdoin. Teknisten rajapintojen avoimuus ja selkeys voi olla erityisen tärkeää yhteentoimivuuden varmistamiseksi. Jos kansallinen sääntelyviranomainen asettaa velvollisuuksia julkistaa tietoja, se voi myös määritellä tavan, jolla tiedot on julkistettava, esimerkiksi julkaisumuodon (paperi- ja/tai sähköinen versio) tai sen, ovatko tiedot maksuttomia, ottamalla huomioon kyseessä olevien tietojen luonteen ja tarkoituksen.
- (17) Syrjimättömyysperiaate varmistaa sen, että yritykset, joilla on huomattava markkinavoima, eivät vääristä kilpailua varsinkaan sellaisissa tapauksissa, joissa ne ovat tarjontaketjun monessa osassa toimivia yrityksiä, jotka tarjoavat palveluja sellaisille yrityksille, joiden kanssa ne kilpailevat loppukäyttäjää lähellä olevilla markkinoilla.
- (18) Erillisen kirjanpidon ansiosta sisäiset siirtohinnot saadaan tietoon ja kansalliset sääntelyviranomaiset voivat tarvittaessa tarkistaa syrjimättömyysvelvollisuuksien noudattamisen. Tähän liittyen komissio on julkaissut yhteenliittämisestä vapautetuilla telemarkkinoilla (Osa 2: Erillinen kirjanpito ja kustannuslaskenta) 8 päivänä huhtikuuta 1998 annetun suosituksen 98/322/EY⁽⁵⁾.
- (19) Velvollisuutta antaa käyttöoikeus verkkorakenteisiin voidaan perustella kilpailun tehostamiskeinona, mutta kansallisten sääntelyviranomaisten on tasapainotettava perusrakenteiden omistajan oikeudet hyödyntää niitä

⁽¹⁾ EYVL L 199, 26.7.1997, s. 32, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 98/61/EY (EYVL L 268, 3.10.1998, s. 37).

⁽²⁾ EYVL L 101, 1.4.1998, s. 24.

⁽³⁾ EYVL L 165, 19.6.1992, s. 27, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission päätöksellä 98/80/EY (EYVL L 14, 20.1.1998, s. 27).

⁽⁴⁾ EYVL L 336, 30.12.2000, s. 4.

⁽⁵⁾ EYVL L 141, 13.5.1998, s. 6.

omaksi edukseen ja muiden palvelujen tarjoajien oikeudet käyttää järjestelmiä, jotka ovat olennaisia kilpailuvien palvelujen tarjonnassa. Jos operaattorit veloitetaan ottamaan huomioon verkkoelementteihin ja niihin liittyvien toimintojen käyttöoikeutta ja käyttöä koskevat kohtuulliset pyynnöt, tällaiset pyynnöt olisi voitava hylätä ainoastaan objektiivisten perusteiden kuten teknisen toteutettavuuden tai verkon turvallisuuden säilyttämisen tarpeen nojalla. Jos käyttöoikeus evätään, vahinkoa kärsinyt osapuoli voi panna vireille direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 20 tai 21 artiklassa tarkoitetun riitojenratkaisumenettelyn. Käyttöoikeusvelvollisuuksien alaista operaattoria ei voida vaatia tarjoamaan sellaisia käyttöoikeustyyppisiä, joiden tarjoaminen ei ole sen määräysvallassa. Kansallisten sääntelyviranomaisten määräys käyttöoikeuden pakollisesta myöntämisestä, mikä lisää kilpailua lyhyellä aikavälillä, ei saisi vähentää kilpailijoiden halukkuutta investoida vaihtoehtoisin järjestelmiin, mikä varmistaa voimakkaamman kilpailun pitkällä aikavälillä. Komissio on julkaissut näitä kysymyksiä käsittelevän tiedonannon kilpailusääntöjen soveltamisesta telealan liittymäsopimuksiin ⁽¹⁾. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat asettaa palvelun tarjoajalle ja/tai käyttöoikeusvelvollisuudesta hyötyville teknisiä ja toiminnallisia ehtoja yhteisön oikeuden mukaisesti. Erityisesti teknisiä standardeja koskevien määräysten olisi oltava teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimitamisessa noudatettavasta menettelystä 22 päivänä kesäkuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY ⁽²⁾ mukaisia.

- (20) Hintavalvonta voi olla tarpeen, jos markkina-analyysi paljastaa kilpailun olevan määrättyillä markkinoilla riittämätöntä. Sääntely voi olla suhteellisen lievää, kuten velvollisuus, jonka mukaan operaattorin valintaan liittyvien hintojen on oltava kohtuullisia direktiivissä 97/33/EY säädetyllä tavalla, tai paljon tiukempaa, kuten velvollisuus, jonka mukaan hintojen on oltava kustannuslähtöisiä ja täysin perusteltavissa, jos kilpailu ei ole riittävää ylinnoinnittelun estämiseksi. Erityisesti operaattoreiden, joilla on huomattava markkinavoima, olisi vältettävä hintapainostusta, jossa niiden vähittäishintojen ja samantyyppisiä vähittäispalveluja tarjoavilta kilpailijoilta veloittavien yhteenliittämishintojen ero ei ole riittävä varmistamaan kestävää kilpailua. Kun kansallinen sääntelyviranomainen selvittää kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet tässä direktiivissä säädetyin palvelutoiminnan perustamisesta, on aiheellista sallia kohtuullinen tuotto sijoitetulle pääomalle asianmukaiset työvoima- ja rakennuskustan-

nukset mukaan lukien, jolloin pääoma mukautetaan tarvittaessa varoista ja toiminnan tehokkuudesta tehdyn ajantasaisen arvion mukaisesti. Kustannusvastaavuuden arviointimenetelmän olisi oltava asianmukainen olosuhteisiin nähden, ja siinä on otettava huomioon tarve edistää tehokkuutta ja kestävää kilpailua sekä maksimoida kuluttajien edut.

- (21) Jos kansallinen sääntelyviranomainen asettaa velvollisuuksia, jotka koskevat kustannuslaskentajärjestelmän käyttöä hintavalvonnan tueksi, se voi itse toteuttaa vuosittaisen arvioinnin varmistaakseen kyseisen kustannuslaskentajärjestelmän noudattamisen, jos sillä on siihen tarvittava pätevä henkilöstö, tai se voi pyytää jotain muuta pätevää, kyseessä olevasta operaattorista riippumattomta toimijaa toteuttamaan arvioinnin.
- (22) Julkaisemalla tietoja jäsenvaltiot varmistavat, että markkinoilla toimivat yritykset ja mahdolliset markkinatulokkaat ymmärtävät oikeutensa ja velvollisuutensa ja tietävät, mistä löytää merkitykselliset yksityiskohtaiset tiedot. Julkaiseminen kansallisessa virallisessa lehdessä auttaa muissa jäsenvaltioissa olevia asianomaisia osapuolia löytämään merkitykselliset tiedot.
- (23) Yleiseurooppalaisten sähköisen viestinnän markkinoiden olemassaolon ja tehokkuuden takaamiseksi komission olisi seurattava ja julkaistava tietoja kustannuksista, jotka osaltaan määräävät loppukäyttäjien maksamat hinnat.
- (24) Sähköisen viestinnän markkinoiden ja niihin liittyvän infrastruktuurin kehitys saattaa vaikuttaa haitallisesti ympäristöön ja maisemaan. Tämän vuoksi jäsenvaltioiden olisi seurattava tätä kehitystä ja tarvittaessa toteutettava toimia tällaisten vaikutusten saattamiseksi mahdollisimman vähiin siten, että ne tekevät asianomaisten viranomaisten kanssa asianmukaisia sopimuksia ja muita järjestelyjä.
- (25) Jotta komissio voi todeta, että yhteisön oikeutta sovelletaan asianmukaisesti, sen on tiedettävä, millä yrityksillä on määritelty olevan huomattava markkinavoima ja mitä velvollisuuksia kansalliset sääntelyviranomaiset ovat asettaneet markkinoilla toimiville yrityksille. Tällaisten tietojen kansallisen julkaisemisen lisäksi on siksi tarpeen, että jäsenvaltiot lähettävät ne komissiolle. Kun jäsenvaltioita vaaditaan lähettämään tietoja komissiolle, ne voidaan toimittaa sähköisessä muodossa, kunhan asianmukaisista todentamismenettelyistä sovitaan.
- (26) Kun otetaan huomioon tekniikan ja markkinoiden kehitysvauhti, olisi tämän direktiivin täytäntöönpanoa tarkasteltava uudelleen kolmen vuoden kuluessa päivästä,

⁽¹⁾ EYVL C 265, 22.8.1998, s. 2.

⁽²⁾ EYVL L 204, 21.7.1998, s. 37, direktiivi sellaisenaan kuin se on muutettuna direktiivillä 98/48/EY (EYVL L 217, 5.8.1998, s. 18).

josta sitä sovelletaan, sen selvittämiseksi, päästäänkö sillä asetettuihin tavoitteisiin.

(27) Tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY ⁽¹⁾ mukaisesti.

(28) Koska tämän direktiivin tavoitteita, jotka ovat yhdenmukaisten puitteiden luominen sähköisten viestintäverkkojen ja niiden liitännäistoimintojen käyttöoikeuksien ja yhteenliittämisen sääntelylle, ei voida riittävällä tasolla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin, vaan ne voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

SOVELTAMISALA, TAVOITE JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Soveltamisala ja tavoite

1. Direktiivissä 2002/21/EY (puitedirektiivi) säädetyn järjestelmän mukaisesti tällä direktiivillä yhdenmukaistetaan tapa, jolla jäsenvaltiot sääntelevät sähköisten viestintäverkkojen ja niihin liittyvien toimintojen käyttöoikeuksia ja yhteenliittämistä. Tavoitteena on luoda verkkojen ja palvelujen tarjoajien välisiä suhteita koskeva sisämarkkinoiden periaatteiden mukainen sääntelyjärjestelmä, joka johtaa kestäväan kilpailuun ja sähköisten viestintäpalvelujen yhteentoimivuuteen sekä tuo kuluttajille hyötyjä.

2. Tässä direktiivissä säädetään operaattoreiden ja niiden yritysten oikeuksista ja velvollisuuksista, jotka hakevat yhteenliittämistä ja/tai käyttöoikeuksia operaattoreiden verkkoihin tai niihin liittyviin toimintoihin. Siinä asetetaan kansallisille sääntelyviranomaisille käyttöoikeuksiin ja yhteenliittämiseen liittyviä tavoitteita ja säädetään menettelystä sen varmistamiseksi, että kansallisten sääntelyviranomaisten asettamia velvollisuuksia tarkastellaan uudelleen ja että ne tarvittaessa poistetaan, kun toi-

votut tavoitteet on saavutettu. Käyttöoikeudella ei tässä direktiivissä tarkoiteta loppukäyttäjien käyttöoikeutta.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä sovelletaan direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 2 artiklassa säädettyjä määritelmiä.

Myös seuraavia määritelmiä sovelletaan:

- 'käyttöoikeudella' tarkoitetaan järjestelmien ja/tai palvelujen asettamista toisen yrityksen saataville määritellyin ehdoin joko yksinoikeudella tai muutoin sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamista varten. Se kattaa muun muassa: verkkoelementtien ja niihin liittyvien toimintojen käyttöoikeuden, johon saattaa sisältyä laitteiden liittäminen kiinteää tai muuta kuin kiinteää tapaa käyttäen (tässä tarkoitetaan erityisesti tilaajayhteyksien sekä sellaisien toimintojen ja palvelujen käyttöoikeutta, joita tarvitaan palvelujen tarjoamiseksi tilaajayhteyksien kautta); fyysisten perusrakenteiden käyttöoikeuden, mukaan lukien rakennukset, kaapelikanavat ja mastot; asiaan kuuluvien ohjelmistojen käyttöoikeuden, mukaan lukien käyttökijärjestelmät; numeronmuuntoa tai vastaavia toimintoja tarjoavien järjestelmien käyttöoikeuden; kiinteiden ja matkaviestintäverkkojen käyttöoikeuden erityisesti verkkovierailua varten; digitaalitelevisiopalvelujen ehdollisen käyttöoikeuden; järjestelmien käyttöoikeuden; virtuaaliverkkopalvelujen käyttöoikeuden;
- 'yhteenliittämisellä' tarkoitetaan saman tai eri yrityksen käyttämien yleisten viestintäverkkojen fyysistä ja loogista yhdistämistä, jotta tietyn yrityksen käyttäjät voivat olla yhteydessä saman tai toisen yrityksen käyttäjien kanssa tai käyttää toisen yrityksen tarjoamia palveluja. Palveluja voivat tarjota yhteenliitetyt osapuolet tai muut osapuolet, joilla on verkon käyttöoikeus. Yhteenliittäminen on erityinen käyttöoikeuden tyyppi, joka toteutetaan yleisten verkkojen operaattoreiden kesken;
- 'operaattorilla' tarkoitetaan yritystä, joka tarjoaa tai jolla on valtuutus tarjota yleistä sähköistä viestintäverkkoa tai sen liitännäistoimintoa;
- 'laajakuvatelevisiopalvelulla' tarkoitetaan televisiopalvelua, joka koostuu kokonaan tai osittain sellaisista ohjelmista, jotka on tuotettu ja muokattu näytettäväksi täyden korkeuden laajakuvamuodossa. Laajakuvatelevisiopalvelujen viitemuoto on 16:9-kuvasuhde;
- 'tilaajayhteydellä' tarkoitetaan fyysisiä johtoja, jotka yhdistävät tilaajan tiloissa olevan liityntapisteen ristikytkentelinieseen tai vastaavaan kiinteän yleisen puhelinverkon verkkoelementtiin.

⁽¹⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

II LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

3 artikla

Käyttöoikeuksien ja yhteenliittämisen yleiset puitteet

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että samassa jäsenvaltiossa tai eri jäsenvaltioissa olevilla yrityksille ei aseteta rajoituksia, jotka estävät niitä neuvottelemasta keskenään käyttöoikeuksien ja/tai yhteenliittämisen teknisiä ja kaupallisia järjestelyjä koskevista sopimuksista yhteisön oikeuden mukaisesti. Käyttöoikeutta tai yhteenliittämistä hakevalla yrityksellä ei tarvitse olla valtuutusta toimia siinä jäsenvaltiossa, jossa käyttöoikeutta tai yhteenliittämistä haetaan, jollei se tarjoa palveluja eikä ylläpidä verkkoa kyseisessä jäsenvaltiossa.

2. Rajoittamatta yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisen viestinnän verkkojen ja -palvelujen alalla 7 päivänä maaliskuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) ⁽¹⁾ 31 artiklan soveltamista, jäsenvaltiot eivät saa pitää voimassa oikeudellisia tai hallinnollisia toimenpiteitä, joiden johdosta operaattorien on käyttöoikeuden tai yhteenliittämisen sallimisen yhteydessä tarjottava eri yrityksille samankaltaisia palveluja erilaisin ehdoin ja edellytyksin ja/tai joilla asetetaan velvollisuuksia, jotka eivät liity varsinaisiin tarjottaviin käyttöoikeus- ja yhteenliittämispalveluihin, sanotun kuitenkin rajoittamatta direktiivin 2002/20/EY (valtuutusdirektiivi) liitteessä vahvistettujen edellytysten soveltamista.

4 artikla

Yritysten oikeudet ja velvollisuudet

1. Yleisten viestintaverkkojen operaattoreilla on oikeus ja, vastaavan valtuutuksen omaavan toisen yrityksen sitä pyytäessä, velvollisuus neuvotella keskenään yhteenliittämisestä yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamiseksi, jotta varmistetaan palvelujen tarjonta ja yhteentoimivuus koko yhteisössä. Operaattoreiden on tarjottava käyttöoikeutta ja yhteenliittämistä muille yrityksille ehdoilla, jotka eivät ole ristiriidassa kansallisen sääntelyviranomaisen 5, 6, 7 ja 8 artiklan nojalla asettamien velvollisuuksien kanssa.

2. Digitaalitelevisiopalvelujen jakelua varten perustettujen yleisten sähköisten viestintaverkkojen on sovelluttava laajakuvatelevisiopalvelujen ja -ohjelmien levitykseen. Laajakuvatelevisiopalveluja ja -ohjelmia vastaanottavien ja edelleen jakelevien verkko-operaattoreiden on säilytettävä laajakuvamuoto.

3. Jäsenvaltioiden on vaadittava, että yritykset, jotka saavat tietoja toiselta yritykseltä ennen käyttöoikeus- tai yhteenliittämisjärjestelyistä käytäviä neuvotteluja, niiden aikana tai niiden

⁽¹⁾ Ks. tämän virallisen lehden s. 51.

jälkeen, käyttävät näitä tietoja ainoastaan siihen tarkoitukseen, johon niitä on annettu, ja pitävät luovutetut tai tallennetut tiedot aina luottamuksellisina, sanotun kuitenkin rajoittamatta direktiivin 2002/20/EY (valtuutusdirektiivi) 11 artiklan soveltamista. Saatuja tietoja ei saa välittää edelleen, varsinkaan yrityksen muille osastoille, tytäryhtiöille tai yhteistyökumppaneille, joille tällaiset tiedot saattaisivat antaa kilpailuetua.

5 artikla

Kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltuudet ja tehtävät käyttöoikeuden ja yhteenliittämisen osalta

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 8 artiklassa säädettyihin tavoitteisiin pyrkiessään edistettävä tämän direktiivin säännösten mukaisia riittäviä käyttöoikeuksia ja yhteenliittämistä sekä palvelujen yhteentoimivuutta ja tarvittaessa varmistettava ne täyttävän tehtävänsä tavalla, joka edistää tehokkuutta ja kestäväää kilpailua ja antaa mahdollisimman suuren hyödyn loppukäyttäjille.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on, tämän kuitenkin rajoittamatta toimenpiteitä, joita voidaan 8 artiklan nojalla toteuttaa sellaisten yritysten osalta, joilla on huomattava markkinavoima, voitava erityisesti:

- a) jos se on välttämätöntä päästä päähän -liitettävyyden varmistamiseksi, asettaa velvollisuuksia yrityksille, joiden määräämisvallassa ovat yhteydet loppukäyttäjisiin, mukaan lukien perustelluissa tapauksissa velvollisuus liittää verkonsa yhteen, mikäli tätä ei ole vielä tehty,
- b) jos se on välttämätöntä sen varmistamiseksi, että jäsenvaltion määrittelemät digitaaliset radio- ja televisiolähetyskset saatetaan loppukäyttäjän saataville, asettaa operaattoreille velvollisuus tarjota käyttöoikeutta muihin liitteessä I olevassa II osassa tarkoitettuihin toimintoihin oikeudenmukaisiin, kohtuullisiin ja syrjimättömiin ehdoin.

2. Asettaessaan operaattorille velvollisuuden tarjota käyttöoikeus 12 artiklan mukaisesti kansalliset sääntelyviranomaiset voivat, jos se on verkon normaalin toimivuuden varmistamiseksi tarpeen, asettaa yhteisön lainsäädännön mukaisesti teknisiä tai käyttöä koskevia ehtoja tällaisen käyttöoikeuden tarjoajalle ja/tai käyttöoikeuden saajalle. Ehtojen, joissa viitataan erityisten teknisten standardien tai eritelmien täytäntöönpanoon, on oltava direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 17 artiklan mukaisia.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa säädetyn mukaisesti asetettavien velvollisuuksien ja ehtojen on oltava puolueettomia, avoimia, oikeasuhteisia ja syrjimättömiä, ja ne on pantava täytäntöön direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 6 ja 7 artiklassa tarkoitettuna menettelyn mukaisesti.

4. Käyttöoikeuksien ja yhteenliittämisen osalta jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisella sääntelyviranomaisella on toimivalta puuttua asiaan joko omasta aloitteestaan mikäli tämä on perusteltua tai, jos yritykset eivät pääse keskenään sopimukseen, jommankumman asianomaisen osapuolen pyynnöstä direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 8 artiklan sisältämien tavoitteiden turvaamiseksi sekä tämän direktiivin säännösten ja direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 6, 7, 20 ja 21 artiklassa tarkoitettujen menettelyjen mukaisesti.

III LUKU

OPERAATTOREIDEN VELVOLLISUUDET JA MARKKINOIDEN TARKASTELUA KOSKEVAT MENETTELYT

6 artikla

Ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmät ja muut toiminnot

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tarjottaessa yhteisössä digitaalitelevisio- ja -radiolähetyksiä katselijoille ja kuulutijoille ehdollisen käyttöoikeuden (ehdollisen pääsyn) järjestelmien avulla noudatetaan siirtotavasta riippumatta liitteessä I olevassa I osassa vahvistettuja ehtoja.

2. Markkinoiden ja tekniikan kehityksen perusteella liitettä I voidaan muuttaa 14 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

3. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat sallia, että niiden kansallinen sääntelyviranomainen arvioi mahdollisimman pian tämän direktiivin tultua voimaan ja sen jälkeen säännöllisin väliajoin uudelleen tämän artiklan mukaisesti sovellettavia ehtoja tekemällä markkina-analyysin direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 16 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti sen määrittämiseksi, säilytetäänkö, muutetaan vai poistetaan sovellettavat ehdot.

Jos kansallinen sääntelyviranomainen katsoo markkina-analyysin tulosten osoittavan, että yhdellä tai useammalla operaattorilla ei ole huomattavaa markkinavoimaa merkityksellisillä markkinoilla, se voi muuttaa tai poistaa ehdot kyseisten operaattorien osalta direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 6 ja 7 artiklassa tarkoitettujen menettelyjen mukaisesti vain siltä osin kun

- tällainen muuttaminen tai poistaminen ei vaikuta haitallisesti direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) 31 artiklan mukaiseen loppukäyttäjien oikeuteen saada saatavilleen radio- ja televisiolähetyksiä sekä oikeuteen käyttää ohjelmakanavia sekä -palveluja; ja
 - tällainen muuttaminen tai poistaminen ei vaikuta haitallisesti tehokkaan kilpailun mahdollisuuksiin
- digitaalitelevisio- ja digitaalaradiopalvelujen vähittäismarkkinoilla, ja

- ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmien ja muiden liitännäistoimintojen markkinoilla.

Osapuolille, joita ehtojen muuttaminen tai poistaminen koskee, on ilmoitettava asiasta hyvissä ajoin.

4. Tämän artiklan mukaisesti sovellettavat ehdot eivät rajoita jäsenvaltioiden mahdollisuutta asettaa velvollisuuksia sähköisten ohjelmaoppaiden ja vastaavien luettelo- ja selailutoimintojen esitystavan osalta.

7 artikla

Aikaisempien käyttöoikeus- ja yhteenliittämiselvöllisyyksien uudelleentarkastelu

1. Jäsenvaltioiden on pidettävä voimassa kaikki yleisiä viestintäverkkoja ja/tai -palveluja tarjoavia yrityksiä koskevat direktiivin 97/33/EY 4, 6, 7, 8, 11, 12 ja 14 artiklan, direktiivin 98/10/EY 16 artiklan ja direktiivin 92/44/ETY 7 ja 8 artiklan mukaiset käyttöoikeus- ja yhteenliittämiselvöllisyydet, jotka olivat voimassa ennen tämän direktiivin voimaantulopäivää, kunnes näitä velvollisuuksia on tarkasteltu uudelleen ja asiasta on tehty päätös 3 kohdan mukaisesti.

2. Komissio yksilöi edellä 1 kohdassa tarkoitettujen velvollisuuksien kannalta merkitykselliset markkinat ensimmäisessä merkityksellisiä tuote- ja palvelumarkkinoita koskevassa suosituksessa ja valtioiden rajat ylittävät markkinat määrittävässä päätöksessä, jotka hyväksytään direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 15 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset tekevät mahdollisimman pian tämän direktiivin tultua voimaan ja sen jälkeen säännöllisin väliajoin markkina-analyysin direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 16 artiklan menettelyä noudattaen sen määrittämiseksi, pidetäänkö kyseiset velvollisuudet voimassa, muutetaan vai poistetaan ne. Osapuolille, joita velvollisuuksien muuttaminen tai poistaminen koskee, on ilmoitettava asiasta hyvissä ajoin.

8 artikla

Velvollisuuksien asettaminen, muuttaminen tai poistaminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisilla sääntelyviranomaisilla on toimivalta asettaa 9–13 artiklassa määritellyt velvollisuudet.

2. Jos operaattorilla on direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 16 artiklan mukaisesti suoritettuna markkina-analyysin

perusteella määritelty olevan huomattava markkinavoima tietyillä markkinoilla, kansallisten sääntelyviranomaisten on asetettava tarpeen mukaan tämän direktiivin 9–13 artiklassa säädetty velvollisuudet.

3. Kansalliset sääntelyviranomaiset eivät voi asettaa 9–13 artiklassa tarkoitettuja velvollisuuksia operaattoreille, joita ei ole määritelty 2 kohdan mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta

— 5 artiklan 1 kohdan, 5 artiklan 2 kohdan ja 6 artiklan säännösten noudattamista,

— direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 12 ja 13 artiklan säännösten, direktiivin 2002/20/EY (valtuutusdirektiivi) liitteessä olevassa B osassa esitetyn ehdon 7 sellaisena kuin sitä sovelletaan kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) 27, 28 ja 30 artiklan säännösten tai henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta televiestinnän alalla 15 päivänä joulukuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/66/EY⁽¹⁾ asiaankuuluvien säännösten noudattamista, jotka sisältävät sellaisia yrityksiä koskevia velvollisuuksia, joilla ei ole määritelty olevan huomattavaa markkinavoimaa, tai

— tarvetta noudattaa kansainvälisiä sitoumuksia

voi asettaa 9–13 artiklassa tarkoitettuja velvollisuuksia operaattoreille, joita ei ole määritelty 2 kohdan mukaisiksi.

Poikkeustilanteissa, joissa kansallinen sääntelyviranomaisen aikoo asettaa operaattoreille, joilla on huomattava markkinavoima, muita kuin tämän direktiivin 9–13 artiklassa säädettyjä käyttöoikeus- tai yhteenliittämismuutoksia, sen on esitettävä asiaa koskeva pyyntö komissiolle. Komissio, joka toimii 14 artiklan 2 kohtaa noudattaen, päättää, annetaanko kansalliselle sääntelyviranomaiselle lupa toteuttaa kyseiset toimenpiteet vai evätäänkö ne.

4. Tämän artiklan mukaisten velvollisuuksien on perustuttava havaitun ongelman luonteeseen ja niiden on oltava oikeasuhteisia ja perusteltuja direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 8 artiklan tavoitteisiin nähden. Tällaisia velvollisuuksia voidaan asettaa ainoastaan kyseisen direktiivin 6 ja 7 artiklan mukaisen kuulemisen jälkeen.

5. Kansallisten sääntelyviranomaisten on 3 kohdan ensimmäisen alakohdan kolmannen luetelmakohdan osalta ilmoitettava direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 7 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen komissiolle päätöksistä asettaa, muuttaa tai poistaa markkinoilla toimivia yrityksiä koskevia velvollisuuksia.

9 artikla

Avoimuusvelvollisuus

1. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat 8 artiklan säännösten mukaisesti asettaa yhteenliittämistä ja/tai käyttöoikeuk-

⁽¹⁾ EYVL L 24, 30.1.1998, s. 1.

sia koskevia avoimuusvelvollisuuksia, joiden mukaan operaattoreiden on julkistettava määrätty tiedot kuten kirjanpittotiedot, tekniset eritelmat, verkon ominaisuudet, tarjonnan ja käytön ehdot sekä hinnat.

2. Erityisesti tilanteessa, jossa operaattorilla on syrjimättömyysvelvollisuuksia, kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vaatia sitä julkaisemaan viitetarjouksen, jonka on oltava riittävästi eritelty sen varmistamiseksi, että yrityksiä ei vaadita maksamaan toiminnoista, jotka eivät ole halutun palvelun kannalta välttämättömiä, ja joka sisältää tarjottavan palvelun eriteltynä markkinoiden tarpeiden mukaisiin osatekijöihin sekä siihen liittyvät ehdot, mukaan lukien hinnat. Kansallisella sääntelyviranomaisella on muun muassa oltava mahdollisuus vaatia muutoksia viitetarjouksiin tämän direktiivin perusteella asetettujen velvollisuuksien soveltamiseksi.

3. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat määrittellä tarkemmin julkistettavat tiedot, niiden yksityiskohtaisuuden tason ja julkaisutavan.

4. Sen estämättä, mitä 3 kohdassa säädetään, kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava vähintään liitteessä II esitetyt osat sisältävän viitetarjouksen julkaiseminen jos operaattorilla on 12 artiklan mukaisia velvollisuuksia, jotka koskevat kierrettyistä metallisista parikaapeleista muodostuvien tilaajajohdejen eriytettyä tarjontaa.

5. Liitettä II voidaan muuttaa markkinoiden ja teknisen kehityksen perusteella 14 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

10 artikla

Syrjimättömyysvelvollisuus

1. Kansallinen sääntelyviranomaisen voi 8 artiklan mukaisesti asettaa yhteenliittämiseen ja/tai käyttöoikeuksiin liittyviä syrjimättömyysvelvollisuuksia.

2. Syrjimättömyysvelvollisuuksilla on varmistettava erityisesti, että operaattori soveltaa vastaavia ehtoja vastaavissa olosuhteissa muihin yrityksiin, jotka tarjoavat vastaavia palveluja, sekä tarjoaa palveluja ja tietoja muille samoilla ehdoilla ja samanlaatuina kuin omille yksiköilleen, tytäryhtiöilleen tai kumppaneilleen.

11 artikla

Kirjanpidon erillisyyttä koskeva velvollisuus

1. Kansallinen sääntelyviranomaisen voi 8 artiklan säännösten mukaisesti asettaa yhteenliittämiseen ja/tai käyttöoikeuksiin liittyvän tietyn toiminnon osalta kirjanpidon erillisyyttä koskevia velvollisuuksia.

Kansallinen sääntelyviranomaisella voi erityisesti vaatia useassa tarjontaketjun vaiheessa toimivaa yritystä saattamaan tietoon tukkuhintansa ja sisäiset siirtohintansa muun muassa 10 artiklan mukaisen syrjimättömyysvelvollisuuden noudattamisen varmistamiseksi tai tarvittaessa epärehellisen ristiintukemisen estämiseksi. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat määrittellä käytettävän menettely- ja kirjanpitoavan.

2. Avoimuus- ja syrjimättömyysvelvollisuuksien noudattamisen tarkistamisen helpottamiseksi kansallisilla sääntelyviranomaisilla on oltava valtuudet vaatia, että kirjanpito tiedot, mukaan lukien tiedot kolmansilta saatuja tuloja koskevat, luovutetaan pyynnöstä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 5 artiklan noudattamista. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat julkaista sellaiset tiedot, jotka edistävät avoimia ja kilpailuun perustuvia markkinoita kuitenkin niin, että kaupallisten tietojen luottamuksellisuutta koskevia kansallisia ja yhteisön sääntöjä noudatetaan.

12 artikla

Erityisten verkkotoimintojen käyttöoikeuksia ja käyttöä koskevat velvollisuudet

1. Kansallinen sääntelyviranomaisella voi 8 artiklan säännösten mukaisesti asettaa operaattoreille velvollisuuksia toteuttaa kohtuulliset pyynnöt, jotka koskevat erityisten verkkoelementtien ja niihin liittyvien toimintojen käyttöoikeutta tai oikeutta hyödyntää niitä muun muassa silloin, kun kansallinen sääntelyviranomaisella katsoo, että käyttöoikeuden epääminen tai saman vaikutuksen aiheuttavat kohtuuttomat ehdot estäisivät kestävien kilpailumarkkinoiden kehittymistä vähittäismyyntitalolla tai että se ei olisi loppukäyttäjien edun mukaista.

Operaattoreita voidaan vaatia muun muassa:

- antamaan kolmansille osapuolille tiettyjen verkkoelementtien ja/tai toimintojen käyttöoikeus, tilaajayhteyksien eriytetty tarjonta mukaan lukien;
- neuvottelemaan käyttöoikeutta pyytävien yritysten kanssa vilpittömässä mielessä;
- olemaan peruuttamatta jo myönnettyä toimintojen käyttöoikeutta;
- tarjoamaan tiettyjä palveluja tukkumyynnissä kolmansille osapuolille jälleenmyyntiä varten;
- myöntämään teknisten rajapintojen, yhteyskäytäntöjen tai muiden keskeisten palvelujen tai virtuaaliverkkopalvelujen yhteentoimivuuden kannalta välttämättömien tekniikkojen avoin käyttöoikeus;

- tarjoamaan rinnakkain sijoittamista tai muita toimintojen yhteiskäyttötapoja, mukaan lukien kaapelikanavien, raken-
nuksien tai mastojen käyttöoikeus;
- tarjoamaan tiettyjä sellaisia palvelua, joita tarvitaan päästä
päähen -palvelujen yhteentoimivuuden varmistamiseksi
käyttäjille, mukaan lukien älyverkkopalveluihin tai matka-
viestinverkkojen verkkovierailuihin liittyvät toiminnot;
- antamaan käyttötukijärjestelmien tai samankaltaisten ohjel-
mistöjärjestelmien käyttöoikeus terveen kilpailun varmista-
miseksi palvelujen tarjonnassa;
- liittämään yhteen verkot tai verkkotoiminnot.

Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat liittää tällaisiin velvollisuuksiin vilpittömyyttä, kohtuullisuutta ja määräaikoja koskevia ehtoja.

2. Harkitessaan, onko syytä asettaa 1 kohdassa tarkoitettuja velvollisuuksia, ja erityisesti arvioidessaan, ovatko kyseiset velvollisuudet oikeassa suhteessa direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 8 artiklassa asetettuihin tavoitteisiin, niiden on otettava huomioon erityisesti seuraavat seikat:

- kilpailevien toimintojen käytön tai asentamisen tekninen ja taloudellinen kannattavuus markkinoiden kehityksasteen kannalta katsottuna ja ottaen huomioon kyseessä olevan yhteenliittämisen ja käyttöoikeuden luonteen ja laadun;
- ehdotetun käyttöoikeuden toteuttamiskelpoisuus suhteessa käytettävissä olevaan kapasiteettiin;
- toiminnon omistajan tekemät perusinvestoinnit ottaen huomioon investointeihin liittyvät riskit;
- tarve turvata kilpailu pitkällä aikavälillä;
- mahdolliset asiaan liittyvät teollis- ja tekijänoikeudet;
- yleiseurooppalaisten palvelujen tarjoaminen.

13 artikla

Hintavalvontaa ja kustannuslaskentaa koskevat velvollisuudet

1. Kansallinen sääntelyviranomaisella voi 8 artiklan mukaisesti asettaa kustannusvastaavuutta ja hintavalvontaa koskevia velvollisuuksia, mukaan lukien hintojen kustannuslähtöisyyttä ja kustannuslaskentaa koskevat velvollisuudet, tietyn tyyppisten yhteenliittämisten ja/tai käyttöoikeuksien tarjonnassa, jos markkina-analyysi osoittaa, että todellinen kilpailu puuttuu ja tämä saattaa johtaa siihen, että kyseinen operaattori saattaa pitää

hintoja liian korkealla tasolla tai harjoittaa hintapainostusta loppukäyttäjien haitaksi. Kansallisten sääntelyviranomaisten on otettava huomioon operaattorin tekemät investoinnit ja sallittava tälle kohtuullinen tuotto sijoitetulle pääomalle, ottaen huomioon investointeihin liittyvät riskit.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että kaikki pakollisiksi määrättävät kustannusvastaavuusjärjestelmät tai hinnoittelumenetelmät edistävät tehokkuutta ja kestävästä kilpailua sekä tuovat kuluttajille mahdollisimman paljon hyötyjä. Tässä yhteydessä kansalliset sääntelyviranomaiset voivat myös ottaa huomioon vastaavilla kilpailuilla markkinoilla käytössä olevan hintatason.

3. Jos operaattorien hinnoille on asetettu kustannuslähtöisyyttä koskeva velvollisuus, kyseisen operaattorin on osoitettava, että hinnat perustuvat kustannuksiin ja investoinneille saatavaan kohtuulliseen tuottoon. Palvelujen tehokkaasta tarjoamisesta aiheutuvien kustannusten selvittämiseksi kansalliset sääntelyviranomaiset voivat suorittaa yrityksen kustannuslaskennasta riippumattoman kustannuslaskennan. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vaatia operaattoria toimittamaan täydelliset perustelut hinnoilleen ja vaatia tarvittaessa hintojen tarkistamista.

4. Jos jonkin kustannuslaskentajärjestelmän käyttäminen määrätään hintavalvonnan tukemiseksi pakolliseksi, kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että tästä kustannuslaskentajärjestelmästä julkistetaan kuvaus, josta käyvät ilmi vähintään kustannusten pääluokat ja säännöt, joiden mukaan kustannukset kohdennetaan. Hyväksytyt riippumattoman elimen on tarkastettava kustannuslaskentajärjestelmän noudattaminen. Noudattamisesta on julkaistava vuosittain lausunto.

IV LUKU

MENETTELYTAPASÄÄNNÖKSET

14 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 22 artiklalla perustettu viestintäkomitea, jäljempänä 'komitea'.

2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 3 ja 7 artiklassa säädettyä menettelyä ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

3. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 ja 7 artiklassa säädettyä menettelyä ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu määräaika vahvistetaan kolmeksi kuukaudeksi.

4. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä.

15 artikla

Tietojen julkaiseminen ja saatavuus

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yrityksille tämän direktiivin mukaisesti asetettavat erityisvelvollisuudet julkaistaan ja että tuote-/palvelumarkkinat ja maantieteelliset markkinat yksilöidään. Niiden on varmistettava, että ajantasaiset tiedot ovat yleisesti ja helposti kaikkien asianomaisten osapuolten saatavilla, jolleivät tiedot ole luottamuksellisia eivätkä erityisesti sisällä liikesalaisuuksia.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle jäljennös kaikista tällaisista julkaistuista tiedoista. Komissio julkaisee mainitut tiedot helposti saatavilla olevassa muodossa ja toimittaa ne tarvittaessa viestintäkomitealle.

16 artikla

Ilmoittaminen

1. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle viimeistään 18 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuna soveltamispäivänä kansalliset sääntelyviranomaiset, jotka vastaavat tässä direktiivissä säädetyistä tehtävistä.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava komissiolle niiden operaattoreiden nimet, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima tässä direktiivissä tarkoitettulla tavalla, ja niille tämän direktiivin mukaisesti asetettujen velvollisuuksien, tai muutokset yrityksissä, joita tämän direktiivin säännökset koskevat, on ilmoitettava komissiolle viipymättä.

17 artikla

Uudelleentarkastelua koskevat menettelyt

Komissio tarkastelee säännöllisin väliajoin uudelleen tämän direktiivin toimivuutta ja antaa asiaa koskevan kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle ensimmäisen kerran viimeistään kolmen vuoden kuluttua 18 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua soveltamispäivästä. Tätä varten komissio voi pyytää jäsenvaltioilta tietoja, jotka niiden on toimitettava ilman aiheetonta viivytyksiä.

18 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 24 päivänä heinäkuuta 2003. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Niiden on sovellettava näitä 25 päivänä heinäkuuta 2003.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niitä virallisesti julkaistaessa niihin on liitettävä tällainen viittaus. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitettua kysymyksistä antamansa kansalliset säännökset sekä niihin myöhemmin tehtävät muutokset kirjallisina komissiolle.

19 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

20 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 7 päivänä maaliskuuta 2002.

Euroopan parlamentin puolesta

P. COX

Puheenjohtaja

Neuvoston puolesta

J. C. APARICIO

Puheenjohtaja

LIITE I

KATSELIJOILLE JA KUUNTELIJOILLE YHTEISÖSSÄ LÄHETETTÄVIEN DIGITAALITELEVISIO- JA RADIOPALVELUJEN KÄYTTÖOIKEUKSIA KOSKEVAT EHDOT**I osa: Ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmien ehdot, joita sovelletaan 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti**

Katselijoille ja kuuntelijoille yhteisössä lähetettävien digitaalitelevisio- ja -radiopalvelujen ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmissä jäsenvaltioiden on siirtotavasta riippumatta 6 artiklan mukaisesti varmistettava, että seuraavia ehtoja noudatetaan:

- a) Yhteisön markkinoilla ylläpidettävissä ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmissä on oltava tarvittavat tekniset valmiudet kustannustehokkaaseen siirronvalvontaan, jonka avulla verkko-operaattorit pystyvät täydellisesti valvomaan paikallisella tai alueellisella tasolla tällaisia ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmiä käyttäviä palveluja.
- b) Kaikkien ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmien operaattoreiden, jotka tarjoavat digitaalitelevisio- ja -radiopalvelujen käyttöoikeuspalveluja ja joiden käyttöoikeuspalveluja käyttävät lähetystoiminnan harjoittajat ovat toiminnassaan riippuvaisia minkä tahansa mahdollisen katselija- tai kuuntelijaryhmän saavuttamisesta, on siirtotavasta riippumatta:
 - tarjottava kaikille lähetystoiminnan harjoittajille oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ja yhteisön kilpailuoikeutta noudattaen teknisiä palveluja, joiden avulla katselijat tai kuuntelijat voivat vastaanottaa lähetystoiminnan harjoittajien digitaalisesti lähettämiä palveluja palveluoperaattoreiden hallinnoimien dekoodereiden avulla, ja noudatettava yhteisön kilpailuoikeutta,
 - pidettävä erillistä kirjanpitoa toiminnastaan ehdollisen käyttöoikeuden tarjoajina.
- c) Ehdollisen käyttöoikeuden tuotteiden ja järjestelmien teollisoikeuksien haltijoiden on lisensoijia kuluttajalaitteiden valmistajille myöntäessään varmistettava, että tämä tapahtuu oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Tekniset ja kaupalliset tekijät huomioon ottaen oikeudenhaltijat eivät saa asettaa lisenssien myöntämiselle ehtoja, joilla kielletään, estetään tai hankaloitetaan sisällyttämistä samaan tuotteeseen:
 - yhteistä rajapintaa, joka mahdollistaa yhteyden useisiin muihin liityntäjärjestelmiin, tai
 - toiselle liityntäjärjestelmälle yksilöllisiä ominaisuuksia edellyttäen, että lisenssinsaaja noudattaa asiaan liittyviä ja kohtuullisia ehtoja ja varmistaa omalta osaltaan ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmien operaattoreiden välisten toimintojen turvallisuuden.

II osa: Muut toiminnot, joihin voidaan soveltaa ehtoja 5 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti

- a) Pääsy sovellusrajapintoihin (Application Program Interface, API).
- b) Pääsy sähköisiin ohjelmaoppaisiin (Electronic Programme Guide, EPG).

LIITE II

VÄHIMMÄISLUETTELO ILMOITETTujen OPERAATTORIEN JULKAISEMAN, KIERRETYISTÄ METALLISISTA PARIJOHDOISTA MUODOSTUVIEN TILAAJAYHTEYKSIEN ERIYTETTYÄ TARJOAMISTA KOSKEVAN VIITETARJOUKSEN SISÄLTÄMISTÄ TIEDOISTA

Tässä liitteessä tarkoitetaan:

- a) "tilaajayhteyden osalla" osaa, joka yhdistää tilaajan tiloissa olevan verkon liityntäpisteen keskittimeen tai erityiseen tilaajayhteyden varrella olevaan kiinteän yleisen puhelinverkon liityntäpisteeseen;
- b) "tilaajayhteyksien eriytetyllä käyttöoikeudella" tilaajayhteyksien täysin eriytettyä käyttöoikeutta ja tilaajayhteyksien rinnakkaiskäyttöoikeutta; tämä ei merkitse tilaajayhteyden omistusoikeuden siirtymistä;
- c) "tilaajayhteyden täysin eriytetyllä käyttöoikeudella" käyttöoikeuden haltijan oikeutta käyttää ilmoitetun operaattorin tilaajayhteyksiä tai tilaajayhteyden osia siten, että käyttöoikeuden haltija saa käyttöönsä metallisten kierrettyjen parijohtojen koko taajuusalueen;
- d) "tilaajayhteyden rinnakkaiskäyttöoikeudella" käyttöoikeuden saaneen oikeutta käyttää ilmoitetun operaattorin tilaajayhteyksiä tai tilaajayhteyksien osaa siten, että käytetään kierrettyjen parijohtojen muuhun kuin puheensiirtoon käytettyjä taajuuskaistoja; tilaajayhteys säilyy edelleen ilmoitetun operaattorin käytössä peruspuhelupalvelujen tarjoamiseksi yleisölle:

A. Tilaajayhteyksien eriytetyn käytön ehdot

1. Verkon kohdat, joiden käyttöoikeutta tarjotaan erityisesti seuraavien seikkojen osalta:
 - a) tilaajayhteyksien käyttöoikeus;
 - b) tilaajayhteyksien rinnakkaiskäytössä muuhun kuin puheensiirtoon käytettävien tilaajayhteyden taajuuskaistojen käyttöoikeus.
2. Tiedot fyysisten liityntäpaikkojen sijainnista ⁽¹⁾ ja oikeudesta käyttää tilaajayhteyksien johtoja verkon eri kohdissa.
3. Tilaajayhteyksiin käyttöoikeuksia ja niiden käyttöä koskevat tekniset edellytykset tilaajayhteyden kierrettyjen metallisten parijohtojen tekniset ominaisuudet mukaan lukien.
4. Tilaus- ja toimitusmenettelyt, käyttörajoitukset.

B. Rinnakkain sijoittaminen

1. Tiedot ilmoitetun operaattorin asianomaisista tiloista⁽¹⁾
2. Rinnakkain sijoittamisen vaihtoehdot 1 kohdassa tarkoitetuissa tiloissa (mukaan luettuna fyysinen rinnakkain sijoittaminen ja tarvittaessa rinnakkainen etäsijoittaminen ja virtuaalinen rinnakkain sijoittaminen).
3. Laitteistovaatimukset: rinnakkain sijoitettaville laitteille mahdollisesti asetettavat rajoitukset.
4. Turvallisuuskohdat: ilmoitetun operaattorin tiloissaan toteuttamat turvatoimet.
5. Kilpailevien operaattoreiden henkilöstön käyttöoikeuksia koskevat ehdot.
6. Turvallisuusstandardit.
7. Säännöt tilan jakamisesta tapauksissa, joissa tilaa rinnakkain sijoittamiseen on rajoitetusti.
8. Ehdot, joilla käyttöoikeuden saaneet voivat tarkastaa fyysiseen rinnakkain sijoittamiseen tarkoitettut tilat tai sellaiset tilat, joihin rinnakkain sijoittamista ei ole myönnetty kapasiteetin puutteen vuoksi.

⁽¹⁾ Yleisen turvallisuuden vuoksi näiden tietojen käyttöoikeus voidaan rajata koskemaan vain asianomaisia osapuolia.

C. Tietojärjestelmät

Ennakkotilauksia, palvelun toimittamista, tilauksia, ylläpitoa, korjauspyyntöjä ja laskutusta koskevien ilmoitetun operaattorin käytännön tukijärjestelmien, tietojärjestelmien tai tietokantojen käyttöehdot.

D. Toimitusehdot

1. Palvelun tai toiminnon tarjontapyyntöön vastaamiseen kuluva enimmäisaika; palveluntasositoumukset, vikatilanteiden korjausaika, menettelyt normaalin palvelutason palauttamiseksi ja palveluparametrit.
 2. Yleiset sopimusehdot mukaan lukien tarvittaessa säännöt korvausmenettelystä tapauksissa, joissa määräaikaa ei pystytä noudattamaan.
 3. Kunkin edellä luetellun ominaisuuden, toiminnon ja palvelun hinnat tai hinnoitteluperusteet.
-

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2002/20/EY,

annettu 7 päivänä maaliskuuta 2002,

sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevista valtuutuksista (valtuutusdirektiivi)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Sähköisen viestinnän sääntelyjärjestelmän vuoden 1999 uudelleentarkastelua koskeneen julkisen kuulemisen tulokset, joita käsiteltiin 26 päivänä huhtikuuta 2000 annetussa komission tiedonannossa, sekä huomiot, joita komissio teki tiedonannoissaan televiestintäalan sääntelypaketin toteuttamista koskevasta viidennestä ja kuudennessa raportista, ovat vahvistaneet, että on tarpeen yhdenmukaistaa ja yksinkertaistaa sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen markkinoille pääsyn sääntelyä kaikkialla yhteisössä.
- (2) Erilaisten sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen sekä niissä käytettävien tekniikoiden lähentyminen edellyttää sellaisen valtuutusjärjestelmän perustamista, joka kattaa yhdenmukaisella tavalla kaikki vertailukelpoiset palvelut riippumatta niissä käytetyistä tekniikoista.
- (3) Tämän direktiivin tavoitteena on luoda oikeudelliset puitteet sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamisen vapauden varmistamiseksi, siten, että niitä rajoittavat yksinomaan ne ehdot, joista tässä direktiivissä säädetään, jollei mahdollisista perustamissopimuksen 46 artiklan 1 kohdan mukaisista rajoituksista, erityisesti yleisen järjestyksen tai turvallisuuden taikka kansanterveyden perusteella toteutettavista toimenpiteistä, muuta johdu.
- (4) Tämä direktiivi koskee kaikkien sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen valtuutuksia siitä riippumatta, tarjotaanko niitä yleisölle vai ei. Tämä on tärkeää sen varmistamiseksi, että sekä palvelujen että verkkojen tarjoajat

hyötyvät puolueettomista, avoimista, syrjimättömistä ja oikeasuhteisista oikeuksista, ehdoista ja menettelyistä.

- (5) Tätä direktiiviä sovelletaan radiotaajuuksien käyttöoikeuksien myöntämiseen ainoastaan, jos tällaiseen käyttöön liittyy sähköisen viestintäverkon tai -palvelun tarjoaminen, yleensä korvausta vastaan. Radiopäätelaitteiden henkilökohtainen käyttö, joka perustuu tiettyjen radiotaajuuksien yleiseen käyttöön eikä liity taloudelliseen toimintaan, kuten radioamatöörien harjoittama LA-puhelinten käyttö, ei ole sähköisen viestintäverkon tai -palvelun tarjoamista, joten se ei kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan. Tällaisesta käytöstä säädetään radio- ja telepäätelaitteista ja niiden vaatimustenmukaisuuden vastavuoroisesta tunnustamisesta 9 päivänä maaliskuuta 1999 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 1999/5/EY ⁽⁴⁾.
- (6) Säännökset ehdollisen käyttöoikeuden (ehdollisen pääsyn) järjestelmien vapaasta liikkuvuudesta ja tällaisiin järjestelmiin perustuvien suojattujen palvelujen tarjoamisen vapaudesta on annettu ehdolliseen pääsyyn perustuvien tai ehdollisen pääsyn sisältävien palvelujen oikeussuojasta 20 päivänä marraskuuta 1998 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 98/84/EY ⁽⁵⁾. Näin ollen tällaisten järjestelmien tai palvelujen valtuutuksia ei ole tarpeen säännellä tässä direktiivissä.
- (7) Käyttöön olisi otettava mahdollisimman yksinkertainen valtuutusjärjestelmä sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjontaa varten, jotta voidaan edistää uusien sähköisten viestintäpalvelujen sekä yleiseurooppalaisten viestintäverkkojen ja -palvelujen kehittymistä sekä antaa palvelujen tarjoajille ja kuluttajille mahdollisuus hyötyä yhtenäismarkkinoiden tuomista mittakaavaeduista.
- (8) Näihin tavoitteisiin päästään parhaiten kaikkia sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevalla yleisvaltuutuksella, ilman kansallisen sääntelyviranomaisen nimenomaista päätöstä tai hallinnollista toimenpidettä, ja rajoittamalla mahdolliset menettelyjä koskevat vaatimukset ainoastaan ilmoitukseen. Jos jäsenvaltiot vaativat sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajilta

⁽¹⁾ EYVL C 365 E, 19.12.2000, s. 230 ja EYVL C 270 E, 25.9.2001, s. 182.

⁽²⁾ EYVL C 123, 25.4.2001, s. 55.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 1. maaliskuuta 2001 (EYVL C 277, 1.10.2001, s. 116), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 17. syyskuuta 2001 (EYVL C 337, 30.11.2001, s. 18) ja Euroopan parlamentin päätös, tehty 12. joulukuuta 2001 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä). Neuvoston päätös, tehty 14. helmikuuta 2002.

⁽⁴⁾ EYVL L 91, 7.4.1999, s. 10.

⁽⁵⁾ EYVL L 320, 28.11.1998, s. 54.

ilmoituksen niiden aloittaessa toimintansa, ne voivat myös vaatia millä tahansa oikeudellisesti tunnustetulla postitse tai sähköisesti saatavalla kuittauksella ilmoituksen vastaanottamisesta annettavan näytön siitä, että ilmoitus on tehty. Kuittaus ei missään tapauksessa saisi olla sen kansallisen sääntelyviranomaisen hallinnollinen toimenpide, jolle ilmoitus on tehtävä, eikä kuittaus saa edellyttää tällaista hallinnollista toimenpidettä.

- (9) Yritysten yleisvaltuutukseen perustuvat oikeudet ja velvollisuudet on sisällytettävä selkeästi tällaisiin valtuutuksiin, jotta voidaan varmistaa tasavertaiset toimintamahdollisuudet koko yhteisössä ja jotta rajat ylittäviä neuvotteluja yleisten viestintäverkkojen yhteenliittämisestä voidaan helpottaa.
- (10) Yleisvaltuutus oikeuttaa sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja yleisölle tarjoavat yritykset neuvottelemaan yhteenliittämisestä sähköisistä viestintäverkoista ja niiden liitännäistoimintojen käyttöoikeuksista ja yhteenliittämisestä 7 päivänä maaliskuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) ⁽¹⁾ ehtojen mukaisesti. Sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja muille kuin yleisölle tarjoavat yritykset voivat neuvotella yhteenliittämisestä kaupallisissa ehdoissa.
- (11) Erityisten oikeuksien myöntäminen radiotaajuuksien ja kansalliseen numerointisuunnitelmaan sisältyvien numeroiden, myös lyhyiden numerotunnusten, käyttöä varten saattaa edelleen olla tarpeen. Numeroiden käyttöä koskevia oikeuksia voidaan myöntää myös eurooppalaisesta numerointisuunnitelmasta, johon kuuluu esimerkiksi virtuaalinen 3883-maatunnus, joka on varattu Euroopan radio-, tele- ja postihallintojen yhteistyökonferenssin (European Conference of Post and Telecommunications, CEPT) jäsenmaille. Näitä käyttöä koskevia oikeuksia olisi voitava rajoittaa ainoastaan silloin, kun se on ehdottoman välttämätöntä radiotaajuuksien niukkuuden vuoksi tai niiden tehokkaan käytön varmistamiseksi.
- (12) Tällä direktiivillä ei ole vaikutusta siihen, jaetaanko radiotaajuudet suoraan sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajille vai yksiköille, jotka käyttävät näitä verkkoja tai palveluja. Tällaisia yksiköjä voivat olla radio- tai televisio-ohjelmien sisällöntuottajat. Rajoittamatta niitä erityisperusteita tai -menettelyjä, joita jäsenvaltiot ovat omaksuneet radiotaajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien myöntämiseen radio- tai televisio-ohjelmien sisältöpalvelujen tarjoajille yleistä etua koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi yhteisön oikeuden mukaisesti, radiotaajuuksien jakamisen menettelyn olisi kaikissa tapauksissa oltava puolueetonta, avointa, syrjimätöntä ja oikeasuhteista. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti perustamissopimuksen 49 artiklassa taat-

tuja oikeuksia koskevien kansallisten rajoitusten on oltava objektiivisesti perusteltavissa ja oikeasuhteisia eikä niissä saada ylittää sitä, mikä on tarpeen jäsenvaltioiden määrittelemien, yleistä etua koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi yhteisön oikeuden mukaisesti. Vastuun radiotaajuuden käyttöä koskevaan oikeuteen liittyvien ehtojen ja yleisvaltuutukseen liittyvien asiaankuuluvien ehtojen noudattamisesta olisi aina oltava yrityksellä, jolle radiotaajuuden käyttöä koskeva oikeus on myönnetty.

- (13) Jäsenvaltiot voivat osana radiotaajuuden käyttöä koskevien oikeuksien myöntämiseen liittyvää hakumenettelyä tarkistaa, pystyykö hakija noudattamaan näihin oikeuksiin liittyviä ehtoja. Tätä varten hakijaa voidaan pyytää toimittamaan tarvittavat tiedot todistaakseen pystyvänsä noudattamaan näitä ehtoja. Jos tällaisia tietoja ei toimiteta, radiotaajuuden käyttöä koskevia oikeuksia koskeva hakemus voidaan hylätä.
- (14) Jäsenvaltiot voivat myöntää tai olla myöntämättä kansallisesta numerointisuunnitelmasta numeroiden käyttöä koskevia oikeuksia tai oikeuksia järjestelmien asentamiseen yrityksille, jotka eivät ole sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajia.
- (15) Yleisvaltuutukseen ja erityisiin käyttöoikeuksiin olisi liitettävä ainoastaan sellaisia ehtoja, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä yhteisön oikeuden ja kansallisen lainsäädännön mukaisten vaatimusten ja velvollisuuksien noudattamisen varmistamiseksi yhteisön oikeuden mukaisesti.
- (16) Jos sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja ei tarjota yleisölle, on asianmukaista asettaa vähemmän ehtoja sekä ehtoja, jotka ovat lievempiä kuin ne, jotka ovat perusteltuja silloin kun sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja tarjotaan yleisölle.
- (17) Yhteisön oikeuden mukaiset erityisvelvollisuudet, joita sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä 7 päivänä maaliskuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) ⁽²⁾ mukaisesti voidaan asettaa sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoajille, olisi asetettava erillään yleisvaltuutuksen mukaisista yleisistä oikeuksista ja velvollisuuksista.
- (18) Yleisvaltuutuksen olisi sisällettävä ainoastaan erityisesti sähköisen viestinnän alaa koskevia ehtoja. Siihen ei olisi liitettävä muun voimassa olevan kansallisen lainsäädän-

⁽¹⁾ Ks. tämän virallisen lehden s. 7.

⁽²⁾ Ks. tämän virallisen lehden s. 33.

- nön mukaisesti jo sovellettavia ehtoja, jotka eivät koske erityisesti sähköisen viestinnän alaa. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat kuitenkin tiedottaa verkko-operaattoreille ja palveluiden tarjoajille muusta niiden toimintaan vaikuttavasta lainsäädännöstä esimerkiksi viittamalla niihin Internet-sivustoillaan.
- (19) Vaatimus julkaista taajuuksien tai numeroiden käyttöä koskevien oikeuksien myöntämistä koskevat päätökset voidaan täyttää saattamalla nämä päätökset yleisön saataville Internet-sivustolla.
- (20) Sama yritys, esimerkiksi kaapelioperaattori, voi tarjota sekä sähköistä viestintäpalvelua, kuten televisiosignaalien siirtämistä, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuulumattomia palveluja, kuten ääni- tai televisiolähetysvälineiden kaupallista tarjontaa, ja siksi kyseiselle yritykselle voidaan muiden kuin tämän direktiivin säännösten nojalla asettaa lisävelvollisuuksia, jotka liittyvät sen toimintaan sisällön tarjoajana tai jakajana, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän direktiivin liitteessä olevan ehtoja koskevan luettelon soveltamista.
- (21) Myöntäessään radiotaajuuksia tai numeroiden käyttöä koskevia oikeuksia tai oikeuksia asentaa järjestelmiä asianomaiset viranomaiset voivat ilmoittaa yleisvaltuutuksen asianomaisista ehdoista yrityksille, joille ne tällaisia oikeuksia myöntävät.
- (22) Jos radiotaajuuksien kysyntä tietyllä taajuusalueella ylittää saatavilla olevien taajuuksien määrän, tällaisten taajuuksien jakamisessa käyttäjille olisi noudatettava tarkoituksenmukaisia ja avoimia menettelyjä, jotta voidaan välttää syrjintä ja varmistaa näiden niukkojen voimavarojen mahdollisimman tehokas käyttö.
- (23) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi tarjouskilpailuun perustuvia tai vertailevia valintamenettelyjä koskevia perusteita vahvistaessaan varmistettava, että direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 8 artiklan tavoitteet täyttyvät. Näin ollen ei olisi tämän direktiivin säännösten vastaista, jos puolueettomien, syrjimättömien ja oikeasuhteisten valintaperusteiden soveltaminen kilpailun kehittämisen edistämiseksi sulkisi tietyt yritykset määrättyä radiotaajuutta koskevan, tarjouskilpailuun perustuvan tai vertailevan valintamenettelyn ulkopuolelle.
- (24) Jos radiotaajuuksien yhdenmukaisesta jakamisesta tietyille yrityksille on sovittu Euroopan tasolla, jäsenvaltioiden olisi tarkasti noudatettava tällaisia sopimuksia myöntäessään radiotaajuuksien käyttöoikeuksia kansallisesta taajuussuunnitelmasta.
- (25) Sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoajat saattavat tarvita vahvistuksen yleisvaltuutuksen mukaisista oikeuksistaan, jotka liittyvät yhteenliittämiseen ja asennusoikeuksiin, varsinkin helpottamaan neuvotteluja alue- tai paikallisviranomaisten tai muissa jäsenvaltioissa toimivien palvelujen tarjoajien kanssa. Kansallisen sääntelyviranomaisen olisi toimitettava tätä tarkoitusta varten yrityksille lausunto joko pyynnöstä tai vaihtoehtoisesti ilman eri pyyntöä vastauksena yleisvaltuutuksen mukaiseen ilmoitukseen. Tällaisen lausunnon ei sellaisenaan olisi merkittävä oikeuksien saamista eivätkä mitkään yleisvaltuutuksen mukaiset oikeudet tai käyttöoikeudet tai tällaisten oikeuksien käyttö saisi edellyttää lausuntoa.
- (26) Jos yritykset toteavat, että niiden asennusoikeuksia koskevia hakemuksia ei ole käsitelty direktiivissä 2002/21/EY (puitedirektiivi) vahvistettujen periaatteiden mukaisesti tai jos tällaisten päätösten tekeminen on aiheuttanut viivästystä, niillä olisi oltava oikeus hakea päätösten tai päätösten viivästymisen osalta muutosta mainitun direktiivin mukaisesti.
- (27) Yleisvaltuutuksen ehtojen täyttämättä jättämisestä aiheutuvien seuraamusten olisi oltava oikeassa suhteessa ehtojen rikkomiseen. Erityisiä olosuhteita lukuun ottamatta olisi kohtuutonta peruuttaa määräajaksi tai kokonaan oikeudet tarjota sähköisiä viestintäpalveluja tai käyttää radiotaajuuksia tai numeroita sellaiselta yritykseltä, joka ei ole täyttänyt yleisvaltuutuksen yhtä tai useampaa ehtoa. Tällä ei rajoiteta jäsenvaltioiden asianomaisten viranomaisten oikeutta toteuttaa kiireellisiä toimenpiteitä, jos yleinen järjestys ja turvallisuus, kansanterveys tai muiden yritysten taloudellinen tai toiminnallinen etu on vakavasti uhattuna. Tällä direktiivillä ei myöskään olisi rajoitettava yritysten oikeutta hakea toisiltaan vahingonkorvausta kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
- (28) Raportointi- ja tiedonantovelvollisuuksien asettaminen palvelujen tarjoajille saattaa aiheuttaa kohtuuttomasti työtä sekä kyseiselle yritykselle että kansalliselle sääntelyviranomaiselle. Tämän vuoksi tällaisten velvollisuuksien olisi oltava oikeasuhteisia, objektiivisesti perusteltavissa ja rajoittua ehdottoman välttämättömään. Yleisvaltuutuksen tai käyttöoikeuksien kaikkien ehtojen täyttymisestä ei ole tarpeen vaatia selvitystä säännöllisesti ja järjestelmällisesti. Yrityksillä on oikeus tietää, mihin tarkoitukseen niiltä edellytettäviä tietoja käytetään. Tietojen toimitaminen ei saisi olla markkinoille pääsyn edellytys. Tilastollisia tarkoituksia varten sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajilta voidaan vaatia ilmoitus, jos ne lopettavat toimintansa.

- (29) Tällä direktiivillä ei saisi olla vaikutusta jäsenvaltioiden velvollisuuksiin toimittaa tietoja, jotka ovat tarpeen yhteisön etujen valvomiseksi kansainvälisten sopimusten yhteydessä. Tämän direktiivin ei pitäisi liioin vaikuttaa sellaisen lainsäädännön, kuten kilpailulainsäädännön, mukaisiin raportointivelvollisuuksiin, joka ei koske erityisesti sähköisen viestinnän alaa.
- (30) Sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajille voidaan asettaa hallinnollisia maksuja, joilla rahoitetaan kansallisen sääntelyviranomaisen toiminta, joka liittyy valtuutusjärjestelmän hallinnointiin ja käyttöoikeuksien myöntämiseen. Tällaiset hallinnolliset maksut saisivat kattaa ainoastaan tästä toiminnasta aiheutuvat todelliset hallinnolliset kustannukset. Tämän vuoksi kansallisten sääntelyviranomaisten varainkeruun ja -käytön avoimuutta olisi lisättävä tekemällä vuotuinen selvitys kerättyjen hallinnollisten maksujen kokonaismäärästä ja aiheutuneista hallinnollisista kustannuksista. Näin yritykset voivat varmistua siitä, että hallinnolliset kustannukset ja perityt hallinnolliset maksut ovat tasapainossa.
- (31) Hallinnollisten maksujen järjestelmät eivät saisi vääristää kilpailua eivätkä luoda markkinoille pääsyn esteitä. Yleisvaltuutusjärjestelmässä ei ole enää mahdollista osoittaa yksittäisiä yrityksiä koskevia hallinnollisia kuluja eikä siten maksuja, paitsi myönnettäessä oikeuksia käyttää numeroita ja radiotaajuuksia sekä asentaa järjestelmiä. Sovellettavien hallinnollisten maksujen olisi oltava yleisvaltuutusjärjestelmän yleisten periaatteiden mukaisia. Esimerkki vaihtoehtoisesta maksujen määräytymisperusteesta, joka on oikeudenmukainen, yksinkertainen ja avoin, voisi olla liikevaihtoon liittyvä jakautumisperuste. Hallinnollisten maksujen ollessa hyvin alhaiset kysymyksen voivat tulla myös kiinteät maksut tai maksut, joissa kiinteämääräinen perusmaksu yhdistyy liikevaihtosidonnaiseen tekijään.
- (32) Hallinnollisten maksujen lisäksi radiotaajuuksien ja numeroiden käytöstä voidaan periä käyttömaksuja niiden mahdollisimman tehokkaan käytön varmistamiseksi. Tällaiset käyttömaksut eivät saisi hidastaa innovatiivisten palvelujen ja kilpailun kehittymistä markkinoilla. Tällä direktiivillä ei säännellä niitä tarkoituksia, joihin käyttöoikeuksista saatavia maksuja käytetään. Näitä maksuja voidaan käyttää esimerkiksi kansallisten sääntelyviranomaisten sellaisen toiminnan rahoittamiseen, jota ei voida kattaa hallinnollisin maksuin. Jos käytetään kilpailuun perustuvaa tai vertailevaa valintamenettelyä ja jos radiotaajuuksien käyttöoikeusmaksut muodostuvat kokonaan tai osittain kertamaksusta, maksujärjestelyssä olisi varmistettava, etteivät tällaiset maksut käytännössä johda siihen, että valinta tapahtuu perusteilla, jotka eivät liity radiotaajuuksien mahdollisimman tehokasta käyttöä koskevaan tavoitteeseen. Komissio voi julkistaa säännöllisesti vertailututkimuksia, jotka koskevat parhaita käytäntöjä radiotaajuuksien ja numeroiden jakamisessa tai asennusoikeuksien myöntämisessä.
- (33) Jäsenvaltiot saattavat joutua muuttamaan yleisvaltuutukseen ja käyttöoikeuksiin liittyviä oikeuksia, ehtoja, menettelyjä, hallinnollisia ja muita maksuja silloin, kun se on objektiivisesti perusteltavissa. Tällaisista muutoksista olisi ilmoitettava asianmukaisesti ja hyvissä ajoin kaikille asianomaisille osapuolille, jotta niillä olisi riittävät mahdollisuudet esittää näkemyksensä tällaisista muutoksista.
- (34) Pyrkimys avoimuuteen edellyttää, että palvelujen tarjoajilla, kuluttajilla ja muilla asianomaisilla osapuolilla on helposti saatavillaan kaikki tiedot oikeuksista, ehdoista, menettelyistä, hallinnollisista ja muista maksuista ja päätöksistä, jotka koskevat sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaa, radiotaajuuksien ja numeroiden käyttöoikeuksia, järjestelmien asennusoikeuksia, kansallisia taajuussuunnitelmia ja kansallisia numerointisuunnitelmia. On tärkeää, että kansalliset sääntelyviranomaiset tarjoavat tällaisia tietoja ja pitävät ne ajan tasalla. Jos näitä oikeuksia hallinnoivat muut hallinnon tasot, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi pyrittävä luomaan käyttäjätasaväläinen väline näitä oikeuksia koskeviin tietoihin tutustumiseksi.
- (35) Komission olisi seurattava, että yhtenäismarkkinat toimivat moitteettomasti tämän direktiivin mukaisten kansallisten valtuutusjärjestelmien pohjalta.
- (36) Jotta sähköisen viestinnän alan uuden sääntelyjärjestelmän kaikkia osia voitaisiin alkaa soveltaa samasta ajankohdasta lähtien, on tärkeää, että tämän direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä ja olemassa olevien valtuutusten mukauttaminen uusiin sääntöihin tapahtuvat samanaikaisesti. Tietyissä tapauksissa, joissa tämän direktiivin voimaantulopäivänä voimassa olevien valtuutusten korvaaminen tämän direktiivin mukaisella yleisvaltuutuksella ja yksittäisillä käyttöoikeuksilla johtaisi nykyisen valtuutusjärjestelmän alaisuudessa toimivien palvelujen tarjoajien velvollisuuksien lisääntymiseen tai tarjoajien oikeuksien vähentymiseen, jäsenvaltiot voivat kuitenkin saada tämän direktiivin soveltamispäivästä alkaen 9 kuukauden lisäajan tällaisten valtuutusten mukauttamiseen, paitsi jos tällä olisi kielteisiä vaikutuksia muiden yritysten oikeuksiin ja velvollisuuksiin.
- (37) Joissain tapauksissa sähköisten viestintäverkkojen käyttöoikeutta koskevan valtuutusehdon poistaminen saattaa aiheuttaa vakavia vaikeuksia yhdelle tai useammalle yritykselle, jotka ovat hyötynet kyseisestä ehdosta. Näissä tapauksissa komissio saattaa jäsenvaltion pyynnöstä antaa luvan muihin siirtymäjärjestelyihin.

(38) Koska ehdotetun toiminnan tavoitteita, jotka ovat sähköistä viestintää koskevien sääntöjen sekä verkkojen ja palveluja koskevien valtuutusten ehtojen yhtenäistäminen ja yksinkertaistaminen, ei voida saavuttaa riittävällä tasolla jäsenvaltioiden toimin, vaan ne voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Tavoite ja soveltamisala

1. Tämän direktiivin tarkoituksena on toteuttaa sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen sisämarkkinat yhdenmukaistamalla ja yksinkertaistamalla valtuutussääntöjä ja -ehtoja, jotta näiden palvelujen ja verkkojen tarjonta helpottuisi kaikkialla yhteisössä.

2. Tätä direktiiviä sovelletaan sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamista varten myönnettäviin valtuutuksiin.

2 artikla

Määritelmät

1. Tässä direktiivissä sovelletaan direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 2 artiklassa säädettyjä määritelmiä.

2. Lisäksi sovelletaan seuraavia määritelmiä:

- a) "yleisvaltuutuksella" tarkoitetaan jäsenvaltion vahvistamia lainsäädäntöpuutteita, joilla turvataan oikeus sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamiseen, ja jossa säädetään alakohtaisista velvollisuuksista, joita voidaan soveltaa kaikkiin tai tietyntyyppisiin sähköisiin viestintäverkkoihin ja -palveluihin tämän direktiivin mukaisesti;
- b) "haitallisella häiriöllä" tarkoitetaan häiriötä, joka vaarantaa radionavigointipalvelun tai muun turvallisuuspalvelun toiminnan tai joka muutoin vakavasti heikentää sellaista radioviestintäpalvelua, joka toimii sovellettavien yhteisön tai kansallisten säännösten mukaisesti, tai estää tai toistuvasti keskeyttää tällaisen palvelun toiminnan.

3 artikla

Sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskeva yleisvaltuutus

1. Jäsenvaltioiden on taattava vapaus tarjota sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja tässä direktiivissä vahvistettujen edel-

lytysten mukaisesti. Tämän vuoksi jäsenvaltiot eivät saa estää yritystä tarjoamasta sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja, ellei tämä ole tarpeen perustamissopimuksen 46 artiklan 1 kohdassa määrättyistä syistä.

2. Sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajilta voidaan vaatia ainoastaan yleisvaltuus, sanotun kuitenkin rajoittamatta 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja erityisvelvollisuuksia tai 5 artiklassa tarkoitettuja käyttöoikeuksia. Asianomaiselta yritykseltä voidaan edellyttää ilmoituksen tekemistä, mutta ei kansallisten sääntelyviranomaisten nimenomaisen päätöksen tai muun hallinnollisen toimenpiteen saamista ennen kuin valtuutukseen perustuvia oikeuksia voidaan käyttää. Yritys voi aloittaa toiminnan tehtyään mahdollisesti edellytettävän ilmoituksen, noudattaen tarvittaessa kuitenkin 5, 6 ja 7 artiklassa olevien, käyttöä koskevista oikeuksista annettujen säännösten soveltamista.

3. Tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettu ilmoitus merkitsee vain sitä, että luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö ilmoittaa kansalliselle sääntelyviranomaiselle aikomuksestaan aloittaa sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjonta ja niiden vähimmäistietojen toimittamista, jotka kansalliset sääntelyviranomaiset tarvitsevat voidakseen pitää rekisteriä tai luetteloa sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoajista. Tietoihin on sisällyttävä ainoastaan tarjoajan tunnistamiseksi tarvittavat tiedot, kuten yrityksen rekisterinumero, tarjoajan yhteyshenkilöt, tarjoajan osoite, lyhyt kuvaus verkosta tai palvelusta sekä arvioitu toiminnan aloittamispäivä.

4 artikla

Luettelo yleisvaltuutuksesta johtuvista vähimmäisoikeuksista

1. Tämän direktiivin 3 artiklan mukaisesti valtuutuksen saaneilla yrityksillä on oikeus:

- a) tarjota sähköisiä viestintäpalveluja ja -verkkoja;
- b) järjestelmien asentamista varten tarvittavia oikeuksia koskevat hakemuksensa käsiteltäviksi direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 11 artiklan mukaisesti.

2. Jos kyseiset yritykset tarjoavat sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja yleisölle, yleisvaltuutus antaa niille myös oikeuden:

- a) neuvotella yhteenliittämisestä muiden tietyn yleisvaltuutuksen piiriin yhteisössä kuuluvien, yleisölle sähköisten viestin-

täverkkoja ja -palveluja ja tarjoavien yritysten kanssa ja tarvittaessa saada näiltä käyttöoikeus tai yhteenliittäminen direktiivissä 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) säädetyn edellytyksin ja mainitun direktiivin mukaisesti;

- b) saada mahdollisuus tulla nimetyiksi tarjoamaan yleispalveluvollisuuteen kuuluvia eri osatekijöitä ja/tai kattamaan jäsenvaltion alueen eri osat yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla 7 päivänä maaliskuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) ⁽¹⁾ mukaisesti.

5 artikla

Radiotaajuuksien ja numeroiden käyttöä koskevat oikeudet

1. Jäsenvaltiot eivät mahdollisuuksien mukaan ja varsinkaan silloin, kun haitallisten häiriöiden mahdollisuus on hyvin pieni, saa asettaa radiotaajuuksien käytön ehdoksi yksittäisen tätä koskevan luvan myöntämistä, vaan tällaisten radiotaajuuksien käyttöehdot on sisällytettävä yleisvaltuutukseen.

2. Jos on välttämätöntä myöntää yksittäisiä radiotaajuuksien ja numeroiden käyttöä koskevia oikeuksia, jäsenvaltioiden on myönnettävä tällainen oikeus pyynnöstä kaikille yrityksille, jotka tarjoavat tai käyttävät yleisvaltuutuksen mukaisia palveluja tai verkkoja, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän direktiivin 6 ja 7 artiklan sekä 11 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja muiden tällaisten voimavarojen tehokkaan käytön varmistavien sääntöjen soveltamista direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) mukaisesti.

Radiotaajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien jakamisen tellyn on oltava avointa, selkeää ja syrjimätöntä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta niitä erityisperusteita tai -menettelyjä, joita jäsenvaltiot ovat omaksuneet radiotaajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien myöntämiseksi radio- tai televisio-ohjelmien sisältöpalvelujen tarjoajille yleistä etua koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi yhteisön oikeuden mukaisesti. Käyttöoikeuksia myöntäessään jäsenvaltioiden on radiotaajuuksien osalta ilmoitettava direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 9 artiklan mukaisesti, voidaanko kyseiset oikeudet siirtää oikeudenhaltijan aloitteesta ja millä ehdoin. Jäsenvaltioiden myöntäessä määräaikaista käyttöoikeuksia, määräajan on oltava tarjottavan palvelun kannalta tarkoituksenmukainen.

3. Päätökset käyttöä koskevista oikeuksista on tehtävä, niistä on ilmoitettava ja ne on julkistettava mahdollisimman pian sen jälkeen kun kansallinen sääntelyviranomais on saanut täydellisen hakemuksen, kolmen viikon kuluessa sellaisten numeroiden osalta, jotka on kansallisessa numerointisuunnitelmassa osoitettu tiettyihin tarkoituksiin, ja kuuden viikon kuluessa sellaisten radiotaajuuksien osalta, jotka on kansallisessa radiotaa-

juussuunnitelmassa osoitettu tiettyihin tarkoituksiin. Jälkimmäinen määräaika ei rajoita radiotaajuuksien tai kiertoratapaikkojen käyttöä koskevien soveltuvien kansainvälisten sopimusten soveltamista.

4. Jos asianomaisten osapuolten direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 6 artiklan mukaisesti tapahtuneen kuulemisen jälkeen on päätetty, että poikkeuksellista taloudellista arvoa omaavia numeroita koskevat käyttöoikeudet on myönnettävä kilpailuun perustuvalla tai vertailevalla valintamenettelyllä, jäsenvaltiot voivat pidentää kolmen viikon enimmäismäärää enintään kolmella viikolla.

Radiotaajuuksien jakamista koskevaan kilpailuun perustuvaan tai vertailevaan valintamenettelyyn sovelletaan 7 artiklaa.

5. Jäsenvaltiot eivät saa rajoittaa myönnettävien käyttöä koskevien oikeuksien määrää, ellei tämä ole välttämätöntä radiotaajuuksien tehokkaan käytön varmistamiseksi 7 artiklan mukaisesti.

6 artikla

Yleisvaltuutukseen sekä radiotaajuuksien ja numeroiden käyttöä koskeviin oikeuksiin sisällytettävät ehdot ja erityisvelvollisuudet

1. Sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjontaa koskevassa yleisvaltuutuksessa sekä radiotaajuuksien ja numeroiden käyttöä koskevissa oikeuksissa voivat olla ainoastaan liitteessä olevassa A, B ja C osassa luetellut ehdot. Näiden ehtojen on oltava kyseisen verkon tai palvelun kannalta objektiivisesti perusteltavissa sekä syrjimättömiä, oikeasuhteisia ja avoimia.

2. Direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) 5 artiklan 1 ja 2 kohdan sekä 6 ja 8 artiklan ja direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) 16, 17, 18 ja 19 artiklan mukaisesti sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajille tai mainitun direktiivin mukaisesti yleispalveluvollisuuden alaisiksi nimetyille sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajille mahdollisesti asetetut erityisvelvollisuudet on oikeudellisesti erotettava yleisvaltuutukseen perustuvista oikeuksista ja velvollisuuksista. Jotta järjestelmä olisi yritysten kannalta avoin, yleisvaltuutuksessa on viitattava niihin perusteisiin ja menettelyihin, joita sovelletaan määrättäessä tällaisia erityisvelvollisuuksia yksittäisille yrityksille.

3. Yleisvaltuutus voi sisältää ainoastaan kyseistä alaa koskevia ehtoja, jotka luetellaan liitteen A osassa, eikä siinä saa toistaa ehtoja, joita muun kansallisen lainsäädännön mukaisesti sovelletaan yrityksiin.

4. Jäsenvaltiot eivät myöntäessään radiotaajuuksien tai numeroiden käyttöä koskevia oikeuksia saa toistaa yleisvaltuutuksen ehtoja.

⁽¹⁾ Ks. tämän virallisen lehden s. 51.

7 artikla

Radiotaajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien määrän rajoittamista koskeva menettely

1. Jos jäsenvaltio harkitsee, onko radiotaajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien määrän myöntämistä rajoitettava, sen on muun muassa:

- a) otettava asianmukaisella tavalla huomioon tarve tarjota käyttäjille mahdollisimman suuri hyöty ja helpottaa kilpailun kehittymistä;
- b) annettava kaikille asianomaisille osapuolille, myös käyttäjille ja kuluttajille, mahdollisuus esittää näkemyksensä mahdollisista rajoituksista direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 6 artiklan mukaisesti;
- c) julkaistava päätös käyttöä koskevien oikeuksien myöntämisen rajoittamisesta perusteluineen;
- d) menettelystä päätettyään kehotettava tekemään käyttöä koskevia oikeuksia koskevia hakemuksia; ja
- e) tarkasteltava rajoitusta uudelleen kohtuullisin väliajoin tai asianomaisten yritysten perustellusta pyynnöstä.

2. Jos jäsenvaltio toteaa, että radiotaajuuksien käyttöä koskevia oikeuksia voidaan myöntää lisää, sen on julkaistava tämä tieto ja kehotettava tekemään niitä koskevia hakemuksia.

3. Jos radiotaajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien myöntämistä on rajoitettava, jäsenvaltioiden on myönnettävä tällaiset oikeudet puolueettomoin, avoimin, syrjimättömin ja oikeasuhteisin perustein. Valintaperusteissa on asianmukaisella tavalla korostettava direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 8 artiklan tavoitteiden saavuttamista.

4. Jos käytetään kilpailuun perustuvia tai vertailevia valintamenettelyjä, jäsenvaltiot voivat pidentää 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua kuuden viikon enimmäisaikaa tarpeen mukaan enintään kahdeksalla kuukaudella varmistaakseen, että tällaiset menettelyt ovat tasapuolisia, kohtuullisia, selkeitä ja avoimia kaikille asianomaisille osapuolille.

Nämä määräajat eivät rajoita radiotaajuuksien käyttöä ja satelliittien koordinoitua koskevien soveltuvien kansainvälisten sopimusten soveltamista.

5. Tämä artikla ei vaikuta radiotaajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien siirtoon direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 9 artiklan mukaisesti.

8 artikla

Radiotaajuuksien yhdenmukaistettu jakaminen

Jos radiotaajuuksien käyttö on yhdenmukaistettu, niiden käyttöä koskevien oikeuksien ehtoista ja menettelyistä on sovittu,

ja yritykset, joille radiotaajuudet jaetaan, on valittu kansainvälisten sopimusten ja yhteisön sääntöjen mukaisesti, jäsenvaltioiden on myönnettävä tällaisten radiotaajuuksien käyttöä koskevat oikeudet sen mukaisesti. Edellyttäen, että kaikki kyseisten radiotaajuuksien käyttöä koskeviin oikeuksiin liittyvät kansalliset edellytykset on täytetty yhteisen valintamenettelyn ollessa kyseessä, jäsenvaltiot eivät saa soveltaa muita ehtoja, lisäperusteita tai menettelyjä, jotka saattaisivat rajoittaa, muuttaa tai viivästyttää tällaisten radiotaajuuksien yhteistä jakamista asianmukaisella tavalla.

9 artikla

Järjestelmien asennusoikeuksien ja yhteenliittämisoikeuksien käyttöä helpottavat lausunnot

Kansallisten sääntelyviranomaisten on yrityksen pyynnöstä viikon kuluessa annettava standardimuotoinen lausunto, jossa tarvittaessa vahvistetaan, että yritys on tehnyt 3 artiklan 2 kohdan mukaisen ilmoituksen ja jossa eritellään, missä olosuhteissa sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja yleisvaltuutuksen perusteella tarjoavalla yrityksellä on oikeus hakea oikeutta asentaa järjestelmiä, neuvotella yhteenliittämisestä ja/tai saada käyttöoikeus tai yhteenliittäminen, ja jonka tarkoituksena on helpottaa näiden oikeuksien käyttöä esimerkiksi muilla hallinnon tasoilla tai suhteissa muihin yrityksiin. Silloin kun se on tarkoituksenmukaista, tällainen lausunto voidaan myös antaa ilman eri toimenpiteitä vastauksena 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun ilmoitukseen.

10 artikla

Yleisvaltuutuksen tai käyttöoikeuksien ehtojen ja erityisvelvollisuuksien noudattaminen

1. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat 11 artiklan mukaisesti edellyttää, että yritykset, jotka tarjoavat yleisvaltuutuksen piiriin kuuluvia sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja tai joilla on radiotaajuuksien tai numeroiden käyttöä koskevia oikeuksia, antavat tarvittavia tietoja, jotta voidaan tarkistaa, että yleisvaltuutuksen tai käyttöä koskevien oikeuksien ehtoja tai 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja erityisvelvollisuuksia noudatetaan.

2. Jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa, ettei yritys täytä yhtä tai useampaa yleisvaltuutuksen tai käyttöä koskevien oikeuksien ehtoa tai ei noudata 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja erityisvelvollisuuksia, sen on ilmoitettava tästä yritykselle ja annettava sille kohtuullinen mahdollisuus esittää näkemyksensä tai korjata puutteet

— kuukauden kuluessa ilmoituksesta, tai

— yrityksen hyväksymän tai, jos rikkeitä on toistuvasti, kansallisen sääntelyviranomaisen määräämän lyhyemmän ajan kuluessa, tai

— kansallisen sääntelyviranomaisen päättämän pidemmän ajan kuluessa.

3. Jos kyseinen yritys ei korjaa puutteita 2 kohdassa tarkoitettuna määrääjän kuluessa, asianomaisen viranomaisen on toteutettava ehtojen ja velvollisuuksien noudattamisen varmistamiseksi tarpeelliset ja oikeasuhteiset toimenpiteet. Tässä yhteydessä jäsenvaltiot voivat valtuuttaa asianomaiset viranomaiset määräämään tarvittaessa taloudellisia seuraamuksia. Toimenpiteistä ja niiden perusteluista on ilmoitettava kyseiselle yritykselle viikon kuluessa niiden hyväksymisestä, ja yritykselle on tällöin asetettava kohtuullinen määräaika toimenpiteen noudattamiseksi.

4. Sen estämättä, mitä 2 ja 3 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat valtuuttaa asianomaisen viranomaisen määräämään tarvittaessa yritykselle taloudellisia seuraamuksia, jos tämä ei ole noudattanut velvollisuuttaan toimittaa tämän direktiivin 11 artiklan 1 kohdan a tai b alakohdassa tai direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) 9 artiklassa edellytetyt tiedot kansallisen sääntelyviranomaisen määräämään kohtuullisen ajan kuluessa.

5. Tapauksissa, joissa yleisvaltuutuksen tai käyttöä koskevien oikeuksien ehtoja tai 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja erityisvelvollisuuksia on rikottu vakavasti ja toistuvasti ja joissa tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen ehtojen ja velvollisuuksien noudattamisen varmistamiseksi toteutettavat toimenpiteet ovat epäonnistuneet, kansalliset sääntelyviranomaiset voivat estää yritystä jatkamasta sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoamista taikka peruuttaa käyttöä koskevat oikeudet toistaiseksi tai kokonaan.

6. Sen estämättä, mitä 2, 3 ja 5 kohdassa säädetään, jos asianomaisella viranomaisella on näyttöä siitä, että yleisvaltuutuksen tai käyttöä koskevien oikeuksien ehtojen tai 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen erityisvelvollisuuksien rikkomisesta aiheutuu välitöntä ja vakavaa vaaraa yleiselle järjestykselle tai turvallisuudelle tai kansanterveydelle tai että tällainen tilanne aiheuttaa vakavia taloudellisia tai toiminnallisia ongelmia muille sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajille tai käyttäjille, se voi toteuttaa kiireellisiä väliaikaistoimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi ennen lopullisen päätöksen tekemistä. Kyseiselle yritykselle on annettava sen jälkeen kohtuullinen tilaisuus ilmaista kantansa ja ehdottaa ratkaisuja puutteiden korjaamiseksi. Tarvittaessa asianomainen viranomainen voi vahvistaa väliaikaistoimenpiteet.

7. Yrityksillä on oikeus hakea direktiivin 2002/21/EY (puite-direktiivi) 4 artiklassa tarkoitettuna menettelyn mukaisesti muutosta tämän artiklan mukaisesti toteutettuihin toimenpiteisiin.

11 artikla

Yleisvaltuutuksen, käyttöä koskevien oikeuksien tai erityisvelvollisuuksien nojalla vaadittavat tiedot

1. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat, tämän kuitenkin rajoittamatta muuhun kansalliseen lainsäädäntöön kuin yleis-

valtuutukseen perustuvia raportointi- ja tiedonantovelvollisuuksia, vaatia yrityksiltä yleisvaltuutuksen, käyttöä koskevien oikeuksien tai 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen erityisvelvollisuuksien nojalla vain sellaisia tietoja, jotka ovat asiaankuuluvia ja objektiivisesti perusteltavissa seuraavista syistä:

- tämän direktiivin liitteessä olevan A osan 1 ja 2 kohdan, B osan 6 kohdan ja C osan 7 kohdan ehtojen ja 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen velvollisuuksien noudattamisen tarkastaminen järjestelmällisesti tai tapauskohtaisesti;
- liitteen ehtojen noudattamisen tapauskohtainen tarkastaminen, jos asiasta on tehty valitus tai jos kansallisella sääntelyviranomaisella on muita syitä olettaa, ettei jotain ehtoa noudateta, tai jos kansallinen sääntelyviranomainen aloittaa tutkinnan omasta aloitteestaan;
- käyttöä koskevien oikeuksien myöntämiseen liittyvät menettelyt ja niitä koskevien pyyntöjen arviointi;
- palvelujen laatua ja hintoja koskevien, kuluttajien eduksi suoritettavien vertailevien katsausten julkaiseminen;
- selkeästi määritellyt tilastolliset tarkoitukset;
- direktiivissä 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) tai direktiivissä 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) tarkoitettuna markkina-analyysin tekeminen.

Ensimmäisen alakohdan a, b, d, e ja f alakohdassa tarkoitettuja tietoja ei saa vaatia ennen markkinoille pääsyä eikä markkinoille pääsyn edellytyksenä.

2. Jos kansalliset sääntelyviranomaiset vaativat yrityksiltä 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja, niiden on ilmoitettava yrityksille tietojen tarkka käyttötarkoitus.

12 artikla

Hallinnolliset maksut

1. Yleisvaltuutuksen mukaisesti palvelua tai verkkoa tarjoaville tai käyttöä koskevan oikeuden saaneille yrityksille asetettuna hallinnolliset maksut on:

- määriteltävä niin, että ne kattavat kokonaisuudessaan ainoastaan yleisvaltuutusjärjestelmän, käyttöä koskevien oikeuksien ja 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen erityisvelvollisuuksien hallinnoinnista, valvonnasta ja toteuttamisesta aiheutuvat hallinnolliset kustannukset, joihin voivat sisältyä kustannukset, jotka aiheutuvat kansainvälisestä yhteistyöstä, yhdenmukaistamisesta ja standardisoinnista, markkina-analyysistä, ehtojen ja velvollisuuksien noudattamisen seurannasta sekä muusta markkinoiden valvonnasta, samoin kuin sekundäärilainsäädännön ja hallinnollisten päätösten, kuten käyttöoikeuksia ja yhteenliittämistä koskevien päätösten valmistelusta ja voimaan saattamisesta; ja

b) määrättävä yksittäisille yrityksille puolueettomalla, avoimella ja oikeasuhteisella tavalla, jolla saadaan hallinnolliset lisäkustannukset ja niistä aiheutuvat maksut saadaan mahdollisimman pieniksi.

2. Jos kansalliset sääntelyviranomaiset perivät hallinnollisia maksuja, niiden on julkaistava vuosikatsaus hallinnollisista kustannuksistaan ja perittyjen hallinnollisten maksujen kokonaismäärästä. Näitä maksuja on tarkistettava asianmukaisesti perittyjen hallinnollisten maksujen kokonaismäärän ja hallinnollisten kustannusten välinen erotus huomioon ottaen.

13 artikla

Käyttöä koskevia oikeuksia ja järjestelmien asennusoikeuksia koskevat maksut

Jäsenvaltiot voivat antaa asianomaiselle viranomaiselle mahdollisuuden asettaa maksuja radiotaajuuksien ja numeroiden käyttöä koskevien oikeuksien johdosta koskevia maksuja tai maksuja oikeuksista asentaa järjestelmiä julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevan omaisuuden yhteyteen, tarkoituksena näiden voimavarojen mahdollisimman tehokkaan käytön varmistaminen. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että nämä maksut ovat objektiivisesti perusteltavissa tapauksissa ja oikeasuhteisesti tavoitteeseen nähden oikeasuhteisia, ja niiden on otettava huomioon direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 8 artiklassa esitetyt tavoitteet.

14 artikla

Oikeuksien ja velvollisuuksien muuttaminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisvaltuutuksiin, käyttöä koskeviin oikeuksiin ja laitteiden asennusoikeuksiin liittyviä oikeuksia, ehtoja ja menettelyjä voidaan muuttaa ainoastaan objektiivisesti perusteltavissa tapauksissa ja oikeasuhteisesti. Aikomuksesta tehdä tällaisia muutoksia on tehtävä ilmoitus asianmukaisella tavalla ja annettava asianomaisille osapuolille, myös käyttäjille ja kuluttajille, riittävä aika ilmaista kantansa ehdotettuihin muutoksiin. Tämän määräajan on poikkeuksellisia tilanteita lukuun ottamatta oltava vähintään neljä viikkoa.

2. Jäsenvaltiot eivät saa rajoittaa tai peruuttaa asennusoikeuksia ennen niiden voimassaoloajan päättymistä muulloin kuin perustelluissa tapauksissa ja soveltuvin osin niiden kansallisten säännösten mukaisesti, jotka koskevat oikeuksien perustusten johdosta myönnettävää korvausta.

15 artikla

Tietojen julkistaminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisvaltuutuksiin ja käyttöä koskeviin oikeuksiin liittyviä oikeuksia, ehtoja, menettelyjä, hallinnollisia ja muita maksuja sekä päätöksiä koskevat tiedot julkistetaan ja pidetään ajan tasalla niin, että ne ovat helposti kaikkien asianomaisten osapuolten saatavilla.

2. Jos 1 kohdassa tarkoitetut tiedot, erityisesti järjestelmien asennusoikeuksia koskevia menettelyjä ja ehtoja koskevat tiedot, ovat hallinnon eri tasojen hallussa, kansallisen sääntelyviranomaisen on järjestelmien asennusoikeuksien hakemista helpottaakseen kustannukset huomioon ottaen pyrittävä kaikin asianmukaisiin keinoin laatimaan käyttäjätasavälinen yhteenveto kaikista näistä tiedoista mukaan lukien toimivaltaisia hallinnon tasoja ja niiden viranomaisia koskevat tiedot.

16 artikla

Uudelleentarkastelua koskevat menettelyt

Komissio tarkastelee säännöllisesti uudelleen kansallisten valtuutusjärjestelmien toimintaa ja rajat ylittävän palvelujen tarjonnan kehittymistä yhteisössä ja laatii asiasta kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle ensimmäisen kerran viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän direktiivin 18 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetusta soveltamispäivästä. Komissio voi tätä tarkoitusta varten pyytää jäsenvaltioilta tietoa, jotka on toimitettava ilman aiheetonta viivytystä.

17 artikla

Voimassa olevat valtuutukset

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin voimaantulopäivänä voimassa olevat valtuutukset tämän direktiivin säännösten mukaisiksi viimeistään 18 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuun soveltamispäivään mennessä.

2. Jos 1 kohdan soveltaminen vähentää voimassa oleviin valtuutuksiin sisältyviä oikeuksia tai lisää niihin sisältyviä velvollisuuksia, jäsenvaltiot voivat pidentää kyseisten oikeuksien ja velvollisuuksien voimassaoloaikaa enintään 9 kuukaudella 18 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetusta soveltamispäivästä, edellyttäen, että muiden yritysten yhteisön oikeuden mukaisia oikeuksia ei loukata. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle tällaisista pidennyksistä ja perusteltava ne.

3. Jos asianomainen jäsenvaltio voi osoittaa, että sähköisten viestintäverkkojen käyttöoikeuksia koskevan, ennen tämän direktiivin voimaantulopäivää voimassa olevan valtuutusehdon poistaminen saa aikaan kohtuuttomia vaikeuksia yrityksille, joilla on ollut oikeus käyttää jotain toista verkkoa, ja jos kyseisten yritysten ei ole mahdollista neuvotella uusia sopimuksia kohtuullisin kaupallisin ehdoin ennen 18 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua soveltamispäivää, jäsenvaltiot voivat pyytää kyseisen yhden tai useamman ehdon soveltamisen tilapäistä pidentämistä. Tällaiset pyynnöt on esitettävä 18

artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuun soveltamispäivään mennessä ja niissä on mainittava asianomainen yksi tai useampi ehto ja pyydetyn tilapäisen pidennyksen kesto.

Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle pidennyksen pyytämisen syyt. Komissio tarkastelee pyyntöä ottaen huomioon tämän jäsenvaltion ja kyseisen yhden tai useamman yrityksen erityislanteen sekä sen, että on tarpeen varmistaa yhdenmukaiset sääntelypuitteet yhteisön tasolla. Se tekee päätöksen pyynnön hyväksymisestä tai hylkäämisestä ja, jos se hyväksyy pyynnön, myönnettävän pidennyksen laajuudesta ja kestosta. Komissio ilmoittaa päätöksensä kyseiselle jäsenvaltiolle kuuden kuukauden kuluessa pidentämistä koskevan hakemuksen vastaanottamisesta. Tällaiset päätökset julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

18 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 24 päivänä heinäkuuta 2003. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Jäsenvaltioiden on sovellettava näitä säädöksiä 25 päivänä heinäkuuta 2003.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitettua kysymyksistä antamansa kansalliset säännökset sekä niihin myöhemmin tehtävät muutokset kirjallisina komissiolle.

19 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

20 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 7 päivänä maaliskuuta 2002.

Euroopan parlamentin puolesta

P. COX

Puhemies

Neuvoston puolesta

J. C. APARICIO

Puheenjohtaja

LIITE

Tässä liitteessä on lueteltu ne 6 artiklan 1 kohdassa ja 11 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetut enimmäisehdot, jotka voidaan sisällyttää yleisvaltuutuksiin (A osa), radiotaajuuksien käyttöä koskeviin oikeuksiin (B osa) ja numeroiden käyttöä koskeviin oikeuksiin (C osa).

A. Ehdot, jotka voidaan liittää yleisvaltuutukseen

1. Yleispalvelun rahoittamiseksi direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) mukaisesti perittävät maksut.
2. Tämän direktiivin 12 artiklan mukaiset hallinnolliset maksut.
3. Palvelujen yhteentoimivuus ja verkkojen yhteenliitettävyyden direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) mukaisesti.
4. Loppukäyttäjien mahdollisuus käyttää kansalliseen numerointisuunnitelmaan kuuluvia numeroita, mukaan lukien direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) mukaiset ehdot.
5. Ympäristöön sekä kaupunki- ja aluesuunnitteluun liittyvät vaatimukset sekä julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevien maa-alueiden käyttöoikeuden saamisen tai käytön sallimisen ehdot sekä ehdot rinnakkain sijoittamiselle ja toimintojen yhteiskäytölle direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) mukaisesti ja tarvittaessa myös infrastruktuurin asianmukaisen rakentamisen varmistamiseksi tarvittavat taloudelliset tai tekniset vakuudet.
6. Direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) mukaiset siirtovelvollisuudet.
7. Erityisesti sähköisen viestinnän alaa koskeva henkilötietojen ja yksityisyyden suoja henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta televiestinnän alalla 15 päivänä joulukuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/66/EY ⁽¹⁾ mukaisesti.
8. Erityisesti sähköisen viestinnän alaa koskevat kuluttajansuojasäännöt, mukaan lukien direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) mukaiset ehdot.
9. Laittoman sisällön välittämistä koskevat rajoitukset tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista 8 päivänä kesäkuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/31/EY ⁽²⁾ mukaisesti ja rajoitukset haitallisen sisällön välittämiseen televisiotoimintaa koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 3 päivänä lokakuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/552/ETY ⁽³⁾ 2 artiklan a kohdan 2 alakohdan mukaisesti.
10. Tämän direktiivin 3 artiklan 3 kohdan mukaisessa ilmoitusmenettelyn nojalla annettavat ja tämän direktiivin 11 artiklassa mainittuihin muihin tarkoituksiin vaadittavat tiedot.
11. Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten mahdollisuus lailliseen telekuunteluun henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta televiestinnän alalla annetun direktiivin 97/66/EY (tietosuojadirektiivi) ja yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelystä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY ⁽⁴⁾ mukaisesti.
12. Käyttöehdot hätäpalvelujen ja viranomaisten välisen viestinnän sekä suurelle yleisölle suunnattujen lähetysten turvaamiseksi hätätilanteissa.
13. Toimenpiteet, joilla rajoitetaan yleisön altistumista sähköisistä viestintäverkkoista aiheutuville sähkömagneettisille kentille yhteisön oikeuden mukaisesti.
14. Muut kuin tämän direktiivin 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut käyttöoikeuteen liittyvät velvollisuudet, joita sovelletaan sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja tarjoaviin yrityksiin direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) mukaisesti.

⁽¹⁾ EYVL L 24, 30.1.1998, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 178, 17.7.2000, s. 1.

⁽³⁾ EYVL L 298, 17.10.1989, s. 23. direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 97/36/EY (EYVL L 202, 30.7.1997, s. 60).

⁽⁴⁾ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.

15. Yleisten viestintäverkkojen eheyden ylläpito direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) ja direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) sekä asettamalla ehtoja sähkömagneettisten häiriöiden ehkäisemiseksi sähköisten viestintäverkkojen ja/tai -palvelujen välillä sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 3 päivänä toukokuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/336/ETY⁽¹⁾ mukaisesti.
16. Julkisten verkkojen turvaaminen luvaton käyttöä vastaan direktiivin 97/66/EY mukaisesti.
17. Edellytykset radiotaajuuksien käytölle direktiivin 1999/5/EY 7 artiklan 2 kohdan mukaisesti, jos tähän käyttöön ei tämän direktiivin 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti sovelleta yksittäisten käyttöä koskevien oikeuksien myöntämistä.
18. Toimenpiteet, joiden tarkoituksena on varmistaa direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 17 artiklassa tarkoitettujen standardien ja/tai eritelmien noudattaminen.

B. Ehdot, jotka voidaan liittää radiotaajuuksien käyttöä koskeviin oikeuksiin

1. Sen palvelun, verkkotyyppin tai tekniikan kuvaus, jota varten taajuuden käyttöä koskeva oikeus on myönnetty sekä tarvittaessa taajuuden yksinomainen käyttö tietyn sisällön tai tietyn audiovisuaalisen palvelun välittämiseen.
2. Taajuuksien tosiasiallinen ja tehokas käyttö direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) mukaisesti, mukaan lukien tarvittaessa peittovaatimukset.
3. Tekniset ja toiminnalliset edellytykset, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan välttää haitallisia häiriöitä ja rajoittaa yleisön altistumista sähkömagneettisille kentille, jos nämä edellytykset eroavat yleisvaltuutukseen sisältyvistä.
4. Enimmäisvoimassaoloaika tämän direktiivin 5 artiklan mukaisesti, jollei kansallisen taajuussuunnitelman muutoksista muuta johdu.
5. Oikeuksien siirto oikeudenhaltijan aloitteesta ja tällaisen siirron ehdot direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) mukaisesti.
6. Käyttömaksut tämän direktiivin 13 artiklan mukaisesti.
7. Mahdolliset sitoumukset, jotka käyttöä koskevan oikeuden saava yritys on tehnyt tarjouskilpailuun perustuvassa tai vertailevassa valintamenettelyssä.
8. Taajuuksien käyttöä koskevien asiaankuuluvien kansainvälisten sopimusten mukaiset velvollisuudet.

C. Ehdot, jotka voidaan liittää numeroiden käyttöä koskeviin oikeuksiin

1. Sen palvelun kuvaus, johon numeroa käytetään, mukaan lukien kyseisen palvelun tarjoamiseen liittyvät vaatimukset.
2. Numeroiden tosiasiallinen ja tehokas käyttö direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) mukaisesti.
3. Numeron siirrettävyyttä koskevat vaatimukset direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) mukaisesti.
4. Velvollisuus tarjota julkisissa luetteloissa tilaajatietoja direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) 5 ja 25 artiklan mukaisesti.
5. Enimmäisvoimassaoloaika tämän direktiivin 5 artiklan mukaisesti, jollei kansallisen numerointisuunnitelman muutoksista muuta johdu.
6. Oikeuksien siirto oikeudenhaltijan aloitteesta ja tällaisen siirron ehdot direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) mukaisesti.
7. Käyttömaksut tämän direktiivin 13 artiklan mukaisesti.
8. Mahdolliset sitoumukset, jotka käyttöä koskevan oikeuden saava yritys on tehnyt tarjouskilpailuun perustuvassa tai vertailevassa valintamenettelyssä.
9. Numeroiden käyttöä koskevien asiaankuuluvien kansainvälisten sopimusten mukaiset velvollisuudet.

⁽¹⁾ EYVL L 139, 23.5.1989, s. 19, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 93/68/ETY (EYVL L 220, 30.8.1993, s. 1).

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2002/21/EY,

annettu 7 päivänä maaliskuuta 2002,

sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä (puitedirektiivi)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Nykyinen telealan sääntelyjärjestelmä on luonut toimivat edellytykset tehokkaalle telealan kilpailulle siirryttäessä monopoliympäristöstä täyden kilpailun ympäristöön.
- (2) Komissio antoi 10 päivänä marraskuuta 1999 Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle tiedonannon "Kohti sähköisen viestinnän perusrakenteiden ja niihin liittyvien palvelujen uutta järjestelmää — Vuoden 1999 viestintäalan uudelleentarkastelu". Tiedonannossa komissio tarkasteli telealan olemassa olevaa sääntelyjärjestelmää noudattaen telepalvelujen sisämarkkinoiden toteuttamisesta saamalla aikaan avoimen verkon tarjoaminen 28 päivänä kesäkuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/387/ETY ⁽⁴⁾ 8 artiklaan perustuvaa velvollisuuttaan. Siinä esitettiin julkista kuulemistä varten myös joukko ehdotuksia uudeksi sähköisen viestinnän perusrakenteiden ja niihin liittyvien palvelujen sääntelyjärjestelmäksi.
- (3) Komissio antoi 26 päivänä huhtikuuta 2000 Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle tiedonannon "Vuoden 1999 viestintäalan uudelleentarkasteluun liittyneen julkisen

kuulemisen tulokset ja uutta sääntelyjärjestelmää koskevat suuntaviivat." Tiedonannossa esitettiin yhteenveto julkisesta kuulemisesta ja määriteltiin joukko keskeisiä suuntaviivoja sähköisen viestinnän perusrakenteiden ja niihin liittyvien palvelujen uuden järjestelmän valmistelua varten.

- (4) Lissabonissa 23 ja 24 päivänä maaliskuuta 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto korosti niitä mahdollisuuksia, joita siirtyminen digitaaliseen tietotalouteen merkitsee kasvulle, kilpailulle ja työpaikkojen luomiselle. Se korosti erityisesti, miten tärkeää on, että eurooppalaisilla yrityksillä ja kansalaisilla on mahdollisuus käyttää kohtuuhintaista ja ensiluokkaista viestintäinfrastruktuuria sekä monipuolisia palveluja.

- (5) Televiestinnän, tiedotusvälineiden ja tietotekniikan lähentymisen vuoksi kaikkien siirtoverkkojen ja -palvelujen tulisi kuulua samaan sääntelyjärjestelmään. Tämä sääntelyjärjestelmä koostuu tästä direktiivistä ja seuraavista neljästä erityisdirektiivistä: sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevista valtuutuksista 7 päivänä maaliskuuta 2002 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/20/EY ⁽⁵⁾ (valtuutusdirektiivi), sähköisten viestintäverkkojen ja niiden liitännäistoimintojen käyttöoikeuksista ja yhteenliittämistä 7 päivänä maaliskuuta 2002 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/19/EY ⁽⁶⁾ (käyttöoikeusdirektiivi), yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla 7 päivänä maaliskuuta 2002 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/22/EY ⁽⁷⁾ (yleispalveludirektiivi) sekä henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta televiestinnän alalla 15 päivänä joulukuuta 1997 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/66/EY ⁽⁸⁾ (tietosuojadirektiivi), jäljempänä "erityisdirektiivit". On välttämätöntä, että siirron sääntely erotetaan sisällön sääntelystä. Tästä syystä tämä järjestelmä ei koske sähköisissä viestintäverkoissa sähköisten viestintäpalvelujen avulla tarjottujen palvelujen sisältöä, kuten ohjelmasisältöä, rahoituspalveluja ja tiettyjä tietoyhteiskunnan palveluja, ja näin ollen sillä ei rajoiteta tällaisia palveluja koskevia, yhteisön tai jäsenvaltioiden tasolla yhteisön oikeuden mukaisesti toteutettavia toimenpiteitä kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden edistämiseksi ja tiedotusvälineiden moniarvoisuuden varmistami-

⁽¹⁾ EYVL C 365 E, 19.12.2000, s. 198 ja EYVL C 270 E, 25.9.2001, s. 199.

⁽²⁾ EYVL C 123, 25.4.2001, s. 56.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 1. maaliskuuta 2001 (EYVL C 277, 1.10.2001, s. 91), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 17. syyskuuta 2001 (EYVL C 337, 30.11.2001, s. 34) ja Euroopan parlamentin päätös, tehty 12. joulukuuta 2001 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä). Neuvoston päätös, tehty 14. helmikuuta 2002.

⁽⁴⁾ EYVL L 192, 24.7.1990, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 97/51/EY (EYVL L 295, 29.10.1997, s. 23).

⁽⁵⁾ Ks. tämän virallisen lehden s. 21.

⁽⁶⁾ Ks. tämän virallisen lehden s. 7.

⁽⁷⁾ Ks. tämän virallisen lehden s. 51.

⁽⁸⁾ EYVL L 24, 30.1.1998, s. 1.

seksi. Televisiolähetysten sisältöön sovelletaan televisio-toimintaa koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 3 päivänä lokakuuta 1989 annettua neuvoston direktiiviä 89/552/EY⁽¹⁾. Siirtojärjestelmien ja sisällön sääntelyn erottaminen toisistaan ei merkitse sitä, ettei niiden välisiä yhteyksiä olisi otettava huomioon erityisesti tiedotusvälineiden moniarvoisuuden, kulttuurisen monimuotoisuuden ja kuluttajansuojan varmistamiseksi.

- (6) Audiovisuaalialan politiikka ja sisällön sääntely toteutetaan sellaisten yleisen edun mukaisten tavoitteiden perusteella kuin sananvapaus, tiedotusvälineiden moniarvoisuus, puolueettomuus, kulttuurinen ja kielellinen monimuotoisuus, sosiaalinen osallisuus, kuluttajansuoja ja alaikäisten suojelu. Komission tiedonannossa "Periaatteita ja suuntaviivoja yhteisön audiovisuaalipolitiikalle digitaaliaikaa varten" ja 6 päivänä kesäkuuta 2000 annetuissa neuvoston päätelmissä, joissa neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä kyseiseen tiedonantoon, määrittellen yhteisön toiminnan painopisteet yhteisön audiovisuaalialan politiikan täytäntöönpanemiseksi.
- (7) Tämän direktiivin ja erityisdirektiivien säännöksillä ei rajoiteta kunkin jäsenvaltion mahdollisuutta toteuttaa tarvittavia toimenpiteitä keskeisten turvallisuusetujensa suojelun varmistamiseksi, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden takaamiseksi ja rikosten tutkinnan, paljastamisen ja niistä syytteenpanon mahdollistamiseksi, mukaan lukien se, että kansalliset sääntelyviranomaiset vahvistavat sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajiin sovellettavat erityiset ja oikeasuhteiset velvollisuudet.
- (8) Tämä direktiivi ei koske laitteita, jotka kuuluvat radio- ja telepäätelaitteista ja niiden vaatimustenmukaisuuden vastavuoroisesta tunnustamisesta 9 päivänä maaliskuuta 1999 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/5/EY⁽²⁾ soveltamisalaan, mutta kylläkin digitaalitelevisioon liittyviä kuluttajille tarkoitettuja laitteita. On tärkeää, että sääntelyviranomaiset rohkaisevat verkko-operaattoreita ja päätelaitteiden valmistajia toimimaan yhteistyössä, jotta helpotetaan vammaisten mahdollisuuksia käyttää sähköisiä viestintäpalveluja.
- (9) Tietoyhteiskunnan palvelut kuuluvat tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista 8 päivänä kesäkuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/31/EY (direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä)⁽³⁾.
- (10) Teknisistä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimitamisessa noudatettavasta menettelystä 22 päivänä kesäkuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY⁽⁴⁾ 1 artiklassa oleva tietoyhteiskunnan palvelun määritelmä kattaa suuren joukon verkossa tapahtuvia taloudellisia toimintoja. Useimmat näistä toiminnoista eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan, koska ne eivät muodostu kokonaan tai pääosin signaalien siirtämisestä sähköisissä viestintäverkoissa. Tämä direktiivi kattaa puheensiirtopalvelun ja sähköpostin siirtopalvelun. Sama yritys, esimerkiksi Internet-palveluntarjoaja, voi tarjota sekä sähköisen viestintäpalvelun, kuten Internet-yhteyden, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuulumattomia palveluja, kuten Internet-sisältöjen toimittamisen.
- (11) Sääntelytehtävien ja toiminnallisten tehtävien erottamisen periaatteen mukaisesti jäsenvaltioiden olisi taattava kansallisten sääntelyviranomaisten riippumattomuus niiden päätösten puolueettomuuden varmistamiseksi. Tämä riippumattomuuden vaatimus ei rajoita jäsenvaltioiden institutionaalista itsemääräämisoikeutta, niiden perustuslaillisia velvollisuuksia eikä puuttumattomuuden periaatetta suhteessa jäsenvaltioiden omistusoikeusjärjestelmiin, siten kuin perustamissopimuksen 295 artiklassa määrätään. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla olisi niille määrättyjen tehtävien hoitamiseksi oltava käytössään tarpeelliset voimavarat henkilöstön, asiantuntemuksen ja rahoituksen osalta.
- (12) Kaikilla osapuolilla, joita kansallisen sääntelyviranomaisen päätös koskee, olisi oltava oikeus hakea siihen muutosta elimeltä, joka on asian osapuolista riippumaton. Tämä elin voi olla tuomioistuin. Lisäksi jokaisella yrityksellä, joka katsoo, että sen asennusoikeuksia koskevia hakemuksia ei ole käsitelty tässä direktiivissä vahvistettujen periaatteiden mukaisesti, olisi oltava oikeus hakea muutosta sellaisten päätösten osalta. Tällä muutoksenhakumenettelyllä ei vaikuteta kansallisten tuomioistuinjärjestelmien toimivallan jakoon eikä rajoiteta kansallisen oikeuden mukaisia oikeushenkilöiden tai luonnollisten henkilöiden oikeuksia.
- (13) Voidakseen hoitaa tehtäviään tehokkaasti kansallisten sääntelyviranomaisten on kerättävä tietoja yrityksiltä. Tällaisia tietoja saattaa olla tarpeen kerätä myös komission puolesta, jotta se voi täyttää yhteisön lainsäädännön mukaiset velvollisuutensa. Tietojensaantipyyntöjen olisi oltava oikeasuhteisia, eivätkä ne saisi aiheuttaa kohtuutonta taakkaa yrityksille. Kansallisten sääntelyviranomaisten keräämien tietojen olisi oltava yleisesti saatavilla,

⁽¹⁾ EYVL L 298, 17.10.1989, s. 23, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 97/36/EY (EYVL L 202, 30.7.1997, s. 60).

⁽²⁾ EYVL L 91, 7.4.1999, s. 10.

⁽³⁾ EYVL L 178, 17.7.2000, s. 1.

⁽⁴⁾ EYVL L 204, 21.7.1998, s. 37, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 98/48/EY (EYVL L 217, 5.8.1998, s. 18).

- paitsi siltä osin kuin ne ovat luottamuksellisia tietojen julkista saatavuutta koskevien kansallisten sääntöjen mukaisesti ja jollei liikesalaisuuksia koskevasta yhteisön ja kansallisesta lainsäädännöstä muuta johdu.
- (14) Tietoja, joiden kansalliset sääntelyviranomaiset katsovat liikesalaisuuksia koskevien kansallisten ja yhteisön sääntöjen mukaisesti olevan luottamuksellisia, voidaan vaihtaa ainoastaan komission ja muiden kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa ja vain silloin kun se on ehdottoman välttämätöntä tämän direktiivin tai erityisdirektiivin säännösten soveltamiseksi. Vaihdeettavat tiedot olisi rajattava tiedonvaihdon tarkoituksen kannalta merkityksellisiin ja oikeasuhteisiin tietoihin.
- (15) On tärkeää, että kansalliset sääntelyviranomaiset kuulevat ehdotettavien päätösten osalta kaikkia asianomaisia osapuolia ja ottavat näiden näkemykset huomioon ennen lopullisen päätöksen tekemistä. Jotta kansallisilla päätöksillä ei olisi haittavaikutuksia yhtenäismarkkinoiden tai perustamissopimuksen muiden tavoitteiden kannalta, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi ilmoitettava tietyistä päätösehdotuksista myös komissiolle ja muiden jäsenvaltioiden kansallisille sääntelyviranomaisille, jotta niillä olisi mahdollisuus antaa lausuntonsa. Kansallisten sääntelyviranomaisten on syytä kuulla asianomaisia osapuolia kaikista toimenpide-ehdotuksista, jotka vaikuttavat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tapaukset, joihin sovelletaan 6 ja 7 artiklassa tarkoitettuja menettelyjä, määritellään tässä direktiivissä ja erityisdirektiiveissä. Komissiolla olisi oltava mahdollisuus viestintäkomiteaa kuultuaan vaatia kansallista sääntelyviranomaista perumaan toimenpide-ehdotuksen silloin, kun se koskee merkityksellisten markkinoiden määrittämistä tai päättämistä siitä, onko yrityksillä huomattava markkinavoima, ja kun tällaiset päätökset loisivat esteen yhtenäismarkkinoiden toiminnalle tai eivät olisi yhteensopivia yhteisön lainsäädännön ja erityisesti niiden poliittisten tavoitteiden kanssa, joihin kansallisten sääntelyviranomaisten olisi pyrittävä. Tämä menettely ei rajoita ilmoitusmenettelyä, josta säädetään direktiivissä 98/34/EY eikä perustamissopimuksen mukaisia komission oikeuksia ryhtyä toimenpiteisiin tapauksissa, joissa yhteisön lainsäädäntöä rikotaan.
- (16) Kansallisilla sääntelyviranomaisilla olisi oltava yhdenmukaiset tavoitteet ja periaatteet ja niiden olisi tarvittaessa sovitettava toimensa yhteen muiden jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten kanssa hoitaessaan tässä sääntelyjärjestelmässä säädettyjä tehtäviään.
- (17) Tämän direktiivin ja erityisdirektiivin nojalla perustettujen kansallisten sääntelyviranomaisten toiminnalla edistetään laajempaa toimintapolitiikkaa kulttuurin, työllisyyden, ympäristön, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden sekä kaupunki- ja aluesuunnittelun alalla.
- (18) Jäsenvaltioille asetettu vaatimus varmistaa, että kansalliset sääntelyviranomaiset pyrkivät kaikkiin tavoin välttämään sääntelyn sitomista yksittäisiin tekniikoihin, mikä merkitsee, etteivät ne saa edellyttää tai suosia tietyn tyyppisen tekniikan käyttöä, ei sulje pois oikeasuhteisia toimenpiteitä tiettyjen yksittäisten palvelujen, kuten spektrin käyttöä tehostavan digitaalitelevision, edistämiseksi perustelluissa tapauksissa.
- (19) Radiotaajuudet ovat olennainen tekijä radioviestintään perustuvissa sähköisissä viestintäpalveluissa, ja silloin kun taajuudet liittyvät tällaisiin palveluihin, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi varattava taajuudet ja jaettava ne käyttäjille toimiaan säätelviin yhdenmukaistettujen tavoitteiden ja periaatteiden sekä puolueettomien, selkeiden ja syrjimättömien perusteiden mukaisesti ottaen huomioon taajuuksien käyttöön liittyvät demokraattiset, sosiaaliset, kielelliset ja kulttuuriset etunäkökohdat. On tärkeää, että radiotaajuuksien varaamista ja jakamista hallinnoidaan mahdollisimman tehokkaasti. Radiotaajuuksien siirtäminen voi olla toimiva tapa tehostaa niiden käyttöä, kunhan on toteutettu riittävät varotoimenpiteet yleisen edun turvaamiseksi ja varsinkin tällaisen siirtämisen avoimuuden ja viranomaisvalvonnan varmistamiseksi. Euroopan yhteisön radiotaajuuspolitiikan sääntelyjärjestelmästä 7 päivänä maaliskuuta 2002 tehdystä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä N:o 676/2002/EY (radiotaajuuspäätös) ⁽¹⁾ luodaan puitteet radiotaajuuksien käytön yhdenmukaistamiselle, ja tämän direktiivin mukaisesti toteutettavissa toiminna olisi pyrittävä helpottamaan mainitun päätöksen nojalla toteutettavia toimia.
- (20) Selkeisiin, puolueettomiin ja syrjimättömiin ehtoihin perustuva numerovarojen käyttömahdollisuus on keskeinen tekijä yrityksille, jotta ne voivat kilpailla sähköisen viestinnän alalla. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi hallinnoitava kaikkia kansallisen numerointisuunnitelman osia, myös verkkojen osoitejärjestelmissä käytettyjä pistekoodeja. Silloin kun numerovarojen käyttöä on yhdenmukaistettava yhteisössä yleiseurooppalaisten palvelujen kehittämisen tukemiseksi, komissio voi toimeenpanovaltansa turvin toteuttaa teknisiä täytäntöönpanotoimenpiteitä. Jäsenvaltioiden olisi sovitettava yhteen kansalliset näkökantansa perustamissopimuksen mukaisesti niissä kansainvälisissä järjestöissä ja elimissä, joissa numerointipäätöksiä tehdään, jos tämä on tarpeen palvelujen täyden maailmanlaajuisen yhteentoimivuuden varmistamiseksi. Tämän direktiivin säännöksillä ei luoda kansallisille sääntelyviranomaisille uusia vastuualueita Internetin nimi- ja osoitejärjestelmän alalla.

(¹) Ks. tämän virallisen lehden s. 1.

- (21) Jäsenvaltiot voivat käyttää muun muassa tarjouskilpailuun perustuvia tai vertailevia valintamenettelyjä radio- taajuuksien sekä taloudellisesti poikkeuksellisen arvokaiden numeroiden jakamiseksi. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi kyseisiä järjestelmiä hallinnoidessaan otettava huomioon 8 artiklan säännökset.
- (22) Olisi varmistettava, että on olemassa nopeita, syrjimättömiä ja avoimia menettelyjä järjestelmien asennusoikeuksien myöntämiseksi, jotta oikeudenmukaisen ja tehokkaan kilpailun edellytykset voivat täytyä. Tällä direktiivillä ei rajoiteta omaisuuden pakkolunastusta tai käyttöä koskevia kansallisia säännöksiä, omistusoikeuden normaalia käyttöä ja hyödyntämistä, julkisten tietojen normaalia käyttöä eikä puuttumattomuuden periaatetta omistusoikeusjärjestelmiä koskevien jäsenvaltioiden sääntöjen osalta.
- (23) Järjestelmien yhteiskäyttö voi olla hyvä ratkaisu kaupunkisuunnittelun, kansanterveyden tai ympäristönsuojelun kannalta, ja kansallisten sääntelyviranomaisten olisi rohkaistava sitä vapaaehtoisten sopimusten pohjalta. Jos yrityksillä ei ole käytettävissä toteutettavissa olevia vaihtoehtoja, järjestelmien tai omaisuuden pakollinen yhteiskäyttö saattaa olla asianmukainen ratkaisu. Siihen sisältyy muun muassa fyysinen rinnakkain sijoittaminen ja kaapelikanavien, rakennusten, mastojen, antennien tai antennijärjestelmien yhteiskäyttö. Järjestelmien tai omaisuuden pakollista yhteiskäyttöä tulisi vaatia yrityksiltä vain perusteellisen julkisen kuulemisen jälkeen.
- (24) Silloin kun matkapuhelinoperaattorien edellytetään ympäristösyistä käyttävän yhteisiä torneja tai mastoja, tällainen pakollinen yhteiskäyttö voi johtaa kullekin operaattorille myönnettyjen enimmäissiirtotehojen pienentämiseen kansanterveyteen liittyvistä syistä, ja tämä voi vuorostaan pakottaa operaattorit asentamaan lisää siirtoasemia maanlaajuisten kattavuuden varmistamiseksi.
- (25) Joissain olosuhteissa on asetettava ennalta velvollisuuksia kilpailun kehittymisen varmistamiseksi markkinoilla. Televiestinnän yhteenliittämisestä soveltaen avoimen verkon tarjoamisen (ONP) periaatteita yleispalvelun ja yhteentoimivuuden varmistamiseksi 30 päivänä kesäkuuta 1997 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 97/33/EY⁽¹⁾ oleva huomattavan markkinavoiman määritelmä on osoittautunut ennalta asetettavien velvollisuuksien kynnyksenä tehokkaaksi markkinoiden avaamisen alkuvaiheessa, mutta sitä on nyt muutettava monimutkaisempien ja dynaamisempien markkinoiden tarpeisiin. Tästä syystä tässä direktiivissä
- käytettävä määritelmä vastaa nyt Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytännössä määriteltyä määräävän aseman käsitettä.
- (26) Kahden tai useamman yrityksen voidaan katsoa olevan yhteisesti merkittävässä asemassa, jos niiden välillä on rakenteellisia tai muita yhteyksiä, mutta myös siinä tapauksessa, että asiaankuuluvien markkinoiden rakenne johtaa yhteensovitettuihin vaikutuksiin eli edistää samansuuntaista tai yhdenmukaista kilpailun vastaista käyttäytymistä markkinoilla.
- (27) On erittäin tärkeää, että velvollisuuksia asetetaan ennalta vain silloin, kun kilpailu ei toimi, toisin sanoen markkinoilla, joilla yhdellä tai useammalla yrityksellä on huomattava markkinavoima eikä ongelmaa voida ratkaista jäsenvaltioiden ja yhteisön kilpailuoikeuden keinoin. Tästä syystä on välttämätöntä, että komissio laatii kilpailulainsäädännön periaatteiden mukaisesti yhteisön tason suuntaviivat, joita kansalliset sääntelyviranomaiset soveltavat arvioidessaan kilpailun toimivuutta tietyillä markkinoilla ja yritysten markkina-aseman merkittävyyttä. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi arvioitava, onko tietyillä tuote- tai palvelumarkkinoilla tosiasiallista kilpailua tietyllä maantieteellisellä alueella, joka voi muodostua kyseessä olevan jäsenvaltion koko alueesta tai sen osasta tai yhdessä tarkasteltavien jäsenvaltioiden alueiden rinnakkaisista osista. Todellisesta kilpailusta tehtävään arvioon olisi sisällyttävä analyysi siitä, onko markkinoilla tulevaisuudessa kilpailua ja siten siitä, onko todellisen kilpailun puute jatkuva. Näissä suuntaviivoissa käsitellään myös syntymässä olevia uusia markkinoita, joilla tosiasiallisella markkinajohtajalla tulee todennäköisesti olemaan huomattava markkinaosuus, mutta joilla tälle yritykselle ei pitäisi asettaa tarpeettomia velvollisuuksia. Komission olisi tarkasteltava suuntaviivoja säännöllisin väliajoin uudelleen varmistaakseen niiden asianmukaisuuden nopeasti kehittyvillä markkinoilla. Kansallisten sääntelyviranomaisten on tehtävä keskenään yhteistyötä silloin, kun merkityksellisten markkinoiden todetaan ylittävän valtioiden rajat.
- (28) Määritellessään, onko jollain yrityksellä huomattava markkinavoima tietyillä markkinoilla, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi toimittava yhteisön oikeuden mukaisesti ja otettava huolella huomioon komission antamat suuntaviivat.
- (29) Yhteisö ja sen jäsenvaltiot ovat tehneet standardeihin sekä televerkkojen ja -palvelujen sääntelyyn liittyviä sitoumuksia Maailman kauppajärjestössä (WTO).

⁽¹⁾ EYVL L 199, 26.7.1997, s. 32, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 98/61/EY (EYVL L 268, 3.10.1998, s. 37).

- (30) Standardoinnin olisi jatkossakin oltava pääasiassa markkinalähtöistä. Tietyissä tapauksissa saattaa kuitenkin olla tarpeen edellyttää, että yhteisön tasolla noudatetaan tiettyjä standardeja yhteentoimivuuden varmistamiseksi yhtenäismarkkinoilla. Kansallisella tasolla jäsenvaltioihin sovelletaan direktiivin 98/34/EY säännöksiä. Televisiosignaalien lähetyksestä koskevien standardien käytöstä 24 päivänä lokakuuta 1995 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 95/47/EY⁽¹⁾ ei ole säädetty tietyn digitaalitelevioliähetyksen siirtojärjestelmän käytöstä tai näitä lähetyksiä koskevista palveluvaatimuksista. Eurooppalaiset yritykset ovat kehittäneet digitaalisia televisio-lähetyksiä käsittelevässä DVB-työryhmässä (Digital Video Broadcasting Group) joukon televisioliähetyksen siirtojärjestelmiä, jotka Euroopan telealan standardointilaitos (European Telecommunications Standards Institute, ETSI) on standardoinut ja joista on tullut kansainvälisen teleliiton (International Telecommunications Union, ITU) suosituksia. Ennen kuin kyseisten standardien pakollisesta soveltamisesta tehdään päätös, olisi järjestettävä perusteellinen julkinen kuuleminen. Tämän direktiivin mukaisilla standardointimenettelyillä ei rajoiteta direktiivin 1999/5/EY, tietyllä jännitealueella toimivia sähkölaitteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 19 helmikuuta 1973 annetun neuvoston direktiivin 73/23/ETY⁽²⁾ eikä sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 3 päivänä toukokuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/336/ETY⁽³⁾ säännösten soveltamista.
- (31) Interaktiivisten digitaaliteleviopalveluiden ja parannettujen digitaalisten televisioliitteiden yhteentoimivuutta kuluttajan tasolla olisi tuettava, jotta voidaan varmistaa vapaa tiedonkulku, tiedotusvälineiden moniarvoisuus ja kulttuurillinen monimuotoisuus. Kuluttajien olisi voitava lähetystavasta riippumatta vastaanottaa kaikkia interaktiivisia digitaaliteleviopalveluita, ottaen huomioon teknologisen puolueettomuuden, tulevan teknisen kehityksen, tarpeen edistää digitaalisten televiisopalvelujen liikkeelle lähtöä ja markkinoilla vallitsevan digitaalisten televiisopalvelujen kilpailutilanteen. Interaktiivisten digitaaliteleviisiojärjestelmien tarjoajien olisi pyrittävä toteuttamaan avoin sovellusrajapinta (Application Program Interface, API), joka on eurooppalaisen standardointijärjestön hyväksymien standardien tai vaatimusten mukainen. Siirtymistä olemassa olevista sovellusrajapinoista uuteen avoimeen sovellusrajapintaan olisi tuettava, ja se olisi järjestettävä esimerkiksi markkinoiden kaikkien asianomaisten osapuolten välisten yhteisymmärryspöytäkirjojen avulla. Avoin sovellusrajapinta lisää yhteentoimivuutta, eli interaktiivisen sisällön siirrettävyyttä siirtomekanismien välillä ja tämän sisällön täyttää toimivuutta parannetuissa digitaalisissa televisioliitteissa. Olisi kuitenkin otettava huomioon tarve olla estämättä vastaanottolaitteiston toimintaa ja suojella sitä ilkeiltä hyökkäyksiltä, kuten viruksilta.
- (32) Jos samassa jäsenvaltiossa toimivien yritysten välille syntyy tämän direktiivin tai erityisdirektiivien kattamilla aloilla riitaa, joka koskee esimerkiksi käyttöoikeus- ja yhteenliittämisvelvollisuuksia tai tilaajaluetteloiden siirtämistapoja, riidan sen osapuolen, joka on käynyt neuvotteluja vilpittömässä mielessä, mutta ei ole päässyt tulokseen, olisi voitava pyytää kansallista sääntelyviranomaista ratkaisemaan riita. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava määrätä osapuolet noudattamaan tiettyä ratkaisua. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja yksittäisessä jäsenvaltiossa tarjoavien yritysten välisiä riita-asioita ratkaistessaan pyrittävä varmistamaan tämän direktiivin tai erityisdirektiivien mukaisten velvollisuuksien noudattaminen.
- (33) Kansallisessa tai yhteisön lainsäädännössä annettujen riitojenratkaisukeinojen lisäksi tarvitaan jomman kumman osapuolen pyynnöstä vireille pantava yksinkertainen menettely sellaisten rajat ylittävien riitojen ratkaisemiseksi, jotka ovat yksittäisen kansallisen sääntelyviranomaisen toimivallan ulkopuolella.
- (34) Olisi perustettava yksi ainoa komitea korvaamaan direktiivin 90/387/ETY 9 artiklalla perustettu ONP-komitea ja toimilupakomitea, joka on perustettu telepalvelualan yleisten valtuutusten ja yksittäisten toimilupien yhteisistä puitteista 10 päivänä huhtikuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/13/EY⁽⁴⁾ 14 artiklalla.
- (35) Kansallisten sääntelyviranomaisten ja kansallisten kilpailuviranomaisten olisi annettava toisilleen tiedot, joita tämän direktiivin ja erityisdirektiivien säännösten soveltaminen edellyttää, jotta ne voivat toimia mahdollisimman hyvin yhteistyössä. Vaihdeavien tietojen osalta vastaanottavan viranomaisen olisi turvattava sama luotamuksellisuus kuin tiedot lähettävän viranomaisen.
- (36) Komissio on ilmoittanut aikovansa perustaa sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja käsittelevän eurooppalaisen sääntelyelinten työryhmän, joka muodostaisi soveltuvan mekanismin kansallisten sääntelyviranomaisten välisen yhteistyön ja yhteensovittamisen tukemiseksi, jotta edistetään sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen sisämarkkinoita ja pyritään saavuttamaan kaikissa jäsenvaltioissa tässä direktiivissä ja erityisdirektiiveissä vahvistettujen säännösten yhdenmukainen soveltaminen erityisesti aloilla, joilla yhteisön lainsäädännön täytäntöön panevassa lainsäädännössä kansallisille sääntelyviranomaisille annetaan merkittävä harkintavalta asiaan liittyvien sääntöjen soveltamisessa.

⁽¹⁾ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 51.

⁽²⁾ EYVL L 77, 26.3.1973, s. 29.

⁽³⁾ EYVL L 139, 23.5.1989, s. 19.

⁽⁴⁾ EYVL L 117, 7.5.1997, s. 15.

- (37) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi toimittava keskenään ja komission kanssa yhteistyössä avoimesti, jotta varmistetaan tämän direktiivin ja erityisdirektiivien sääntösten yhdenmukainen soveltaminen kaikissa jäsenvaltioissa. Tämä yhteistyö voi tapahtua muun muassa viestintäkomiteassa ja eurooppalaisista sääntelyelimistä koostuvassa työryhmässä. Jäsenvaltioiden olisi päätettävä, mitkä elimet ovat tässä direktiivissä ja erityisdirektiiveissä tarkoitettuja kansallisia sääntelyviranomaisia.
- (38) Toimenpiteet, jotka voivat vahingoittaa jäsenvaltioiden välistä kauppaa, ovat toimenpiteitä, joilla saattaa olla suoraa tai epäsuoraa, tosiasiallista tai mahdollista vaikutusta jäsenvaltioiden välisen kaupan muotoihin niin, että ne saattavat muodostaa esteitä yhtenäismarkkinoille. Ne käsittävät myös toimenpiteet, joilla on merkittävä vaikutus muiden jäsenvaltioiden palvelutarjoajiin tai -käyttöihin, ja joihin kuuluvat muun muassa toimenpiteet, jotka vaikuttavat kuluttajahintoihin muissa jäsenvaltioissa, toimenpiteet, jotka vaikuttavat toiseen jäsenvaltioon sijoituneen yrityksen kykyyn tarjota sähköisiä viestintäpalveluja, ja erityisesti toimenpiteet, jotka vaikuttavat mahdollisuuteen tarjota valtioiden rajat ylittäviä palveluja, sekä toimenpiteet, jotka vaikuttavat markkinoiden rakentamiseen ja markkinoille pääsyyn heijastuen siten muiden jäsenvaltioiden yrityksiin.
- (39) Tämän direktiivin säännöksiä olisi tarkasteltava säännöllisin väliajoin uudelleen erityisesti tekniikan ja markkinaolojen kehitykseen perustuvien muutostarpeiden selvittämiseksi.
- (40) Tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 annetun neuvoston päätöksen 1999/468/EY⁽¹⁾ mukaisesti.
- (41) Suunnitellun toiminnan tavoitetta, joka on sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen ja niiden liitännäistoimintojen yhdenmukaistetun sääntelyjärjestelmän luominen, ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden tasolla, vaan se voidaan toiminnan laajuus ja vaikutukset huomioiden saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Kyseisessä artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.
- (42) Tietyt tämän alan direktiivit ja päätökset olisi kumottava.

- (43) Komission olisi seurattava siirtymistä nykyisestä järjestelmästä uuteen järjestelmään, ja se voi erityisesti antaa sopivana ajankohtana ehdotuksen tilaajayhteyksien eriytetystä tarjonnasta annetun 18 päivänä joulukuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2887/2000⁽²⁾ kumoamiseksi.

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

SOVELTAMISALA, TAVOITE JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Tavoite ja soveltamisala

- Tällä direktiivillä perustetaan yhdenmukaistettu järjestelmä sähköisten viestintäpalvelujen, sähköisten viestintäverkkojen sekä niiden liitännäistoimintojen ja -palvelujen sääntelylle. Siinä säädetään kansallisten sääntelyviranomaisten tehtävistä ja määritellään joukko menettelyjä, joilla varmistetaan, että sääntelyjärjestelmää sovelletaan yhdenmukaisesti kaikkialla yhteisössä.
- Tällä direktiivillä ja erityisdirektiiveillä ei rajoiteta yhteisön oikeuden mukaisesti kansallisessa oikeudessa eikä yhteisön oikeudessa asetettuja velvollisuuksia, jotka koskevat sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen avulla tarjottavia palveluja.
- Tällä direktiivillä ja erityisdirektiiveillä ei rajoiteta yhteisön tasolla tai kansallisella tasolla yhteisön oikeuden mukaisesti toteutettavia toimenpiteitä, joilla pyritään yleisen edun mukaisiin, erityisesti sisällön sääntelyyn ja audiovisuaalialan politiikkaan liittyviin tavoitteisiin.
- Tällä direktiivillä ja erityisdirektiiveillä ei rajoiteta direktiivin 1999/5/EY säännösten soveltamista.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- 'sähköisellä viestintäverkolla' siirtojärjestelmiä sekä soveltuvin osin kytkentä- tai reitityslaitteistoa ja muita välineitä, joilla voidaan siirtää signaaleja johtojen välityksellä, radioiteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella tavalla, mukaan luettuina satelliittiverkot, kiinteät (piiri- ja pakettikytkentäiset, mukaan luettuna Internet) ja maanpäälliset matkaviestintäverkot, sähkökaapelijärjestelmät siinä määrin

⁽¹⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽²⁾ EYVL L 336, 30.12.2000, s. 4.

- kuin niitä käytetään signaalinsiirtoon, radio- ja televisiölähteyksiin käytetyt verkot sekä kaapelitelevisioverkot riippumatta siitä, minkä tyyppistä informaatiota niissä siirretään;
- b) 'valtioiden rajat ylittävillä markkinoilla' 15 artiklan 4 kohdan mukaisesti määritetyt markkinoita, jotka kattavat yhteisön tai suuren osan siitä;
- c) 'sähköisellä viestintäpalvelulla' tavallisesti korvausta vastaan suoritettuja palveluja, jotka muodostuvat kokonaan tai pääosin signaalien siirtämisestä sähköisissä viestintäverkoissa, mukaan lukien televiestintäpalvelut ja siirtopalvelut radio- ja televisiotoiminnassa käytetyissä verkoissa, mutta jättäen ulkopuolelle sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen avulla siirretyt sisältöpalvelut tai sisältöä toimituksellisessa valvonnassaan pitävät palvelut; kyseinen palvelu ei käsitä myöskään direktiivin 98/34/EY ensimmäisessä artiklassa määriteltyjä tietoyhteiskunnan palveluja, jotka eivät muodostu kokonaan tai pääosin signaalien siirtämisestä sähköisissä viestintäverkoissa;
- d) 'yleisellä viestintäverkolla' sähköistä viestintäverkkoa, jota käytetään ainoastaan tai pääasiallisesti yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan;
- e) 'liitännäistoiminnolla toimintoja' jotka liittyvät sähköiseen viestintäverkkoon ja/tai sähköiseen viestintäpalveluun ja joilla palvelut voidaan tarjota ja/tai jotka tukevat palvelujen tarjoamista kyseisen verkon ja/tai palvelun kautta. Tähän kuuluvat myös ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmät ja sähköiset ohjelmaoppaat;
- f) 'ehdollisen käyttöoikeuden (ehdollisen pääsyn) järjestelmällä' teknisiä toimenpiteitä ja/tai järjestelyjä, joissa oikeus käyttää suojattua ymmärrettävissä olevassa muodossa olevaa radio- tai televisiölähetyspalvelua edellyttää tilausta tai muunlaista yksittäistä ennakkolupaa;
- g) 'kansallisilla sääntelyviranomaisilla' elintä tai elimiä, joiden hoidettavaksi jäsenvaltio on antanut tässä direktiivissä tai erityisdirektiiveissä tarkoitetut sääntelytehtävät;
- h) 'käyttäjällä' luonnollista tai oikeushenkilöä, joka käyttää tai pyytää käyttöönsä yleisesti saatavilla olevaa sähköistä viestintäpalvelua;
- i) 'kuluttajalla' luonnollista henkilöä, joka käyttää tai pyytää käyttöönsä yleisesti saatavilla olevaa sähköistä viestintäpalvelua muuhun tarkoitukseen kuin liiketoimintaan tai ammatin-harjoittamiseen;
- j) 'yleispalvelulla' direktiivissä 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) määriteltyä tietyn laatuisten palvelujen vähimmäiskonaisuutta, joka on kaikkien käyttäjien saatavilla näiden maantieteellisestä sijainnista riippumatta ja kansalliset erityisolot huomioiden kohtuulliseen hintaan;
- k) 'tilaajalla' luonnollista tai oikeushenkilöä, joka on tehnyt sopimuksen yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajan kanssa näiden palvelujen toimittamisesta;
- l) 'erityisdirektiiveillä' direktiiviä 2002/20/EY (valtuutusdirektiivi), direktiiviä 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi), direktiiviä 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) ja direktiiviä 97/66/EY;
- m) 'sähköisen viestintäverkon tarjoamisella' tarkoitetaan tällaisen verkon luomista, ylläpitoa, valvontaa tai saataville asettamista;
- n) 'loppukäyttäjällä' käyttäjää, joka ei tarjoa käyttöön yleisiä viestintäverkkoja eikä yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäpalveluja;
- o) 'parannetuilla digitaalisilla televisiolaitteilla' tarkoitetaan televisiovastaanottimien liittämiseen tarkoitettuja tv-sovittimia tai integroitua digitaalisia televisiolaitteita, joilla voidaan vastaanottaa interaktiivisia digitaali-televisiolähetyslähteyksiä;
- p) 'sovellusrajapinnalla (Application Program Interface, API)' tarkoitetaan sovellusten välisiä ohjelmistorajapintoja, joita lähetystoiminnan harjoittajat tai palveluntarjoajat asettavat käyttöön, sekä kehittyneiden digitaalisten televisiolaitteiden resursseja digitaalisia televisio- ja radiopalveluja varten.

LUKU II

KANSALLISET SÄÄNTELYVIRANOMAISET

3 artikla

Kansalliset sääntelyviranomaiset

- Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kustakin tässä direktiivissä ja erityisdirektiiveissä kansallisille sääntelyviranomaisille osoitetusta tehtävästä huolehtii toimivaltainen elin.
- Jäsenvaltioiden on taattava kansallisten sääntelyviranomaisten riippumattomuus varmistamalla, että nämä viranomaiset ovat oikeudellisesti erillisiä ja toiminnallisesti riippumattomia kaikista sähköisiä viestintäverkkoja, -laitteita tai -palveluja tarjoavista organisaatioista. Niiden jäsenvaltioiden, joilla on omistussuusia tai päätäntävaltaa sähköisiä viestintäverkkoja ja/tai -palveluja tarjoavissa yrityksissä, on varmistettava, että sääntelytoiminta ja omistajuuteen tai päätäntävalttaan liittyvä toiminta erotetaan rakenteellisesti tehokkaasti toisistaan.
- Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset käyttävät toimivaltuuksiaan puolueettomasti ja avoimesti.
- Jäsenvaltioiden on julkaistava tiedot kansallisille sääntelyviranomaisille kuuluvista tehtävistä helposti saatavilla olevassa muodossa varsinkin silloin, kun tehtävistä vastaa useampi kuin

yksi elin. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa varmistettava näiden viranomaisten keskinäinen sekä näiden viranomaisten ja kilpailulainsäädännön ja kuluttajalainsäädännön täytäntöönpanosta vastaavien kansallisten viranomaisten välinen kuuleminen ja yhteistyö niitä yhteisesti koskeissa kysymyksissä. Jos useampi kuin yksi viranomainen on tällaisissa asioissa toimivaltainen, jäsenvaltioiden on varmistettava, että tiedot kullekin viranomaiselle kuuluvista tehtävistä julkaistaan helposti saatavilla olevassa muodossa.

5. Kansallisten sääntelyviranomaisten ja kansallisten kilpailu- ja viranomaisten on annettava toisilleen tiedot, joita tämän direktiivin ja erityisdirektiivien säännösten soveltaminen edellyttää. Vaihdeettävien tietojen osalta vastaanottavaa viranomaista sitoo sama luottamuksellisuus kuin tiedot lähettänyttä viranomaista.

6. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ne kansalliset sääntelyviranomaiset, joille on osoitettu tämän direktiivin ja erityisdirektiivien mukaisia tehtäviä, sekä näiden viranomaisten vastuualueet.

4 artikla

Muutoksenhakuoikeus

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisella tasolla on käytössä tehokkaita järjestelmiä, joiden avulla jokainen käyttäjä tai sähköisiä viestintäverkkoja ja/tai -palveluja tarjoava yritys, johon kansallisen sääntelyviranomaisen tekemä päätös vaikuttaa, voi hakea muutosta päätökseen muutoksenhakuelimeltä, joka on riippumaton asianomaisista osapuolista. Tällä elimellä, joka voi olla tuomioistuin, on oltava tehtäviensä hoitamisen edellyttämä asiantuntemus. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tapaukseen liittyvät tosiseikat otetaan asianmukaisesti huomioon ja että käytettävissä on toimiva muutoksenhakumekanismi. Kansallisen sääntelyviranomaisen päätös on voimassa, kunnes muutoksenhakupyynnö on käsitelty, jollei muutoksenhakuelin toisin päättä.

2. Jollei 1 kohdassa tarkoitettu muutoksenhakuelin ole luonteeltaan tuomioistuin, sen on aina annettava päätökselleen kirjalliset perustelut. Päätöksestä on tällöin voitava lisäksi valittaa perustamissopimuksen 234 artiklassa tarkoitettuun jäsenvaltion tuomioistuimeen.

5 artikla

Tiedonvaihto

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja tarjoavat yritykset toimittavat kaikki tarvittavat tiedot, taloudelliset tiedot mukaan lukien, jotta kansalliset sääntelyviranomaiset voivat varmistua siitä, että tämän direktiivin ja erityisdirektiivien säännöksiä tai niiden mukaisesti tehtyjä päätöksiä noudatetaan. Näiden yritysten on pyynnöstä toimitettava tiedot viipymättä sekä kansallisen sääntelyviran-

omaisen edellyttämän aikataulun mukaisesti että sen vaatimalla tarkkuudella. Kansallisen sääntelyviranomaisen pyytämien tietojen on oltava oikeasuhteisia tehtävien suorittamiseen nähden. Kansallisen sääntelyviranomaisen on perusteltava tietojen antamista koskeva pyyntönsä.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset toimittavat komissiolle sen perustellusta pyynnöstä tiedot, joita se tarvitsee suorittaessaan perustamissopimuksen mukaisia tehtäviään. Komission pyytämien tietojen on oltava oikeasuhteisia näiden tehtävien suorittamiseen nähden. Jos annetuissa tiedoissa viitataan tietoihin, joita yritykset ovat aiemmin toimittaneet kansallisen sääntelyviranomaisen pyynnöstä, näille yrityksille on ilmoitettava asiasta. Siinä määrin kuin se on tarpeen ja jollei tiedot antanut viranomainen nimenomaisesti ja perustellusti toisin pyydä, komissio asettaa tiedot myös muiden jäsenvaltioiden vastaavien viranomaisten saataville.

Jollei 3 kohdan vaatimuksista muuta johdu, jäsenvaltioiden on varmistettava, että tietyille kansalliselle sääntelyviranomaiselle toimitetut tiedot voidaan perustellusta pyynnöstä asettaa saman tai muun jäsenvaltion jonkin vastaavan viranomaisen saataville, jos näiden viranomaisten yhteisön oikeuden mukaisten tehtävien hoitaminen sitä edellyttää.

3. Jos kansallinen sääntelyviranomainen katsoo, että tiedot ovat liikesalaisuuksia koskevien yhteisön ja kansallisten sääntöjen mukaisesti luottamuksellisia, komission ja kyseisten kansallisten sääntelyviranomaisten on turvattava tällainen luottamuksellisuus.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset julkaisevat nämä tiedot, jos ne edistävät avoimia ja kilpailuun perustuvia markkinoita, kuitenkin niin, että yleisön oikeutta tutustua tietoihin koskevaa kansallista lainsäädäntöä sekä liikesalaisuuksia koskevia kansallisia ja yhteisön sääntöjä noudatetaan.

5. Kansallisten sääntelyviranomaisten on julkistettava 4 kohdassa tarkoitettujen tietojen yleistä saatavuutta koskevat ehdot sekä myös tiedonsaantiin liittyvät menettelyt.

6 artikla

Kuulemismenettelyt ja avoimuus

Lukuun ottamatta 7 artiklan 6 kohdan, 20 artiklan tai 21 artiklan soveltamisalaan kuuluvia tapauksia, jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos kansalliset sääntelyviranomaiset aikovat tämän direktiivin tai erityisdirektiivien mukaisesti toteuttaa merkityksellisiin markkinoihin huomattavalla tavalla vaikuttavia toimenpiteitä, ne antavat asianomaisille osapuolille mahdolli-

suuden esittää kohtuullisessa määräajassa lausuntonsa ehdoteuista toimenpiteistä. Kansallisten sääntelyviranomaisten on julkaistava tiedot kansallisista kuulemismenettelyistään. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että perustetaan yhtenäinen tiedotuspiste, jonka kautta on mahdollista saada tietoa kaikista senhetkisistä kuulemisista. Kansallisten sääntelyviranomaisten on annettava kuulemisten tulokset julkisesti saataville, jollei tietoja ole luokiteltu luottamukselliseksi liike-elämän tietojen luottamuksellisuutta koskevan yhteisön ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

7 artikla

Sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden vakiinnuttaminen

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on toteuttaessaan tämän direktiivin ja erityisdirektiivien mukaisia tehtäviään otettava 8 artiklassa vahvistetut tavoitteet mahdollisimman laajasti huomioon sikäli kun ne liittyvät sisämarkkinoiden toimintaan.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on myötävaikutettava sisämarkkinoiden kehittymiseen toimimalla keskenään ja komission kanssa yhteistyössä avoimesti, jotta varmistetaan tämän direktiivin ja erityisdirektiivien säännösten yhdenmukainen soveltaminen kaikissa jäsenvaltioissa. Tätä varten niiden on pyrittävä erityisesti sopimaan välineistä ja keinoista, jotka soveltuvat parhaiten tietuustyypisten markkinatilanteiden hoitoon.

3. Jos kansallinen sääntelyviranomainen aikoo toteuttaa toimenpiteitä, jotka

a) kuuluvat tämän direktiivin 15 tai 16 artiklan, direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) 5 tai 8 artiklan tai direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) 16 artiklan soveltamisalaan, ja

b) jotka vaikuttavat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan,

sen on 6 artiklassa tarkoitetun kuulemisen lisäksi asetettava toimenpide-ehdotus perusteluineen komission ja muiden jäsenvaltioiden kansallisten sääntelyviranomaisten saataville 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti sekä ilmoitettava asiasta komissiolle ja muille kansallisille sääntelyviranomaisille. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla ja komissiolla on mahdollisuus antaa lausuntonsa kyseiselle kansalliselle sääntelyviranomaiselle yhden kuukauden kuluessa tai 6 artiklassa tarkoitetussa määräajassa, jos se on pitempi. Tätä yhden kuukauden määräaika ei voida pidentää.

4. Jos 3 kohdassa tarkoitetulla aiottuilla toimenpiteillä pyritään

a) sellaisten merkityksellisten markkinoiden määrittämiseen, jotka eroavat 15 artiklan 1 kohdan mukaisessa suosituksessa määrittelyistä, tai

b) päättämään, onko jollakin yrityksellä joko yksin tai yhdessä muiden kanssa huomattava markkinavoima 16 artiklan 3, 4 tai 5 kohdan mukaisesti,

ja jos toimenpide vahingoittaisi jäsenvaltioiden välistä kauppaa ja jos komissio on ilmoittanut kansalliselle sääntelyviranomaiselle, että se katsoo toimenpide-ehdotuksen muodostavan esteen yhtenäismarkkinoille tai että se epäilee vakavasti ehdotuksen yhteensopivuutta yhteisön oikeuden ja erityisesti 8 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden kanssa, toimenpiteen hyväksymistä on lykättävä vielä kahdella kuukaudella. Tätä määräaika ei voida pidentää. Määräajan kuluessa komissio voi 22 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen tehdä päätöksen, jolla asianomaiselta kansalliselta sääntelyviranomaiselta edellytetään toimenpide-ehdotuksen perumista. Päätökseen on liitettävä yksityiskohtainen ja objektiivinen selvitys siitä, miksi komissio katsoo, että toimenpide-ehdotusta ei pidä hyväksyä, sekä yksityiskohtaiset ehdotukset toimenpide-ehdotuksen muuttamiseksi.

5. Kyseisen kansallisen sääntelyviranomaisen on otettava muiden kansallisten sääntelyviranomaisten ja komission lausunnot mahdollisimman laajasti huomioon ja se voi, 4 kohdassa tarkoitettuja tapauksia lukuun ottamatta, hyväksyä lopullisen toimenpide-ehdotuksen ja toimittaa sen tällöin komissiolle.

6. Jos kansallinen sääntelyviranomainen poikkeuksellisissa olosuhteissa katsoo, että kilpailun turvaamiseksi ja kuluttajien etujen suojaamiseksi on toimittava kiireellisesti noudattamatta 3 ja 4 kohdassa säädettyä menettelyä, se voi hyväksyä oikeasuhteiset ja tilapäiset toimenpiteet välittömästi. Sen on viipymättä ilmoitettava näistä toimenpiteistä perusteluineen komissiolle ja muille kansallisille sääntelyviranomaisille. Kansallisen sääntelyviranomaisen päätökseen tällaisten toimenpiteiden muuttamisesta pysyviksi tai niiden soveltamisajan pidentämisestä sovelletaan 3 ja 4 kohdan säännöksiä.

III LUKU

KANSALLISTEN SÄÄNTELYVIRANOMAISTEN TEHTÄVÄT

8 artikla

Yleiset tavoitteet ja sääntelyperiaatteet

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset toteuttavat tässä direktiivissä ja erityisdirektiiveissä määriteltyjä sääntelytehtäviään hoitaessaan kaikki aiheelliset toimenpiteet, joilla pyritään 2, 3 ja 4 kohdassa säädettyihin tavoitteisiin. Toimenpiteiden on oltava oikeasuhteisia näihin tavoitteisiin nähden.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset pyrkivät kaikin tavoin välttämään sitoutumista yksittäisi-

siin tekniikoihin silloin, kun ne suorittavat tässä direktiivissä ja erityisdirektiiveissä säädettyjä sääntelytehtäviä ja varsinkin niitä tehtäviä, joiden tarkoituksena on varmistaa tehokas kilpailu.

Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat toimivaltuuksiensa rajoissa osallistua kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta sekä tiedotusvälineiden moniarvoisuutta edistävien politiikkojen toteuttamiseen.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on edistettävä kilpailua sähköisten viestintäverkkojen, sähköisten viestintäpalvelujen ja niiden liitännäistoimintojen ja -palvelujen tarjoamisessa muun muassa

- a) varmistamalla, että käyttäjille, myös vammaisille, koituu mahdollisimman paljon hyötyä valinnanvaran lisääntymisestä, hintojen alentumisesta ja laadun parantumisesta;
- b) varmistamalla, ettei kilpailua sähköisen viestinnän alalla vääristetä tai rajoiteta;
- c) edistämällä tehokkaita investointeja perusrakenteisiin ja tukemalla innovointia; ja
- d) edistämällä radiotaajuuksien ja numerovarojen tehokasta käyttöä ja varmistamalla niiden tehokas hallinta.

3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on osaltaan vaikuttava sisämarkkinoiden kehittämiseen muun muassa

- a) poistamalla jäljellä olevat esteet sähköisten viestintäverkkojen, niiden liitännäistoimintojen ja -palvelujen sekä sähköisten viestintäpalvelujen Euroopan laajuiselta tarjonnalta;
- b) edistämällä Euroopan laajuisten verkkojen luomista ja kehittämistä sekä yleiseurooppalaisten palvelujen yhteentöimivuutta ja päästä päähän -liitettävyyttä;
- c) varmistamalla, ettei sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja tarjoavien yritysten kohtelussa vastaavien olosuhteiden valitessa esiinny syrjintää; ja
- d) tekemällä keskenään ja komission kanssa avoimesti yhteistyötä johdonmukaisen sääntelykäytännön kehittämiseksi sekä tämän direktiivin ja erityisdirektiivien johdonmukaisen soveltamisen varmistamiseksi.

4. Kansallisten sääntelyviranomaisten on edistettävä Euroopan unionin kansalaisten etuja muun muassa

- a) varmistamalla, että kaikilla kansalaisilla on käytettävissään yleispalvelu, joka on määritelty direktiivissä 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi);
- b) varmistamalla kuluttajille korkeatasoinen suoja heidän asioidessaan palvelujen tarjoajien kanssa erityisesti siten,

että käytettävissä on yksinkertaisia ja kustannuksiltaan edullisia riitojenratkaisumenettelyjä, joista vastaa asianomaisista osapuolista riippumaton elin;

- c) vaikuttamalla osaltaan korkeatasoisen henkilötietojen ja yksityisyyden suojan varmistamiseen;
- d) edistämällä selkeää tiedottamista erityisesti edellyttämällä yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen hinnoilta ja käyttöehdoilta selkeyttä;
- e) ottamalla huomioon erityisryhmien ja etenkin vammaisten käyttäjien tarpeet; ja
- f) varmistamalla yleisten viestinnän verkkojen eheys ja turvallisuus.

9 artikla

Radiotaajuuksien hallinta sähköisten viestintäpalvelujen osalta

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sähköisissä viestintäpalveluissa niiden alueella käytettäviä radiotaajuuksia hallinnoidaan tehokkaasti 8 artiklan mukaisesti. Niiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset noudattavat tällaisia radiotaajuuksia varatessaan ja tiettyyn käyttöön osoittaessaan puolueettomia, selkeitä, syrjimättömiä ja oikeasuhteisia perusteita.

2. Jäsenvaltioiden on edistettävä radiotaajuuksien käytön yhdenmukaistamista yhteisössä ja otettava samalla huomioon tarve varmistaa niiden tehokas käyttö sekä toimittava päätöksen 2002/676/EY (radiotaajuuspäätös) mukaisesti.

3. Jäsenvaltiot voivat antaa yrityksille mahdollisuuden siirtää radiotaajuuksien käyttöoikeuksia muille yrityksille.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tietyn yrityksen aikomuksesta siirtää radiotaajuuksien käyttöoikeuksia ilmoitetaan taajuuksien osoittamisesta vastaavalle kansalliselle sääntelyviranomaiselle ja että mahdollinen siirto toteutetaan kansallisen sääntelyviranomaisen vahvistaman menettelyn mukaisesti ja että se julkistetaan. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että tällaisella siirrolla ei vääristetä kilpailua. Jos radiotaajuuksien käyttö on yhdenmukaistettu päätöstä 2002/676/EY (radiotaajuuspäätös) tai muuta yhteisön toimenpidettä soveltamalla, tällaisella siirrolla ei saa muuttaa kyseisen taajuuden käyttöä.

10 artikla

Numerointi, nimeäminen ja osoitteiden antaminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset valvovat kaikkien kansallisten numerovarojen tiet-

tyyn käyttöön osoittamista ja kansallisten numerointisuunnitelmien hallinnointia. Jäsenvaltioiden on varmistettava kaikille yleisesti saatavilla oleville sähköisille viestintäpalveluille riittävä määrä numeroita ja numerointialueita. Kansallisten sääntelyviranomaisten on otettava käyttöön puolueettomat, selkeät ja syrjimättömät menettelyt kansallisten numerovarojen tiettyyn käyttöön ottamista varten.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että numerointisuunnitelmia ja -menettelyjä sovelletaan tavalla, joka kohtelee yhdenvertaisesti kaikkia yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajia. Jäsenvaltioiden on erityisesti varmistettava, että yritys, jolle on myönnetty numerointialue, ei syrji muita sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajia niiden palvelujen käyttöön tarvittavien numeroiden osalta.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset numerointisuunnitelmat ja niihin tehtävät lisäykset ja muutokset julkaistaan, jolloin julkaisemista voidaan rajoittaa ainoastaan kansallisen turvallisuuden perusteella.

4. Jäsenvaltioiden on tuettava numerointivarojen käytön yhdenmukaistamista yhteisössä silloin kun se on tarpeen yleiseurooppalaisten palvelujen edistämiseksi. Komissio voi 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen toteuttaa tältä osin asianmukaisia teknisiä täytäntöönpanotoimenpiteitä.

5. Silloin kun se on tarpeen palvelujen maailmanlaajuisen yhteentoimivuuden varmistamiseksi, jäsenvaltioiden on sovittava yhteen kannanottojaan kansainvälisissä organisaatioissa ja foorumeissa, joissa tehdään päätöksiä sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen numerointiin, nimeämiseen ja osoitteisiin liittyvissä kysymyksissä.

11 artikla

Asennusoikeudet

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisen viranomaisen käsitellessä

— hakemusta, joka koskee oikeuksien myöntämistä yritykselle, jolla on lupa tarjota yleisiä viestintäverkkoja, asentaa järjestelmiä julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevan omaisuuden yhteyteen,

— hakemusta, joka koskee oikeuksien myöntämistä yritykselle, jolla on lupa tarjota sähköisiä viestintäverkkoja muille kuin yleisölle, asentaa järjestelmiä julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevan omaisuuden yhteyteen,

toimivaltainen viranomainen

— toimii selkeiden ja yleisesti saatavilla olevien menettelyjen pohjalta, joita sovelletaan syrjimättömästi ja viivytyksettä, ja

— noudattaa avoimuuden ja syrjimättömyyden periaatteita liittäessään ehtoja kyseisiin oikeuksiin.

Edellä mainitut menettelyt voivat erota toisistaan riippuen siitä, tarjoaako hakija yleisiä viestintäverkkoja vai ei.

2. Jos julkisilla tai paikallisviranomaisilla on omistusosuuksia tai päättävävaltaa sähköisiä viestintäverkkoja ja/tai -palveluja tarjoavissa yrityksissä, jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettujen oikeuksien myöntämiseen liittyvät toiminnot erotetaan rakenteellisesti tehokkaasti omistajuuteen ja päättävävalttaan liittyvistä toiminnoista.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava tehokkaat järjestelmät, joiden avulla yritykset voivat hakea asianomaisista osapuolista riippumattomalta taholta muutosta asennusoikeuksien myöntämistä koskevaan päätökseen.

12 artikla

Rinnakkain sijoittaminen ja järjestelmien yhteiskäyttö

1. Jos sähköisiä viestintäverkkoja tarjoavalla yrityksellä on kansallisen lainsäädännön nojalla oikeus asentaa järjestelmiä julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevan omaisuuden yhteyteen tai mahdollisuus käyttää omaisuuden pakkolunastus- tai käyttöönottomennettelyä, kansallisten sääntelyviranomaisten on edistettävä tällaisten järjestelmien tai tällaisen omaisuuden yhteiskäyttöä.

2. Erityisesti silloin, kun yrityksillä ei ympäristön, kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden suojeluun tai kaupunkisuunnitteluun ja maankäytön tavoitteiden toteuttamiseen liittyvistä syistä ole muita käytännön vaihtoehtoja, jäsenvaltiot voivat vaatia sähköistä viestintäverkkoa hallinnoivaa yritystä tarjoamaan järjestelmien tai omaisuuden yhteiskäyttömahdollisuutta (fyysinen rinnakkain sijoittaminen mukaan luettuna) tai toteuttaa toimenpiteitä julkisten töiden yhteensovittamisen helpottamiseksi vain sellaisen asianmukaisen julkisen kuulemisvaiheen jälkeen, jonka aikana kaikille asianomaisille osapuolille on annettava mahdollisuus esittää näkemyksensä. Tällaiset yhteiskäyttö- ja yhteensovittamisjärjestelyt voivat sisältää sääntöjä, jotka koskevat järjestelmien tai omaisuuden yhteiskäytöstä aiheutuvien kustannusten jakamista.

13 artikla

Kirjanpidon erillisuus ja tilinpäätökset

1. Jäsenvaltioiden on vaadittava yrityksiä, jotka tarjoavat yleisiä viestintäverkkoja tai yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäpalveluja ja joilla on erityis- tai yksinoikeuksia palvelujen tarjoamiseen muilla aloilla samassa tai jossain toisessa jäsenvaltiossa

- a) pitämään erillistä kirjanpitoa sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjontaan liittyvän toiminnan osalta samassa laajuudessa, kuin se vaatisi siinä tapauksessa, että kyseistä toimintaa harjoittaisi oikeudellisesti itsenäinen yhtiö, jotta voidaan yksilöidä kaikki meno- ja tuloerät sekä niiden laskeutaperuste ja käytetyt yksityiskohtaiset kohdentamismenetelmät, jotka koskevat niiden sähköisiin viestintäverkkoihin tai -palveluihin liittyvää toimintaa, mukaan luettuna eritelty selvitys kiinteästä omaisuudesta ja rakenteellisista kustannuksista, tai
- b) erottamaan sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjontaan liittyvä toiminta rakenteellisesti muista toiminnoista.

Jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta tämän artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja vaatimuksia sellaisiin yrityksiin, joiden sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjontaan liittyvä vuosittainen liikevaihto kyseisessä jäsenvaltiossa on alle 50 miljoonaa euroa.

2. Jos yleisiä viestintäverkkoja tai yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäpalveluja tarjoavia yrityksiä eivät koske yhtiöoikeuden mukaiset vaatimukset eivätkä ne täytä yhteisön oikeuden kirjanpitosäännöissä olevia pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskevia vaatimuksia, niiden tilinpäätökset on laadittava ja annettava riippumattoman tilintarkastajan tarkastettavaksi ja julkaistava. Tilintarkastuksen on tapahduttava asiaankuuluvien kansallisten ja yhteisön sääntöjen mukaisesti.

Tätä vaatimusta sovelletaan myös 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa vaadittuun erilliseen kirjanpitoon.

IV LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

14 artikla

Yritykset, joilla on huomattava markkinavoima

1. Jos kansallisten sääntelyviranomaisten on erityisdirektiivien mukaan määriteltävä 16 artiklan menettelyä noudattaen, onko tietyillä operaattoreilla huomattava markkinavoima, sovelletaan tämän artiklan 2 ja 3 kohtaa.
2. Tietyllä yrityksellä katsotaan olevan huomattava markkinavoima, jos sillä on yksin tai yhdessä muiden kanssa määräävää asemaa vastaava asema eli sellaista taloudellista vaikutusvaltaa, jonka turvin se voi toimia huomattavassa määrin riippumattomana kilpailijoista, asiakkaista ja viime kädessä kuluttajista.

Erityisesti arvioidessaan, onko kahdella tai useammalla yrityksellä yhteinen määräävä asema markkinoilla, kansallisten sääntelyviranomaisten on toimittava yhteisön oikeuden mukaisesti ja otettava erittäin tarkasti huomioon komission 15 artiklan mukaisesti julkaisemat "Markkina-analyysia ja merkittävän

markkina-aseman arviointia koskevat suuntaviivat". Liitteessä II on vahvistettu perusteet tällaisen arvioinnin tekemistä varten.

3. Jos yrityksellä on tietyillä markkinoilla huomattava markkinavoima, sillä voidaan katsoa olevan huomattava markkinavoima myös niihin tiiviissä yhteydessä olevilla muilla markkinoilla, jos näiden markkinoiden väliset yhteydet mahdollistavat tietyillä markkinoilla saavutetun merkittävän markkinavoiman hyödyntämisen toisilla markkinoilla siten, että yrityksen markkinavoima vahvistuu.

15 artikla

Markkinoiden määrittelyssä noudatettava menettely

1. Kuultuaan julkisesti asiaan liittyviä tahoja ja kansallisia sääntelyviranomaisia komissio antaa suosituksen merkityksellisistä tuote- ja palvelumarkkinoista, jäljempänä 'suositus'. Suosituksessa yksilöidään liitteen I mukaisesti ne sähköisen viestintän alan tuote- ja palvelumarkkinat, jotka ominaisuuksiensa perusteella saattavat edellyttää erityisdirektiiveissä vahvistettujen sääntelyvelvollisuuksien asettamista, sanotun kuitenkin rajoittamatta tällaisten markkinoiden määrittelyä kilpailulainsäädännön mukaisesti yksittäisissä tapauksissa. Komissio määrittelee markkinat kilpailulainsäädännön periaatteiden mukaisesti.

Komissio arvioi suositusta säännöllisin väliajoin uudelleen.

2. Komissio julkaisee viimeistään päivänä, jona tämä direktiivi tulee voimaan, markkina-analyysia ja huomattavan markkinavoiman arviointia koskevat ja kilpailulainsäädännön periaatteiden kanssa yhdenmukaiset suuntaviivat, jäljempänä 'suuntaviivat'.

3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on, suositus ja suuntaviivat mahdollisimman tarkasti huomioon ottaen, määriteltävä kilpailulainsäädännön periaatteiden mukaisesti kansallisia olosuhteita vastaavat merkitykselliset markkinat, erityisesti alueellaan vallitsevat merkitykselliset maantieteelliset markkinat. Kansallisten sääntelyviranomaisten on noudatettava 6 ja 7 artiklassa tarkoitettuja menettelyjä ennen kuin ne määrittelevät markkinoita, jotka poikkeavat suosituksesta esitetystä.

4. Komissio voi kansallisia sääntelyviranomaisia kuultuaan ja 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen tehdä päätöksen valtioiden rajat ylittävien markkinoiden määrittämisestä.

16 artikla

Markkina-analyysissä noudatettava menettely

1. Mahdollisimman pian suosituksen tai sen ajan tasalle saattamisen jälkeen kansallisten sääntelyviranomaisten on suoritettava analyysi merkityksellisistä markkinoista ottamalla suuntaviivat mahdollisimman tarkasti huomioon. Jäsenvaltioi-

den on varmistettava, että tämä analyysi suoritetaan tarvittaessa yhteistyössä kansallisten kilpailuviranomaisten kanssa.

2. Jos kansallisen sääntelyviranomaisen on direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) 16, 17, 18 tai 19 artiklan tai direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) 7 tai 8 artiklan nojalla tehtävä päätös siitä, asettaako, pitääkö voimassa, muuttaako tai poistaako se tiettyjä yrityksiä koskevia velvollisuuksia, niiden on 1 kohdassa tarkoitetun markkina-analyyysin perusteella määriteltävä, vallitseeko merkityksellisillä markkinoilla todellinen kilpailu.

3. Jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa, että merkityksellisillä markkinoilla vallitsee todellinen kilpailu, se ei saa asettaa eikä pitää voimassa minkäänlaisia 2 kohdassa tarkoitettuja erityisiä sääntelyvelvollisuuksia. Jos alakohtaisia sääntelyvelvollisuuksia jo on voimassa, sen on poistettava tällaiset yrityksille merkityksellisillä markkinoilla asetetut velvollisuudet. Niille osapuolille, joita velvollisuuksien poistaminen koskee, on ilmoitettava asiasta hyvissä ajoin.

4. Jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa, ettei merkityksellisillä markkinoilla vallitse todellista kilpailua, sen on määriteltävä yritykset, joilla kyseisillä markkinoilla on huomattava markkinavoima 14 artiklan mukaisesti, ja kansallisen sääntelyviranomaisen on asetettava tällaisille yrityksille tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja asianmukaisia erityisiä sääntelyvelvollisuuksia tai, jos niitä jo on, pidettävä tällaiset velvollisuudet edelleen voimassa tai muutettava niitä.

5. Edellä 15 artiklan 4 kohdassa tarkoitettussa päätöksessä määriteltyjen valtioiden rajat ylittävien markkinoiden osalta asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on yhdessä suoritettava markkina-analyysi ottamalla suuntaviivat mahdollisimman tarkasti huomioon ja tehtävä yhteensovitusti päätös tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen sääntelyvelvollisuuksien asettamisesta, voimassa pitämisestä, muuttamisesta tai poistamisesta.

6. Tämän artiklan 3, 4 ja 5 kohdan mukaisia toimenpiteitä toteutettaessa on noudatettava 6 ja 7 artiklassa tarkoitettuja menettelyjä.

17 artikla

Standardointi

1. Komissio laatii 22 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen ja julkaisee *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* standardeista ja/tai eritelmistä luettelon, joka toimii perustana sähköisten viestintäverkkojen, sähköisten viestintäpalvelujen ja niiden liitännäistoimintojen ja -palvelujen yhdenmukaisen tarjonnan edistämiseksi. Tarvittaessa komissio voi 22 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen ja direktiivillä 98/34/EY perustettua komiteaa kuultuaan pyytää eurooppalaisia standardisoimisjärjestöjä, joita ovat Euroopan standardointikomitea (European Committee for Standardisation, CEN), Euroopan sähkötekniikan standardointikomitea (European Committee for Electrotechnical Standardisation, CENELEC) ja Euroopan telealan standardointilaitos (European Telecommunications Standards Institute, ETSI), laatimaan standardeja.

2. Jäsenvaltioiden on edistettävä 1 kohdassa tarkoitettujen standardien ja/tai eritelmien käyttöä palvelujen, teknisten rajapintojen ja/tai verkkotoimintojen tarjoamiseksi siinä määrin kuin se on ehdottoman välttämätöntä palvelujen yhteentoimivuuden varmistamiseksi ja käyttäjien valinnanvapauden lisäämiseksi.

Kunnes standardit ja/tai eritelmit on 1 kohdan mukaisesti julkaistu, jäsenvaltioiden on edistettävä eurooppalaisten standardisoimisjärjestöjen hyväksymien standardien ja/tai eritelmien käyttöä.

Jos tällaisia standardeja ja/tai eritelmiä ei ole, jäsenvaltioiden on edistettävä kansainvälisen teleliiton (International Telecommunications Union, ITU), kansainvälisen standardisoimisjärjestön (International Organisation for Standardisation, ISO) tai kansainvälisen sähkötekniikan toimikunnan (International Electrotechnical Committee, IEC) antamien kansainvälisten standardien tai suositusten käyttöä.

Jos kansainvälisiä standardeja on olemassa, jäsenvaltioiden on rohkaistava eurooppalaisia standardisoimisjärjestöjä käyttämään niitä tai niiden merkityksellisiä osia perustana standardeja kehittäessään, lukuun ottamatta tilanteita, joissa tällaiset kansainväliset standardit tai niiden merkitykselliset osat olisivat tehottomia.

3. Jos 1 kohdassa tarkoitettuja standardeja ja/tai eritelmiä ei ole noudatettu riittävän hyvin, jotta palvelujen yhteentoimivuus yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa voitaisiin taata, kyseisten standardien ja/tai eritelmien noudattaminen voidaan tehdä pakolliseksi 4 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen, jos tämä on ehdottoman välttämätöntä tällaisen yhteentoimivuuden varmistamiseksi ja käyttäjien valinnanvapauden lisäämiseksi.

4. Jos komissio aikoo säätää tiettyjen standardien ja/tai eritelmien noudattamisen pakolliseksi, se julkaisee asiasta ilmoituksen *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ja pyytää kaikkia asianomaisia osapuolia esittämään asiasta näkemyksensä. Komissio säätää 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen kyseessä olevien standardien noudattamisen pakolliseksi viittaamalla niihin pakollisina standardeina *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaistavassa 1 kohdassa tarkoitettujen standardien ja eritelmien luettelossa.

5. Jos komissio katsoo, että 1 kohdassa tarkoitettujen standardien ja/tai eritelmien eivät enää edistä yhdenmukaistettujen sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaa tai että ne eivät enää täytä kuluttajien tarpeita tai että ne estävät tekniikan kehittämistä, se poistaa ne 22 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen 1 kohdassa tarkoitettua standardien ja/tai eritelmien luettelosta.

6. Jos komissio katsoo, että 4 kohdassa tarkoitettujen standardien ja/tai eritelmien eivät enää edistä yhdenmukaistettujen sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaa tai että ne eivät enää täytä kuluttajien tarpeita tai että ne estävät tekniikan kehittämistä, se poistaa ne 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä nou-

dattaan 1 kohdassa tarkoitetusta standardien ja/tai eritelmien luettelosta.

7. Tätä artiklaa ei sovelleta niihin olennaisiin vaatimuksiin, rajapintojen eritelmiin tai yhdenmukaistettuihin standardeihin, joihin sovelletaan direktiivin 1999/5/EY säännöksiä.

18 artikla

Interaktiivisten digitaalitelevisiopalvelujen yhteentoimivuus

1. Vapaan tiedonkulun, tiedotusvälineiden moniarvoisuuden ja kulttuurillisen monimuotoisuuden edistämiseksi jäsenvaltioiden on edistettävä 17 artiklan 2 kohdan määräysten mukaisesti sitä, että:

- a) interaktiivisten digitaalitelevisiopalvelujen tarjoajat käyttävät avointa sovellusrajapintaa palvelujen jakelussa yleisölle interaktiivisten digitaalitelevisiojärjestelmien avulla siirtotavasta riippumatta,
- b) interaktiivisten digitaalitelevisiopalveluiden vastaanottamiseen interaktiivisissa digitaalitelevisiojärjestelmissä tarkoitettujen kehittyneiden digitaaliteleviolaitteiden tarjoajat käyttävät avointa sovellusrajapintaa asiaankuuluvien standardien ja eritelmien vähimmäisvaatimusten mukaisesti.

2. Vaikuttamatta siihen, mitä säädetään direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) 5 artiklan 1 kohdan b alakohdassa jäsenvaltioiden on rohkaistava sovellusrajapinnan oikeuksien haltijoita antamaan oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin sekä asianmukaista korvausta vastaan kaikki sellaiset tiedot, joita interaktiivisten digitaalitelevisiopalveluiden tarjoajat tarvitsevat, jotta ne voivat tarjota kaikkia sovellusrajapinnan tukemia palveluita täysin toimivassa muodossa.

3. Komissio tarkastelee tämän artiklan vaikutuksia vuoden kuluttua 28 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua soveltamispäivästä. Jos yhteentoimivuutta ja kuluttajien valinnanvapautta ei ole saavutettu asianmukaisella tavalla yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa, komissio voi ehdottaa 17 artiklan 3 ja 4 kohdassa vahvistetun menettelyn mukaisia toimia.

19 artikla

Yhdenmukaistamismenettelyt

1. Jos komissio 22 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen antaa jäsenvaltioille suosituksia, jotka koskevat tässä direktiivissä ja erityisdirektiiveissä annettujen säännösten täytäntöönpanon yhdenmukaistamista 8 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset ottavat nämä suositukset toiminnassaan mahdollisimman tarkasti huomioon. Jos kansallinen sääntelyviranomainen päättää olla noudattamatta suositusta, sen on ilmoitettava asiasta komissiolle ja perusteltava kantansa.

2. Jos komissio toteaa, että 10 artiklan 4 kohdan säännösten täytäntöönpanemiseksi annetun kansallisen sääntelyn eroavaisuudet muodostavat esteen yhtenäismarkkinoille, komissio voi 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen toteuttaa asianmukaisia teknisiä täytäntöönpanotoimenpiteitä.

20 artikla

Yritysten välisten riitojen ratkaisu

1. Mikäli syntyy direktiivin tai erityisdirektiivien mukaisiin velvollisuuksiin liittyvä, sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja yksittäisessä jäsenvaltiossa tarjoavien yritysten välinen riita, asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen on jomman kumman osapuolen pyynnöstä ja 2 kohdan säännösten soveltamista rajoittamatta tehtävä mahdollisimman pian ja poikkeuksellisia olosuhteita lukuun ottamatta joka tapauksessa neljän kuukauden kuluessa sitova päätös riidan ratkaisemiseksi. Asianomaisen jäsenvaltion on vaadittava, että kaikki osapuolet toimivat täydessä yhteistyössä kansallisen sääntelyviranomaisen kanssa.

2. Jäsenvaltiot voivat säätää, että kansalliset sääntelyviranomaiset voivat päättää olla ratkaisematta riita-asiaa sitovalla päätöksellä, jos on olemassa muita keinoja, kuten sovittelu, jotka edistävät paremmin riidan nopeaa ratkaisemista 8 artiklan säännösten mukaisesti. Kansallisen valvontaviranomaisen on ilmoitettava tästä osapuolille mahdollisimman pian. Jos riitaa ei ole ratkaistu neljän kuukauden kuluessa ja jos muutosta hakeva osapuoli ei ole saattanut sitä tuomioistuimen käsiteltäväksi, kansallisen sääntelyviranomaisen on jomman kumman osapuolen pyynnöstä tehtävä mahdollisimman pian ja joka tapauksessa neljän kuukauden kuluessa sitova päätös riidan ratkaisemiseksi.

3. Riitoja ratkaistessaan kansallisen sääntelyviranomaisen on tehtävä päätöksiä, joilla pyritään 8 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Niiden velvollisuuksien, joita kansalliset sääntelyviranomaiset asettavat jollekin yritykselle riitaa ratkaistaessa, on oltava tämän direktiivin tai erityisdirektiivien säännösten mukaisia.

4. Kansallisen sääntelyviranomaisen päätös on julkistettava liikesalaisuutta koskevia määräyksiä noudattaen. Asianomaisille osapuolille on esitettävä päätöksen täydelliset perustelut.

5. Tämän artiklan 1, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu menettely ei estä osapuolia panemasta vireille oikeudenkäyntiä tuomioistuimessa.

21 artikla

Rajat ylittävien riitojen ratkaisu

1. Jäljempänä 2, 3 ja 4 kohdassa säädetyn menettelyn on oltava käytettävissä tämän direktiivin tai erityisdirektiivien

soveltamisalaan kuuluvissa, eri jäsenvaltioista tulevien osapuolten välisissä rajat ylittävissä riidoissa, jotka kuuluvat vähintään kahden jäsenvaltion kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan.

2. Mikä tahansa osapuoli voi antaa riidan kyseisten kansallisten sääntelyviranomaisten käsiteltäväksi. Kansallisten sääntelyviranomaisten on sovittava toimintansa yhteen riidan ratkaisemiseksi 8 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden mukaisesti. Niiden velvollisuuksien, jotka kansallinen sääntelyviranomainen asettaa yritykselle riita-asiaa ratkaistaessa, on oltava tämän direktiivin tai erityisdirektiivien säännösten mukaisia.

3. Jäsenvaltiot voivat säätää, että kansalliset sääntelyviranomaiset voivat yhdessä päättää olla ratkaisematta riitaa, jos on olemassa muita keinoja, kuten sovittelu, jotka edistävät paremmin riidan nopeaa ratkaisemista 8 artiklan säännösten mukaisesti. Niiden on ilmoitettava tästä osapuolille mahdollisimman pian. Jos riitaa ei ole ratkaistu neljän kuukauden kuluessa, ja jos muutosta hakeva osapuoli ei ole saattanut sitä tuomioistuimen käsiteltäväksi, kansallisten sääntelyviranomaisten on jomman kumman osapuolen pyynnöstä sovittava yhteen toimintansa riidan ratkaisemiseksi 8 artiklan säännösten mukaisesti.

4. Edellä 2 kohdassa tarkoitettu menettely ei estä osapuolia panemasta vireille oikeudenkäyntiä tuomioistuimessa.

22 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa komitea, jäljempänä 'viestintäkomitea'.

2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 3 ja 7 artiklassa säädettyä menettelyä, ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

3. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 ja 7 artiklassa säädettyä menettelyä, ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu määräaika vahvistetaan kolmeksi kuukaudeksi.

4. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä.

23 artikla

Tiedonvaihto

1. Komissio antaa viestintäkomitealle kaikki merkitykselliset tiedot verkko-operaattorien, palveluntarjoajien, käyttäjien, kuluttajien, laitevalmistajien ja ammattiyhdistysten sekä kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen edustajien kanssa käytyjen säännöllisten neuvottelujen tuloksista.

2. Viestintäkomitean on sähköistä viestintää koskevan yhteisön politiikan mukaisesti edistettävä jäsenvaltioiden sekä jäsenvaltioiden ja komission välistä tiedonvaihtoa sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevien sääntelytoimien tilanteesta ja kehityksestä.

24 artikla

Tietojen julkistaminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ajantasaiset tiedot tämän direktiivin ja erityisdirektiivien soveltamisesta ovat yleisesti saatavilla tavalla, joka takaa, että ne ovat helposti kaikkien asianomaisten osapuolten käytettävissä. Jäsenvaltioiden on julkaistava virallisessa lehdessään ilmoitus siitä, miten ja missä tiedot julkaistaan. Ensimmäinen tällainen ilmoitus on julkaistava ennen 28 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua soveltamispäivää, ja sen jälkeen ilmoitus on julkaistava aina kun sen sisältämiin tietoihin tulee muutoksia.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle jäljennös tällaisista ilmoituksista niiden julkaisuajankohtana. Komissio toimittaa tiedot tarpeen mukaan viestintäkomitealle.

25 artikla

Uudelleentarkastelua koskevat menettelyt

1. Komissio tarkastelee säännöllisesti uudelleen tämän direktiivin toimintaa ja antaa siitä kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle ensimmäisen kerran viimeistään kolmen vuoden kuluttua 28 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua soveltamispäivästä. Tätä varten komissio voi pyytää jäsenvaltioilta tietoja, jotka niiden on toimitettava ilman aiheutonta viivytystä.

V LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

26 artikla

Kumoaminen

Kumotaan direktiivit ja päätökset 28 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua soveltamispäivästä alkaen seuraavasti:

— direktiivi 90/387/ETY,

- yhtenäisen Euroopan hätänumeron käyttöön ottamisesta 29 päivänä heinäkuuta 1991 tehty neuvoston päätös 91/396/ETY ⁽¹⁾,
- avoimen verkon tarjoamisen soveltamisesta kiinteisiin joihtoihin 5 päivänä kesäkuuta 1992 annettu neuvoston direktiivi 92/44/ETY ⁽²⁾,
- kansainväliseen puhelinverkkoon pääsyyn tarvittavan yhteisen tunnuksen käyttöönotosta yhteisössä 11 päivänä toukokuuta 1992 tehty neuvoston päätös 92/264/ETY ⁽³⁾,
- direktiivi 95/47/EY,
- direktiivi 97/13/EY,
- direktiivi 97/33/EY,
- avoimen verkon tarjoamisen (ONP) soveltamisesta puhelin-toimintaan ja teleyleispalvelusta kilpailuympäristössä 26 päivänä helmikuuta 1998 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/10/EY ⁽⁴⁾.

27 artikla

Siirtymäkauden toimenpiteet

Jäsenvaltiot pitävät voimassa kaikki direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) 7 artiklassa ja direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) 16 artiklassa tarkoitetut kansallisen lain mukaiset velvollisuudet, kunnes kansallinen sääntelyviranomai-nen tekee kyseisiä velvollisuuksia koskevan päätöksen tämän direktiivin 16 artiklan mukaisesti.

Yleisten kiinteiden puhelinverkkojen operaattoreita, joiden niiden kansalliset sääntelyviranomaiset ovat määritelleet olevan huomattavan markkinavoiman omaavia direktiivin 97/33/EY liitteessä I olevan 1 osan tai direktiivin 98/10/EY mukaisten yleisten kiinteiden puhelinverkkojen ja -palvelujen tarjoamisen osalta, on edelleen pidettävä ilmoitettuna operaattoreina ase-tuksessa (EY) N:o 2887/2000 tarkoitetulla tavalla siihen saakka kun 16 artiklassa tarkoitettu markkina-analyysimenettely on saatettu päätökseen. Sen jälkeen niitä ei enää pidetä mainitussa asetuksessa tarkoitettuna ilmoitettuna operaattoreina.

28 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktii-vin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 24 päivänä heinäkuuta 2003. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Niiden on sovellettava näitä säädöksiä 25 päivänä heinäkuuta 2003.

2. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

3. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoite-tuista kysymyksistä antamansa kansalliset säännökset sekä niihin myöhemmin tehtävät muutokset kirjallisina komissiolle.

29 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

30 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 7 päivänä maaliskuuta 2002.

Euroopan parlamentin puolesta

P. COX

Puhemies

Neuvoston puolesta

J. C. APARICIO

Puheenjohtaja

⁽¹⁾ EYVL L 217, 6.8.1991, s. 31.

⁽²⁾ EYVL L 165, 19.6.1992, s. 27, direktiivi sellaisena kuin se on vii-meksi muutettuna komission päätöksellä 98/80/EY (EYVL L 14, 20.1.1998, s. 27).

⁽³⁾ EYVL L 137, 20.5.1992, s. 21.

⁽⁴⁾ EYVL L 101, 1.4.1998, s. 24.

LIITE I

15 artiklassa tarkoitettu luettelo ensimmäiseen merkityksellisiin tuote- ja palvelumarkkinoita koskevaan komission suositukseen sisällytettävistä markkinoista1. *Direktiivissä 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) tarkoitettut markkinat*

16 artikla — Aiemman sääntelyjärjestelmän nojalla määritellyt markkinat, joiden osalta velvollisuuksia olisi tarkasteltava uudelleen

Yleisen puhelinverkon tietyssä sijaintipaikassa olevan liittymän ja sen käyttömahdollisuuden tarjonta

Kiinteiden yhteyksien tarjonta loppukäyttäjille

2. *Direktiivissä 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) tarkoitettut markkinat*

7 artikla — Aiemman sääntelyjärjestelmän nojalla määritellyt markkinat, joiden osalta velvollisuuksia olisi tarkasteltava uudelleen

Yhteenliittäminen (direktiivi 97/33/EY)

puhelinliikenteen välittäminen lähdeverkkona toimivassa yleisessä kiinteässä puhelinverkossa

puhelinliikenteen välittäminen kohdeverkkona toimivassa yleisessä kiinteässä puhelinverkossa

kauttakulupalvelut yleisessä kiinteässä puhelinverkossa

puhelinliikenteen välittäminen lähdeverkkoina toimivissa yleisissä matkaviestintäverkoissa

puhelinliikenteen välittäminen kohdeverkkoina toimivissa yleisissä matkaviestintäverkoissa

kiinteiden yhteyksien yhteenliittäminen (lyhyen matkan yhteyksien yhteenliittäminen)

Verkon käyttöoikeudet ja käyttöoikeudet erityisehdoin (direktiivi 97/33/EY, direktiivi 98/10/EY)

yleisen kiinteän puhelinverkon käyttöoikeus, mukaan luettuna tilaajayhteyksien eriytetty tarjonta

yleisten matkaviestintäverkkojen käyttöoikeus, mukaan luettuna operaattorin valintamahdollisuus

Kiinteän siirtokapasiteetin tukkumyynti (direktiivi 92/44/ETY)

kiinteän siirtokapasiteetin tukkumyynti muille sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajille

3. *Asetuksessa (EY) N:o 2887/2000 tarkoitettut markkinat*

Eriytetyillä (kierretty metalliset parikaapelit) tilaajayhteyksillä tarjotut palvelut

4. *Muut markkinat*

Kansalliset markkinat kansainvälisille verkkovierailupalveluille yleisessä matkapuhelinverkossa

LIITE II

Perusteet, joita kansallisten sääntelyviranomaisten on käytettävä arvioidessaan 14 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti, onko kyseessä yhteinen määräävä asema markkinoilla

Kahdella tai useammalla yrityksellä voidaan katsoa olevan yhteinen määräävä asema markkinoilla 14 artiklassa tarkoitettulla tavalla, jos ne toimivat markkinoilla, joiden rakenteen voidaan katsoa johtavan yhteensovittamisvaikutuksiin, vaikka kyseisten yritysten välillä ei olisikaan rakenteellisia tai muita yhteyksiä. Rajoittamatta yhteistä määräävää asemaa markkinoilla koskevan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön soveltamista, tilanteen on todennäköisesti katsottava olevan tämä, jos markkinoilla on tietyt asiaankuuluvat, erityisesti jäljempänä esitetyt markkinoiden keskittymistä, avoimuutta koskevat ja muut ominaisuudet:

- kasvunsa lopettaneet markkinat
- kysynnän pysähtynyt tai vaatimaton kasvu
- alhainen kysyntäjousto
- homogeeninen tuote
- samanlaiset kustannusrakenteet
- samanlaiset markkinaosuudet
- teknisen innovaation puute, valmis teknologia
- ei ylikapasiteettia
- suuret markkinoille pääsyn esteet
- tasoittavan ostovoiman puute
- mahdollisen kilpailun puute
- kyseisten yritysten väliset epäviralliset tai muut yhteydet
- vastatoimet
- hintakilpailun puute tai rajallisuus.

Edellä esitetty luettelo ei ole täydellinen eivätkä perusteet myöskään ole kumuloituvia. Luettelon tarkoituksena on pikemminkin esittää, mitä todisteita voidaan käyttää markkinoilla olevan yhteisen määräävän aseman olemassaoloa koskevan väitteen tueksi.

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2002/22/EY,

annettu 7 päivänä maaliskuuta 2002,

yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla
(yleispalveludirektiivi)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽²⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽³⁾,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ⁽⁴⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Telealan vapauttamiseen sekä yhä lisääntyvään kilpailuun ja viestintäpalvelujen valinnanvapautteen liittyy samanaikaisesti sellaisen yhdenmukaisen sääntelyjärjestelmän luominen, jonka avulla turvataan yleispalvelun tarjoaminen. Yleispalvelun käsitteen olisi kehitettävä rinnan tekniikan ja markkinoiden kehittymisen sekä käyttäjien taholta tulevan kysynnän muutosten kanssa. Vuonna 1998 toteutettua yhteisön telemarkkinoiden täydellistä vapauttamista varten luodussa sääntelyjärjestelmässä määriteltiin yleispalveluvelvollisuuksien vähimmäislaajuus sekä vahvistettiin yleispalvelun kustannuksia ja rahoittamista koskevat säännöt.
- (2) Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 153 artiklan mukaisesti yhteisön on edistettävä kuluttajansuojaa.
- (3) Yhteisö ja sen jäsenvaltiot ovat tehneet televerkkojen ja -palvelujen sääntelyjärjestelmää koskevia sitoumuksia televiestinnän peruspalveluja koskevan Maailman kauppajärjestön (WTO) sopimuksen yhteydessä. Jokaisella WTO:n jäsenmaalla on oikeus määritellä yleispalveluvelvollisuus, jonka se haluaa taata. Tällaisia velvollisuuksia

ei sinänsä katsota kilpailun vastaisiksi, jos niitä hallinnoidaan avoimesti, ketään syrjimättä ja kilpailun kannalta puolueettomalla tavalla eivätkä ne aiheuta suurempaa rasitetta kuin mitä jäsenmaan määrittelemä yleispalvelu edellyttää.

- (4) Yleispalvelun takaaminen (eli määriteltyjen vähimmäis- palvelujen tarjoaminen kaikille loppukäyttäjille kohtuuhintaan) voi edellyttää, että joitakin palveluja tarjotaan joillekin loppukäyttäjille hintaan, joka eroaa normaaleista markkinaehtoisista hinnoista. Korvausten maksaminen yrityksille, jotka on nimetty tarjoamaan kyseisiä palveluja tällaisissa olosuhteissa, ei välttämättä johda kilpailun vääristymiseen, edellyttäen että nimetyille yrityksille korvataan erityisesti tämän palvelun antamiseen liittyvät nettokustannukset ja että nämä kustannukset kateetaan kilpailun kannalta puolueettomalla tavalla.

- (5) Kilpaillailla markkinoilla olisi tiettyjä velvollisuuksia sovellettava kaikkiin yleisesti saatavilla olevia puhelinpalveluja tietyssä sijaintipaikassa tarjoaviin organisaatioihin ja muita velvollisuuksia olisi sovellettava ainoastaan organisaatioihin, joilla on huomattava markkinavoima tai jotka on nimetty yleispalvelua tarjoaviksi operaattoreiksi.

- (6) Verkon liityntäpiste muodostaa sääntelytarkoituksia varten tarvittavan rajan sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevan säännösten ja televiestinnän päätelaitteita koskevan säännösten välille. Verkon liityntäpisteiden sijaintikohtien määrittely on kansallisen sääntelyviranomaisen tehtävä, ja se toteutetaan tarvittaessa asianomaisten yritysten ehdotuksen pohjalta.

- (7) Jäsenvaltioiden olisi edelleenkin varmistettava, että II luvussa säädetyt palvelut ovat jäsenvaltioiden alueella kaikkien loppukäyttäjien saatavilla tietyn laatusuhteena maantieteellisestä sijainnista riippumatta ja kansalliset erityisolosuhteet huomioon ottaen kohtuuhintaan. Jäsenvaltiot voivat yleispalveluvelvollisuuksien yhteydessä toteuttaa kansalliset olosuhteet huomioon ottaen kuluttajia koskevia erityistoimenpiteitä maaseudulla tai maantieteellisesti syrjäisillä seuduilla huolehtiakseen siitä, että kuluttajilla on oikeus käyttää II luvussa säädetyjä palveluja kohtuuhintaan, sekä siitä, että erityisesti vanhuksilla, vammaisilla ja sosiaalisia erityistarpeita omaavilla henkilöillä on samoin edellytyksin oikeus käyttää kyseisiä palveluja. Näihin toimenpiteisiin voi kuulua lisäksi toimen-

⁽¹⁾ EYVL C 365 E, 19.12.2000, s. 238 ja EYVL C 332 E, 27.11.2001, s. 292.

⁽²⁾ EYVL C 139, 11.5.2001, s. 15.

⁽³⁾ EYVL C 144, 16.5.2001, s. 60.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 13. kesäkuuta 2001 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 17. syyskuuta 2001 (EYVL C 337, 30.11.2001, s. 55) ja Euroopan parlamentin päätös, tehty 12. joulukuuta 2001 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä). Neuvoston päätös, tehty 14. helmikuuta 2002.

piteitä, jotka kohdennetaan suoraan sosiaalisia erityistarpeita omaaviin kuluttajiin ja joilla tarjotaan tukea määritellyille kuluttajille, esimerkiksi sellaisten erityistoimenpiteiden avulla, jotka toteutetaan yksittäisten pyyntöjen, kuten maksuvelvollisuudesta vapauttamista koskevien, käsittelyn jälkeen.

- (8) Yleispalvelua koskeva perusvaatimus on tarjota käyttäjille pyynnöstä liittymä yleiseen puhelinverkkoon tietyssä sijaintipaikassa kohtuuhintaan. Vaatimus rajoittuu ainoastaan yhteen kapeakaistaiseen verkkoliittymään, jonka tarjoamisen jäsenvaltiot voivat rajoittaa loppukäyttäjän pääasialliseen asuinpaikkaan, eikä se koske digitaalista monipalveluverkkoa (ISDN), joka mahdollistaa kaksi tai useampia liittymiä ja jossa kaikkia liittymiä voi käyttää samanaikaisesti. Kyseisen liittymän teknisessä tarjoamisessa ei pitäisi olla mitään rajoituksia, vaan sen pitäisi olla mahdollista johtimien tai langattoman tekniikan avulla; mitään rajoituksia ei pitäisi myöskään olla sen suhteen, mitkä operaattorit tarjoavat yleispalveluvelvollisuuksiin sisältyviä palveluja kokonaan tai osittain. Yleisen puhelinverkon tietyssä sijaintipaikassa olevien liittymien pitäisi pystyä siirtämään puhetta ja tietoa nopeuksilla, jotka riittävät esimerkiksi Internetin kautta tarjottavien online-palvelujen käyttöön. Yksittäisen käyttäjän Internet-yhteyden nopeus riippuu monista tekijöistä, muun muassa yhteydentarjoajan Internet-kytkettävyydestä sekä sovelluksesta, jossa yhteyttä käytetään. Yleisen puhelinverkon yksittäisen kapeakaistaisen liittymän siirtonopeus riippuu tilaajan päätelaitteen ominaisuuksista ja liittymästä. Näin ollen ei ole aiheellista määrittää yhteisön tasolla tiettyä siirtonopeutta. Nykyisin saatavilla olevat äänikaistamodeemit siirtävät tietoa tyypillisesti 56 kbit/s:n nopeudella ja mukauttavat siirtonopeutta automaattisesti linjan vaihtelevan laadun perusteella, jolloin lopullinen siirtonopeus voi olla alhaisempi kuin 56 kbit/s. Joustavuutta tarvitaan toisaalta siitä syystä, että sen avulla jäsenvaltiot voivat tarvittaessa toteuttaa toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että yhteydet pystyvät pitämään yllä tätä nopeutta, ja toisaalta siitä syystä, että sen avulla jäsenvaltiot voivat tarvittaessa sallia ylärajaksi asetetun nopeuden 56 kbit/s alittavia nopeuksia, jotta voidaan käyttää hyväksi langattoman tekniikan valmiuksia (esimerkiksi matkapuhelinverkkoja) yleispalvelun tarjoamiseksi suuremmalle osalle väestöstä. Tämä voi olla erityisen tärkeää joissakin ehdokasvaltioissa, joissa suhteellisen pienellä osalla kotitalouksista on perinteinen puhelinliittymä. Niissä erityistapauksissa, joissa yleisen puhelinverkon kiinteä liittymä ei selvästikään ole riittävän tehokas tyydyttävää Internet-yhteyttä varten, jäsenvaltioiden olisi voitava vaatia liittymän parantamista tasolle, jolla tilaajien enemmistön liittymät ovat, jotta liittymä tukisi tyydyttävästi Internet-yhteyttä varten riittäviä siirtonopeuksia. Jos tällaisten erityistoimenpiteiden nettokustannukset kyseisten kuluttajien osalta aiheutta-

vat rasitteen, kustannusten nettovaikutukset voidaan sisällyttää yleispalveluvelvollisuuksien nettokustannuslaskelmiin.

- (9) Tämän direktiivin säännökset eivät estä sitä, että jäsenvaltiot nimeävät eri yritykset tarjoamaan yleispalvelun verkkoon liittyviä ja palveluihin liittyviä osia. Verkkoon liittyviä osia tarjoamaan nimettyjä yrityksiä voidaan vaatia varmistamaan sellaiset rakentamis- ja ylläpitotoiminnot, jotka täyttävät tarpeenmukaisella ja oikeasuhteisella tavalla kaikki kohtuulliset pyynnöt liittymän tarjoamisesta yleiseen puhelinverkkoon tietyssä sijaintipaikassa ja yleisen puhelinverkon käyttöoikeudesta tietyssä sijaintipaikassa.
- (10) Kohtuuhinnalla tarkoitetaan jäsenvaltioiden kansallisella tasolla omien erityisolojensa perusteella määrittelemää hintaa, ja tähän voi kuulua paikasta riippumattomien yhteisten hintojen asettaminen tai erityisten hintavaihtoehtojen määrittäminen pienituloisia käyttäjiä varten. Yksittäisten kuluttajien kannalta kohtuuhintaisuus liittyy heidän mahdollisuuksiinsa seurata ja tarkkailla puhelin-kulujaan.
- (11) Luettelotiedot ja numerotiedotuspalvelu ovat olennainen apuväline yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen käytön kannalta, ja ne ovat osa yleispalveluvelvollisuutta. Käyttäjät ja kuluttajat haluavat kattavia luetteloita ja selaista numerotiedotuspalvelua, joka sisältää kaikki luetteloidut puhelinpalvelujen tilaajat ja heidän kaikki numeronsa (kiinteät ja matkapuhelinnumerot mukaan lukien), ja he haluavat, että tiedot on esitetty samanarvoisina. Henkilötietojen käsittelyä ja yksityisyyden suoja televiestinnän alalla koskevassa 15 päivänä joulukuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 97/66/EY⁽¹⁾ turvataan tilaajien oikeus yksityisyyteen heidän henkilötietojensa julkisessa luettelossa ilmoittamisen osalta.
- (12) Kansalaisille on tärkeää, että käytettävissä on riittävästi maksullisia yleisöpuhelimia ja että käyttäjät pystyvät soittamaan hätänumeroihin ja erityisesti eurooppalaiseen hätänumeroon (112) maksutta mistä tahansa puhelimesta, maksulliset yleisöpuhelimet mukaan luettuina, käyttämättä minkäänlaisia maksuvälineitä. Jollei kansalaisilla ole riittävästi tietoa numerosta 112, he eivät voi

(¹) EYVL L 24, 30.1.1998, s. 1.

hyötyä tämän eurooppalaisen hätänumeron olemassaolon tuomasta lisäturvallisuudesta erityisesti matkustaessaan muissa jäsenvaltioissa.

- (13) Jäsenvaltioiden olisi toteutettava asianmukaiset toimenpiteet taatakseen vammaisille ja käyttäjille, joilla on erityistarpeita, mahdollisuus käyttää kaikkia yleisesti saatavilla olevia puhelinpalveluita tietyssä sijaintipaikassa kohtuuhintaan. Vammaisia käyttäjiä palveleviin erityistoimenpiteisiin voivat sisältyä yleisöpuhelinten, yleisölle tarkoitettujen tekstipuhelinten tai vastaavien apuvälineiden asettaminen kuurojen tai puhehäiriöisten käyttäjien saattaville, numerotiedotuspalvelujen tai vastaavien palvelujen tarjoaminen maksutta sokeille tai heikkonäköisille käyttäjille ja eriteltyjen laskujen tarjoaminen vaihtoehtoisissa muodoissa sokeille tai heikkonäköisille käyttäjille heidän pyynnöstään. Lisäksi on ehkä toteutettava erityistoimenpiteitä, jotta vammaiset ja käyttäjät, joilla on sosiaalisia erityistarpeita, voivat käyttää hätäpalveluja (112) ja valita eri operaattoreiden tai palveluntarjoajien välillä kuten muutkin kuluttajat. Palvelun laatustandardeja on kehitetty useiden muuttujien perusteella, jotta voidaan arvioida tilaajien saamien palvelujen laatua sekä sitä, miten yleispalveluvollisuuden alaisiksi nimetyt yritykset toimivat näiden standardien saavuttamiseksi. Vammaisia käyttäjiä koskevia palvelun laatustandardeja ei vielä ole. Olisi kehitettävä vammaisia käyttäjiä koskevia suoritusstandardeja ja vastaavia muuttujia, ja niistä säädetään tämän direktiivin 11 artiklassa. Lisäksi kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava vaatia palvelun laadun suoritusastoa koskevien tietojen julkaisemista, jos ja kun tällaisia standardeja ja muuttujia kehitetään.

Yleispalvelun tarjoaja ei saisi toteuttaa toimia, jotka estävät käyttäjiä hyödyntämästä kaikilta osin eri operaattoreiden tai palveluntarjoajien sellaisia palveluja yhdessä sen omien, yleispalvelun osana tarjottavien palvelujen kanssa.

- (14) Mahdollisuus yleisen puhelinverkon käyttöön tietyssä sijaintipaikassa ja sen käyttö on niin tärkeää, että sen olisi oltava jokaisen sitä perustellusti pyytävän saatavilla. Toissijaisuusperiaatteen mukaisesti jäsenvaltioiden on puolueettomien perustein päätettävä, millä yrityksillä on tässä direktiivissä tarkoitettuja yleispalveluvollisuuksia, ottaen tarvittaessa huomioon yritysten kyky ja halukkuus hyväksyä kaikkien tai joidenkin yleispalveluvollisuuksiin kuuluvien palvelujen tarjoaminen. On tärkeää, että yleispalveluvollisuudet täytetään mahdollisimman tehokkaalla tavalla siten, että käyttäjät yleensä maksavat hintoja, jotka vastaavat palvelun tarjoamisesta aiheutuvia tosiasiallisia kustannuksia. On myös tärkeää, että yleispalvelua tarjoavat operaattorit turvaavat verkon toimintakyvyn sekä palvelun jatkuvuuden ja laadun. Kilpailun ja valinnanvaran lisääntyminen tarjoaa enemmän mahdollisuuksia siihen, että kaikkia yleispalveluvollisuuksiin kuuluvia palveluja tai joitakin niistä tarjoavat muut kuin huomattavan markkinavoiman omaavat yritykset. Näin ollen yleispalveluvollisuuksia voidaan joissakin tapauksissa asettaa operaattoreille, jotka ovat osoittaneet

tarjoavansa liittymiä ja palveluja kaikkein kustannustehokkaimmalla tavalla, ja käyttää tarjouuskilpailuun perustuvia tai vertailevia valintamenettelyjä. Vastaavia velvollisuuksia voidaan asettaa edellytyksiksi sellaisten valtuutusten myöntämiselle, joita tarvitaan yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen tarjoamiseen.

- (15) Jäsenvaltioiden olisi seurattava kuluttajien yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen käyttöä ja erityisesti niiden kohtuuhintaisuutta. Puhelinpalvelun kohtuuhintaisuus liittyy tietoon, jota käyttäjät saavat puhelimen käyttökustannuksista ja sen käytön suhteellisista kustannuksista verrattuna muihin palveluihin, ja se liittyy myös kuluttajien mahdollisuuksiin tarkkailla kulujaan. Näin ollen kohtuuhintaisuus merkitsee päätävällä luovuttamista kuluttajille siten, että yleispalveluvollisuuksien alaisiksi nimetyille yrityksille asetetaan velvollisuuksia. Tällaisiin velvollisuuksiin kuuluu eritellyn laskutuksen määritelty taso ja kuluttajille annetut mahdollisuudet estää valikoivasti tietyt puhelut (kuten kalliit puhelut lisämaksullisiin palveluihin), hallita puhelinlukuja ennakkomaksujärjestelmien avulla ja suorittaa liittymämaksut ennakolta. Tällaisia toimenpiteitä on ehkä tarkasteltava uudelleen ja muutettava markkinoiden kehityksen perusteella. Nykyisin ei yleispalveluvollisuuksien alaisia operaattoreita vaadita lähettämään tilaajille ennakkoilmoitusta, jos ennalta määrätty kuluraja ylittyy tai jos soitetujen puhelujen määrissä tai kohteissa huomataan jotain tavanomaisesta poikkeavaa. Asiaa koskevien sääntösten uudelleentarkastelussa olisi tulevaisuudessa harkittava, onko tilaajille lähetettävä näistä seikoista ennakkoilmoitus.

- (16) Lukuun ottamatta tapauksia, joissa laskut toistuvasti maksetaan myöhässä tai jätetään maksamatta, kuluttajia olisi suojattava välittömältä verkkoyhteyden katkaisemiselta maksamattoman laskun perusteella, ja heidän olisi erityisesti riitatapauksissa, jotka koskevat lisämaksullisten palvelujen käytöstä aiheutuneita korkeita laskuja, voitava keskeytykseltä päästä käyttämään olennaisia puhelinpalveluja, kunnes riita on ratkaistu. Jäsenvaltiot voivat päätää, että tätä mahdollisuutta puhelinpalvelujen käyttöön jatketaan ainoastaan sillä edellytyksellä, että tilaaja maksaa edelleen liittymän perusmaksut.

- (17) Laatu ja hinta ovat kilpailun avaintekijöitä avoimilla markkinoilla, ja kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava seurata yleispalveluvollisuuden alaisiksi nimettyjen yritysten saavuttamaa palvelun laatua. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava tarpeelliseksi katsomissaan tapauksissa toteuttaa kyseisten yritysten saavut-

tamaan palvelun laatuun liittyviä aiheellisia toimia. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi myös voitava seurata muiden, yleisiä puhelinverkkoja ja/tai yleisesti saatavilla olevia puhelinpalveluja tietyissä sijaintipaikoissa käyttäjille tarjoavien yritysten saavuttamaa palvelun laatua.

- (18) Jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa luotava järjestelmiä yleispalveluvollisuuksien nettokustannusten rahoittamiseksi, jos voidaan osoittaa, että kyseisiä palveluja voidaan tarjota ainoastaan tappiolla tai sellaisin nettokustannuksin, jotka poikkeavat tavanomaisista kaupallisista vaatimuksista. On tärkeää varmistaa, että yleispalveluvollisuuksien nettokustannukset lasketaan asianmukaisesti, että niiden rahoitus toteutetaan markkinoita ja yritysten toimintaa mahdollisimman vähän vääristävällä tavalla ja että rahoitus on perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaista.
- (19) Yleispalvelun nettokustannusten laskennassa olisi otettava asianmukaisesti huomioon kustannukset ja tulot sekä yleispalvelun tarjoamisesta syntyvät aineettomat hyödyt, mutta laskentamenetelmä ei saisi estää toteuttamasta yleistä päämäärää, jonka mukaan hintarakenteiden on vastattava kustannuksia. Kaikki yleispalveluvollisuuksien nettokustannukset olisi laskettava selkeitä menettelyjä noudattaen.
- (20) Aineettomien etujen huomioon ottamisella tarkoitetaan sitä, että kokonaiskustannusten määrittämiseksi olisi yleispalveluvollisuuksien välittömistä nettokustannuksista vähennettävä niiden välillisten etujen arvioitu määrä, jotka yritykselle koituvat sillä olevan yleispalvelun tarjoajan aseman ansiosta.
- (21) Jos yleispalveluvollisuudesta aiheutuu yritykselle kohtuuton rasite, on aiheellista antaa jäsenvaltioille mahdollisuus ottaa käyttöön järjestelmiä nettokustannusten kattamiseksi tehokkaalla tavalla. Eräs keino kattaa yleispalveluvollisuuksien nettokustannukset on julkisten varojen käyttäminen. On myös kohtuullista, että aiheutuneiden nettokustannusten kattamiseen osallistuvat avoimesti kaikki käyttäjät yrityksiltä perittävien maksujen kautta. Jos kustannukset katetaan yrityksiltä perittävillä maksuilla, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että maksut jaetaan niiden kesken puolueettomien perusteiden, ketään syrjimättä ja suhteellisuusperiaatetta noudattaen. Tämä periaate ei estä jäsenvaltioita myöntämästä poikkeuksia uusille kilpailijoille, jotka eivät ole vielä saavuttaneet merkittävää asemaa markkinoilla. Kaikissa rahoitusjärjestelmissä olisi varmistettava, että yritykset osallistuvat ainoastaan yleispalveluvollisuuksien rahoittamiseen eivätkä muihin toimiin, jotka eivät suoraan liity yleispalveluvollisuuksiin kuuluvien palvelujen tarjon-
- taan. Kustannusten kattamiseksi perustetuissa järjestelmissä olisi kaikissa tapauksissa noudatettava yhteisön lainsäädäntöön sisältyviä periaatteita, ja erityisesti kustannustenjakojärjestelmissä olisi noudatettava syrjimättömyyden ja oikeasuhteisuuden periaatteita. Kaikissa rahoitusjärjestelmissä olisi varmistettava, etteivät yhden jäsenvaltion käyttäjät osallistu toisen jäsenvaltion yleispalvelukustannusten rahoittamiseen esimerkiksi soittaessaan puheluja jäsenvaltiosta toiseen.
- (22) Jos jäsenvaltiot päättävät rahoittaa yleispalveluvollisuuksien nettokustannukset julkisista varoista, tällä on katsottava tarkoitettavan rahoittamista valtioiden yleisistä talousarvioista muut julkiset rahoituslähteet kuten valtion lotto- ja veikkausyritykset mukaan lukien.
- (23) Yleispalveluvollisuuksien nettokustannukset voidaan jakaa kaikkien tai tiettyjen määriteltyjen yritysyhmien kesken. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kustannusten jakoa koskevassa jakojärjestelmässä noudatetaan avoimuuden, markkinoiden mahdollisimman vähäisen vääristymisen, syrjimättömyyden ja oikeasuhteisuuden periaatteita. Markkinoiden mahdollisimman vähäisellä vääristymisellä tarkoitetaan sitä, että maksut olisi kerättävä niin, että loppukäyttäjille aiheutuu mahdollisimman vähän rasitetta, esimerkiksi hajottamalla maksut mahdollisimman laajalle.
- (24) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi vakuututtava siitä, että yleispalvelua varten annettavaa rahoitustukea saavat yritykset esittävät pyyntönsä perusteeksi riittävän yksityiskohtaisesti ne yleispalvelun osatekijät, joita varten ne tarvitsevat tätä rahoitusta. Yleispalveluvollisuuksien hinnoittelua ja rahoitusta koskevat jäsenvaltioiden suunnitelmat olisi annettava komissiolle tiedoksi, jotta se voi varmistaa, että ne ovat perustamissopimuksen mukaiset. Yleispalvelun tarjontaan nimitettyjä operaattoreita rohkaistaan kannustimin hankkimaan yleispalveluvollisuuksien arvioituja nettokustannuksia vastaavat tulot. Näin ollen jäsenvaltioiden olisi huolehdittava yleispalveluvollisuuksien rahoittamiseksi perittyjä varoja koskevasta todellisesta avoimuudesta ja varojen tehokkaasta valvonnasta.
- (25) Viestintämarkkinat kehittyvät jatkuvasti niin, että käytettyjen palvelujen määrä kasvaa ja teknisten keinojen määrä tarjota niitä käyttäjille lisääntyy. Yleisön tasolla määriteltyjä yleispalveluvollisuuksia olisi tarkasteltava säännöllisesti uudelleen ehdotusten tekemiseksi velvollisuuksien laajuuden muuttamisesta tai uudelleenmäärittelystä. Uudelleentarkastelussa olisi otettava huomioon sosiaalisten, kaupallisten ja teknisten olosuhteiden kehitys ja se, että kaikki yleispalvelun laajuuteen tehtävät muutokset olisi testattava siten, että palvelujen tullessa väestön huomattavan enemmistön ulottuville, välttyään

sellaisten käyttäjien sosiaaliselta syrjäytymiseltä, joilla ei ole niihin varaa. Yleispalveluvollisuuksien laajuuden muutoksissa olisi aina huolehdittava siitä, ettei keinotekoisesti edistetä tiettyjä teknisiä ratkaisuja muiden ratkaisujen kustannuksella, ettei alan yrityksille aseteta kohtuutonta taloudellista rasitetta (mikä vaarantaisi markkinoiden kehityksen ja innovoinnin) ja ettei mahdollinen taloudellinen rasite lankea epäoikeudenmukaisesti pienituloisten kuluttajien kannettavaksi. Kaikki yleispalveluvollisuuden laajuuden muutokset merkitsevät ilman muuta sitä, että nettokustannukset voidaan rahoittaa tässä direktiivissä sallittujen menetelmien turvin. Jäsenvaltiot eivät saa määrätä yrityksille maksusuorituksia sellaisista toimenpiteistä, jotka eivät kuulu yleispalveluvollisuuksiin. Yksittäiset jäsenvaltiot voivat yhä vapaasti määrätä erityisistä toimenpiteistä (jotka eivät kuulu yleispalveluvollisuuksiin) ja rahoittaa ne yhteisön lainsäädännön mukaisesti, mutta ne eivät saa periä tätä varten maksuja yrityksiltä.

- (26) Tehokkaampi kilpailu kaikilla liittymä- ja palvelumarkkinoilla antaa kuluttajille enemmän valinnanvaraa. Todellisen kilpailun ja valinnanvaran määrä vaihtelee yhteisössä, sen jäsenvaltioissa ja jäsenvaltioiden maantieteellisillä alueilla sekä liittymä- ja palvelumarkkinoilla. Jotkut käyttäjät voivat olla täysin riippuvaisia jonkin sellaisen yrityksen liittymä- ja palvelutarjonnasta, jolla on huomattava markkinavoima. Tehokkuuden vuoksi ja todellisen kilpailun edistämiseksi on yleisesti ottaen tärkeää, että huomattavan markkinavoiman omaavan yrityksen tarjoamat palvelut vastaavat niiden aiheuttamia kustannuksia. Loppukäyttäjiltä veloittavien hintojen on tehokkuuden ja sosiaalisten syiden vuoksi vastattava kysyntää ja kustannuksia, edellyttäen että tämä ei vääristä kilpailua. On olemassa vaara, että yritys, jolla on huomattava markkinavoima, voi monin eri tavoin estää uusien kilpailijoiden pääsyn markkinoille tai vääristää kilpailua esimerkiksi perimällä kohtuuttomia hintoja, asettamalla hinnat liian alhaisiksi, niputtamalla vähittäispalveluja niin, että ne on ostettava kokonaisuutena, tai suosimalla tiettyjä asiakkaita. Sen vuoksi kansallisilla sääntelyviranomaisilla olisi oltava toimivalta asettaa viimeisenä keinona ja asianmukaisen harkinnan pohjalta vähittäismyyntiä koskevia sääntöjä, joita sovelletaan yrityksiin, joilla on huomattava markkinavoima. Hintakattoja, maantieteellisin perustein laskettuja keskiarvoja tai muita vastaavia keinoja sekä muita kuin lainsäädäntöön perustuvia toimenpiteitä kuten julkistettavia vähittäishintavertailuja voidaan käyttää niiden kahden tavoitteen saavuttamiseksi, jotka ovat todellisen kilpailun edistäminen ja pyrkimys ottaa huomioon yleisen edun mukaiset tarpeet, kuten yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen kohtuuhintaisuus joidenkin kuluttajien kannalta. Kansallisten sääntelyviranomaisten olottuvilla on oltava asianmukaiset kustannuslaskentatiedot, jotta ne voivat suorittaa sääntelytehtävänsä tällä alalla, mahdollinen hintavalvonta mukaan luettuna. Vähittäispalvelut olisi kuitenkin asetettava sääntelyllisen valvonnan alaisiksi vain, jos kansalliset sääntelyviranomaiset katsovat, että asiaan

liittyvillä tukkumyyntiä koskevilla toimenpiteillä tai operaattorin valintaa ja ennaltavalintaa koskevilla toimenpiteillä ei saavutettaisi tehokkaan kilpailun ja yleisen edun varmistamisen tavoitetta.

- (27) Jos kansallinen sääntelyviranomaisen asettaa velvollisuuksia kustannuslaskentajärjestelmän noudattamisesta hintavalvonnan tueksi, se voi sillä edellytyksellä, että sillä on käytössään tarvittava pätevä henkilöstö, itse suorittaa vuosittaisen tarkastuksen sen varmistamiseksi, että kyseistä kustannuslaskentajärjestelmää noudatetaan, tai se voi vaatia, että tarkastuksen suorittaa joku muu pätevä elin, joka on riippumaton kyseessä olevasta toimijasta.
- (28) On tarpeen soveltaa edelleen kiinteiden yhteyksien palvelujen vähimmäisvalikoimaa koskevia voimassa olevia säännöksiä, jotka on esitetty yhteisön televiestintälainsäädännössä, erityisesti avoimen verkon tarjoamisen soveltamisesta kiinteisiin johtoihin 5 päivänä kesäkuuta 1992 annetussa neuvoston direktiivissä 92/44/EY⁽¹⁾, kunnes kansalliset sääntelyviranomaiset päättävät sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä 7 päivänä maaliskuuta 2002 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2002/21/EY (puitedirektiivi)⁽²⁾ säädettyjen markkina-analyysimenettelyjen perusteella, että mainittuja säännöksiä ei enää tarvita, koska kilpailu niiden alueella olevilla markkinoilla on kehittynyt riittävästi. Kilpailun aste todennäköisesti vaihtelee kiinteiden yhteyksien palvelujen vähimmäisvalikoimaa tarjoavien eri markkinoiden välillä ja alueen eri osissa. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi markkina-analyysiä toteuttaessaan laadittava eri arviot kaikista kiinteiden yhteyksien palvelujen vähimmäisvalikoimaa tarjoavista markkinoista niiden maantieteellinen laajuus huomioon ottaen. Kiinteiden yhteyksien palvelut ovat pakollisia palveluja, jotka on tarjottava käyttämättä mitään korvausjärjestelmää. Kiinteiden yhteyksien palvelujen vähimmäisvalikoiman ylittävien kiinteiden yhteyksien tarjoamisen olisi kuuluttava pikemminkin yleistä vähittäiskaupan sääntelyä koskevien säännösten kuin palvelujen vähimmäisvalikoiman tarjontaa koskevien erityisvaatimusten piiriin.
- (29) Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat lisäksi asianomaisia markkinoita koskevan analyysin perusteella vaatia, että huomattavan markkinavoiman omaavien matkaviestinoperaattoreiden on tarjottava tilaajilleen mahdollisuus käyttää minkä tahansa yhteenliitetyn, yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen tarjoajan palveluja puhelukohtaisesti tai ennaltavalinnan avulla.

⁽¹⁾ EYVL L 165, 19.6.1992, s. 27, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission päätöksellä N:o 98/80/EY (EYVL L 14, 20.1.1998, s. 27).

⁽²⁾ Ks. tämän virallisen lehden s. 33.

- (30) Sopimukset ovat käyttäjän ja kuluttajan kannalta tärkeä keino varmistaa tietojen saatavuus ja oikeusturvan vähimmäistaso. Useimmat kilpailuilla markkinoilla toimivat palveluntarjoajat tekevät sopimuksia asiakkaidensa kanssa, koska se on kaupallisesti toivottavaa. Sähköisen viestinnän verkkoihin ja palveluihin liittyviin, kuluttajia koskeviin liiketoimiin sovelletaan tämän direktiivin säännösten lisäksi sopimuksia koskevan voimassa olevan yhteisön kuluttajansuojalainsäädännön vaatimuksia ja erityisesti kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5 päivänä huhtikuuta 1993 annettua neuvoston direktiiviä 93/13/ETY⁽¹⁾ ja kuluttajansuojasta etäsopimuksissa 20 päivänä toukokuuta 1997 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 97/7/EY⁽²⁾. Kuluttajille olisi erityisesti turvattava sopimussuhteessa välittömään puhelinpalvelujensa tarjoajaan oikeusvarmuuden vähimmäistaso siten, että sopimuksessa eritellään sopimusehdot ja -edellytykset, palvelun laatu, sopimuksen ja palvelun päättämistä koskevat ehdot sekä korvaus- ja riitojenratkaisumenettelyt. Jos muut palveluntarjoajat kuin välittömät puhelinpalvelun tarjoajat tekevät sopimuksia kuluttajien kanssa, näihin sopimuksiin olisi sisällytettävä samat tiedot. Hintojen sekä sopimusehtojen avoimuuden varmistavat toimenpiteet lisäävät kuluttajien mahdollisuuksia tehdä mahdollisimman hyviä valintoja ja näin hyötyä kaikista kilpailun tarjoamista mahdollisuuksista.
- (31) Loppukäyttäjillä olisi oltava mahdollisuus tutustua yleisesti saatavilla olevaan tietoon viestintäpalveluista. Jäsenvaltioiden olisi voitava seurata alueellaan tarjottavien palvelujen laatua. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava kerätä järjestelmällisesti tietoja alueellaan tarjottujen palvelujen laadusta sellaisin perustein, jotka mahdollistavat eri palveluntarjoajien ja eri jäsenvaltioiden välisen vertailun. On todennäköistä, että kilpailuilla markkinoilla toimivat viestintäpalveluja tarjoavat yritykset asettavat yleisesti saataville riittävästi ajantasaista tietoa palveluistaan kaupallisten etujen vuoksi. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi kuitenkin voitava edellyttää tällaisen tiedon julkaisemista niissä tapauksissa, joissa voidaan osoittaa, ettei tieto ole käytännössä yleisön saatavilla.
- (32) Loppukäyttäjien olisi voitava olla varmoja digitaalitelevisiolähetyksen vastaanottoon yhteisössä myytävien laitteiden yhteentoimivuudesta. Jäsenvaltioiden olisi voitava edellyttää tällaisia laitteita koskevia yhdenmukaistettuja vähimmäisstandardeja, joita voidaan ajoittain mukauttaa teknisen ja markkinoiden kehityksen perusteella.
- (33) On suotavaa, että kuluttajille tarjotaan mahdollisimman laaja liitettävyyys digitaalisiin televisiovastaanottimiin; yhteentoimivuus on dynaamisten markkinoiden kehittyvä periaate. Standardointielinten olisi tehtävä kaikkensa varmistaa, että asianmukaiset standardit kehittyvät rinnakkain kyseessä olevien tekniikkojen kanssa. Samoin on tärkeää varmistaa se, että televisiovastaanottimiin on saatavilla liittimiä, jotka pystyvät välittämään kaikki tarvittavat digitaaliteleviisignaalin osat kuten ääni- ja kuvavirrat, ehdollisen käyttöoikeuden (ehdollisen pääsyn) järjestelmien tiedot, palvelutiedot, sovellusohjelmaliittäntä- eli API-tiedot (Application Program Interface, API) ja kopiosuojatiedot. Tämän vuoksi tällä direktiivillä varmistetaan se, että verkko-operaattorit, palvelujen tarjoajat tai laitteistojen valmistajat eivät rajoita digitaalisten televisiovastaanottimien avoimen liitännän toimivuutta ja että tämä kehitty jatkuvasti tekniikan kehittymisen mukaisesti. Digitaalisten interaktiivisten televisiopalvelujen levittämiseksi ja esittämiseksi olisi markkinoiden toimintaan perustuvan mekanismin avulla toteutettava yhteinen standardi, sillä siitä olisi kuluttajalle etua. Jäsenvaltiot ja komissio voivat tämän kehityksen rohkaisemiseksi tehdä perustamissopimuksen puitteissa aloitteita, jotka koskevat noudatettavaa politiikkaa.
- (34) Kaikilla loppukäyttäjillä ja kuluttajilla olisi edelleen oltava mahdollisuus käyttää operaattorin neuvontapalveluja riippumatta siitä, mikä organisaatio tarjoaa liittymän yleiseen puhelinverkkoon.
- (35) Numerotiedotuspalvelujen ja luetteloiden tarjonnassa kilpailu on jo vapautettu. Tämän direktiivin säännöksillä täydennetään direktiivin 97/66/EY säännöksiä siten, että tämän direktiivin säännösten mukaisesti tilaajilla on oikeus saada henkilötietonsa painettuun tai sähköiseen luetteloon. Kaikkien tilaajilleen puhelinnumeroita jakavien palveluntarjoajien on asetettava numeroita koskevat tiedot saataville oikeudenmukaisesti, kustannuslähtöisesti ja ketään syrjimättä.
- (36) On tärkeää, että käyttäjät voivat soittaa eurooppalaiseen hätänumeroon (112) ja mihin tahansa muihin jäsenvaltioiden hätänumeroihin maksutta mistä tahansa puhelimesta, myös maksullisista yleisöpuhelimista, käyttämättä minkäänlaisia maksuvälineitä. Jäsenvaltioiden olisi jo pitänyt toteuttaa tarpeelliset kansallisiin hätäpalveluihin parhaiten soveltuvat organisatoriset järjestelyt sen varmistamiseksi, että kyseiseen numeroon soitettuihin puheluihin vastataan ja ne välitetään asianmukaisesti. Hätäpalvelut saavat tiedon soittajan sijainnista siinä määrin kuin se on teknisesti mahdollista, mikä lisää 112-hätänumeron käyttäjien turvallisuutta ja auttaa hätäpalveluja suorittamaan tehtävänsä, edellyttäen että puhelujen ja niihin liittyvien tietojen välittäminen hätäpalveluille taataan. Näiden tietojen vastaanoton ja käytön olisi oltava asianomaisen henkilötietojen suojaa koskevan yhteisön lainsäädännön mukaista. Tietotekniikan vakaa

⁽¹⁾ EYVL L 95, 21.4.1993, s. 29.

⁽²⁾ EYVL L 144, 4.6.1997, s. 19.

- kehitys johtaa vähitellen siihen, että verkoissa on mahdollista käsitellä useita eri kieliä samaan aikaan kohtuullisin kustannuksin, mikä puolestaan lisää edelleen hätänumeroa 112 käyttävien Euroopan kansalaisten turvallisuutta.
- (37) Euroopan kansalaisille ja liikeyrityksille on elintärkeää saada helposti käyttöoikeus kansainvälisiin puhelinpalveluihin. Tunnus 00 on jo vahvistettu yhteisössä ulkomaanpuhelujen vakiotunnukseksi. Erityisjärjestelyjä puhelujen soittamiseksi eri jäsenvaltioissa sijaitsevien vierekkäisten alueiden välillä voidaan toteuttaa tai jatkaa. Kansainvälinen telediitto (International Telecommunications Union, ITU) on osoittanut ITU:n suosituksen E.164 mukaisesti aluetunnuksen '3883' eurooppalaiselle numeroavaruudelle (European Telephone Numbering Space, ETNS). Varmistaakseen puhelujen välittämisen eurooppalaiseen numeroavaruuteen yleisiä puhelinverkkoja tarjoavien yritysten olisi varmistettava, että puhelut, joissa käytetään aluetunnuksia '3883', yhdistetään suoraan tai välillisesti eurooppalaisen numeroavaruuden palveluverkkoihin, jotka on määritelty asiaa koskevissa Euroopan telealan standardointilaitoksen (European Telecommunications Standards Institute, ETSI) standardeissa. Tällaisiin yhteenliittämisyjärjestelyihin olisi sovellettava sähköisten viestintäverkkojen ja niiden liitännäistoimintojen käyttöoikeuksista ja yhteenliittämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) ⁽¹⁾ säännöksiä.
- (38) Se, että loppukäyttäjien käytössä ovat kaikki yhteisön numerovarot, on elintärkeä ennakoedellytys yhtenäismarkkinoiden toteutumiseksi. Tämän pitäisi kattaa muut kuin maantieteelliset numerot, ilmaisnumerot ja maksulliset palvelunumerot mukaan luettuina, paitsi silloin, kun vastaanottava tilaaja on kaupallisista syistä päättänyt rajoittaa tietyltä maantieteelliseltä alueelta tulevia puheluita. Asianomaisen jäsenvaltion ulkopuolelta soittavilta osapuolilta perittävien hintojen ei tarvitse olla samat, mitkä peritään kyseisen jäsenvaltion alueelta soittavilta osapuolilta.
- (39) Äänitaajuusvalinta ja kutsuvan tilaajan tunnistus ovat toimintoja, jotka ovat tavallisesti saatavilla uudenaikaisissa puhelinkeskuksissa, ja näin ollen niitä voidaan tarjota yhä enemmän pienin kustannuksin tai kokonaan ilman kustannuksia. Äänitaajuusvalintaa käytetään yhä enemmän vuorovaikutteisissa erikoispalveluissa ja -toiminnoissa, joihin kuuluu myös lisäarvopalveluita, ja tämän toiminnon puuttuminen voi estää käyttäjiä käyttämästä näitä palveluita. Jäsenvaltioita ei vaadita asettamaan näiden toimintojen tarjoamista koskevia velvollisuuksia, jos niitä on jo tarjolla. Direktiivissä 97/66/EY turvataan käyttäjien yksityisyyden suoja eritellyn laskutuksen osalta siten, että käyttäjille annetaan kutsuvan tilaajan tunnistuksen yhteydessä keino suojella oikeuttaan yksityisyyteen. Näiden palvelujen kehittäminen Euroopan laajuisesti on kuluttajien edun mukaista, ja tämä direktiivi tukee sitä.
- (40) Numeron siirrettävyys on niin keskeinen kuluttajan valinnanvaraa helpottava ja todellista kilpailua telealan kilpailumarkkinoilla lisäävä tekijä, että sitä pyytävien loppukäyttäjien olisi voitava säilyttää yleisen puhelinverkon numeronsa palvelua tarjoavasta organisaatiosta riippumatta. Tämän toiminnon tarjonta yleisen puhelinverkon kiinteiden ja ei-kiinteiden sijaintipaikkojen välillä ei kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin soveltaa säännöksiä numeroiden siirtämiseen tietyssä sijaintipaikassa palveluita tarjoavien verkkojen ja matkaviestinverkkojen välillä.
- (41) Numeron siirrettävyyden merkitys vahvistuu huomattavasti, kun saatavilla on selkeitä hintatietoja sekä niille loppukäyttäjille, jotka siirtävät numeronsa, että niille loppukäyttäjille, jotka soittavat numeronsa siirtäneille loppukäyttäjille. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi siinä määrin kuin mahdollista helpotettava asianmukaista hinnoittelun avoimuutta osana numeron siirrettävyyden toteuttamista.
- (42) Varmistaessaan, että numeron siirrettävyyteen liittyvän yhteenliittämisen hinnoittelu on kustannuslähtöistä, kansalliset sääntelyviranomaiset voivat myös ottaa huomioon vertailukelpoisilla markkinoilla käytössä olevat hinnat.
- (43) Jäsenvaltiot asettavat nykyisin tiettyjä siirtovelvollisuuksia, jotka koskevat radio- ja televisiolähetysten yleisölle lähettämiseen käytettäviä verkkoja. Jäsenvaltioiden olisi voitava asettaa perustellun yleisen edun nimissä oikeasuhteisia velvollisuuksia niiden lainkäyttövaltaan kuuluville yrityksille, mutta tällaisia velvollisuuksia olisi asetettava ainoastaan silloin, kun se on välttämätöntä jäsenvaltioiden yhteisön lainsäädännön mukaisesti selkeästi määrittämien yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi, velvollisuuksien olisi oltava oikeasuhteisia ja avoimia ja ne olisi tarkistettava säännöllisin väliajoin. Jäsenvaltioiden asettamien siirtovelvollisuuksien olisi oltava kohtuullisia, eli niiden olisi oltava selkeästi määritellyt yleisen edun mukaiset tavoitteet huomioon ottaen oikeasuhteisia ja avoimia, minkä lisäksi niiden yhteydessä voidaan tarvittaessa määrätä kohtuullisesta korvauksesta. Tällaisiin siirtovelvollisuuksiin voi sisältyä sellaisten erityispalvelujen välittäminen, jotka mahdollistavat vammaisten käyttäjien asianmukaisen palvelujen saannin.
- (44) Radio- ja televisiolähetysten yleisölle lähettämiseen käytettäviin verkkoihin kuuluvat kaapelitelevisiot sekä satelliitti- ja maanpäälliset lähetykset. Niihin voi kuulua myös muita verkkoja sikäli kuin merkittävä määrä loppukäyttäjää tällaisia verkkoja pääasiallisena keinona radio- ja televisiolähetysten vastaanottamiseen.

⁽¹⁾ Ks. tämän virallisen lehden s. 7.

- (45) Sisältötarjontapalvelut kuten ääni- tai televisiolähetyspalvelupaketin tarjoaminen myyntiin eivät kuulu sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisen sääntelyjärjestelmän soveltamisalaan. Yleispalveluvollisuuksien ei pitäisi koskea tällaisten palvelujen tarjoajia kyseisten toimien osalta. Tällä direktiivillä ei rajoiteta yhteisön oikeuden mukaisia, jäsenvaltion tasolla kyseisten palvelujen osalta toteutettavia toimenpiteitä.
- (46) Jos jäsenvaltio haluaa varmistaa muiden erityisten palvelujen tarjonnan koko alueellaan, tällaista tarjontaa koskevat velvollisuudet olisi toteutettava kustannustehokkaasti ja siten, ettei niitä sisällytetä yleispalveluvollisuuksiin. Tämän mukaisesti jäsenvaltiot voivat toteuttaa lisätoimenpiteitä (kuten helpottaa infrastruktuurin tai palvelujen kehittämistä olosuhteissa, joissa markkinat eivät riittävästi vastaa loppukäyttäjien tai kuluttajien vaatimuksiin) yhteisön oikeuden mukaisesti. Lissabonissa 23 ja 24 päivänä maaliskuuta 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto kehotti vastauksena komission eEurope-aloitteeseen jäsenvaltioita varmistamaan, että Internetin ja multimedia-aineistojen käyttömahdollisuus on kaikkien koulujen ulottuvilla.
- (47) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi kilpailuympäristö huomioon otettava huomioon asiaan liittyvien tahojen, käyttäjät ja kuluttajat mukaan luettuina, näkemykset, kun ne käsittelevät loppukäyttäjien oikeuksiin liittyviä kysymyksiä. Toimivien menettelyjen olisi oltava käytettävissä kuluttajien ja yleisesti saatavilla olevia viestintäpalveluja tarjoavien yritysten välisten riitojen käsitelyä varten. Jäsenvaltioiden olisi otettava kaikilta osin huomioon tuomioistuinten ulkopuolisiin kuluttajariitoja ratkaiseviin elimiin sovellettavista periaatteista 30 päivänä maaliskuuta 1998 annettu komission suositus 98/257/EY⁽¹⁾.
- (48) Yhteissääntely saattaa olla sopiva keino edistää parannettuja laatustandardeja ja palvelusuorituksia. Yhteissääntelyn olisi oltava samojen periaatteiden mukainen kuin muodollisen sääntelyn eli sen olisi oltava puolueeton, perusteltu, oikeasuhteinen, syrjimätön ja avoin.
- (49) Tällä direktiivillä olisi edistettävä kuluttajansuojaa sääntämällä myös selkeistä sopimusehdoista ja riitojen ratkaisumenettelyistä sekä hintojen avoimuudesta kuluttajille. Lisäksi sillä olisi rohkaistava ulottamaan nämä hyödyt myös muihin loppukäyttäjryhmiin, erityisesti pieniin ja keskisuuriin yrityksiin.
- (50) Tämän direktiivin säännökset eivät estä jäsenvaltioita toteuttamasta perustamissopimuksen 30 ja 46 artiklan mukaisesti erityisesti yleisen järjestyksen tai turvallisuuden ja julkisen moraalien kannalta perusteltuja toimenpiteitä.
- (51) Suunnitellun toiminnan tavoitteita, jotka ovat kaikille eurooppalaisille käyttäjille tarjottavan teleyleispalvelun yleisen tason määrittäminen, niiden edellytysten yhdenmukaistaminen, jotka koskevat yleisten puhelinverkkojen ja niihin liittyvien, yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen käyttömahdollisuutta ja käyttöä tietyssä sijaintipaikassa, sekä sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen sekä niiden liitännäistoimintojen yhdenmukaistetun sääntelyjärjestelmän luominen, ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin, vaan ne voidaan toimien laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Kyseissä artiklassa asetetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen.
- (52) Tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY⁽²⁾ mukaisesti,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

SOVELTAMISALA, TAVOITTEET JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Soveltamisala ja tavoitteet

1. Osana direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) soveltamista tässä direktiivissä säädetään sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjonnasta loppukäyttäjille. Tavoitteena on varmistaa hyvälaatuisten ja yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen saatavuus kaikkialla yhteisössä todellisen kilpailun ja valinnanvapauden avulla sekä käsitellä tilanteita, joissa markkinat eivät tyydyttävästi täytä loppukäyttäjien tarpeita.

2. Tässä direktiivissä vahvistetaan loppukäyttäjien oikeudet sekä yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja tarjoavien yritysten vastaavat velvollisuudet. Jotta yleispalvelujen tarjoaminen avoimilla ja kilpailuun perustuvilla markkinoilla voidaan taata, direktiivissä määritellään tiettyä laatutasoa edustavat vähimmäispalvelut, jotka ovat kansalliset erityisolosuhteet huomioon ottaen kohtuuhintaan kaikkien loppukäyttäjien saatavilla siten, että kilpailu ei vääristy. Tässä direktiivissä

⁽¹⁾ EYVL L 115, 17.4.1998, s. 31.

⁽²⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

vissä säädetään myös velvollisuuksista, jotka koskevat tiettyjen pakollisten palvelujen tarjoamista, kuten kiinteiden yhteyksien tarjoamista vähittäismyynnissä.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä sovelletaan direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 2 artiklassa säädettyjä määritelmiä.

Lisäksi sovelletaan seuraavia määritelmiä:

- a) "maksullisella yleisöpuhelimella" tarkoitetaan yleisesti käytettävissä olevaa puhelinta, jonka käytön maksuvälineitä voivat olla esimerkiksi kolikot ja/tai luotto- tai maksukortit ja/tai puhelukortit, myös valintatunnuksella käytettävät kortit;
- b) "yleisellä puhelinverkolla" tarkoitetaan sähköistä viestintäverkkoa, jota käytetään yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen tarjoamiseen; yleinen puhelinverkko tukee verkon liityntäpisteiden välistä puheensirtoa ja myös muita viestintämuotoja, kuten telekopioiden ja datan siirtoa;
- c) "yleisesti saatavilla olevalla puhelinpalvelulla" tarkoitetaan yleisesti saatavilla olevaa palvelua, jonka avulla voidaan ottaa ja vastaanottaa kotimaan- ja ulkomaanpuheluja sekä käyttää hätäpalveluja kansallisessa tai kansainvälisessä numerointisuunnitelmassa olevan numeron tai numeroiden avulla, sekä tarvittaessa yhtä tai useampaa seuraavista palveluista: operaattorin neuvontapalveluja, numerotiedotuspalveluja, luetteloja, maksullisten yleisöpuhelinten tarjontaa, erityisin ehdoin tapahtuvan palvelun tarjontaa, erityistointojen tarjontaa vammaisille asiakkaille tai käyttäjille, joilla on sosiaalisia erityistarpeita, ja/tai muita kuin maantieteellisiä numeroita käyttävien palvelujen tarjontaa;
- d) "maantieteellisellä numerolla" tarkoitetaan kansallisen numerointisuunnitelman numeroa, jonka numerorakenteen osalla on maantieteellistä merkitystä reititettäessä puheluja verkon liityntäpisteen konkreettiseen sijaintipaikkaan;
- e) "verkon liityntäpisteellä" tarkoitetaan konkreettista pistettä, jossa tilaajalle tarjotaan liittymä yleiseen viestintäverkkoon; verkoissa, joissa käytetään kytkentää tai reititystä, verkon liityntäpiste määritellään tietyn verkon osoitteen avulla, joka voidaan yhdistää tilaajan numeroon tai nimeen;
- f) "muulla kuin maantieteellisellä numerolla" tarkoitetaan kansallisen numerointisuunnitelman numeroa, joka ei ole

maantieteellinen numero. Näihin kuuluvat muun muassa matkapuhelinnumerot, ilmaisnumerot ja maksulliset palvelunumerot.

II LUKU

YLEISPALVELUVELVOLLISUUDET SOSIAALISET VELVOLLISUUDET MUKAAN LUKIEN

3 artikla

Yleispalvelun saatavuus

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tässä luvussa mainitut palvelut ovat jäsenvaltioiden alueella kaikkien loppukäyttäjien saatavilla tietyn laatuksena maantieteellisestä sijainnista riippumatta ja kansalliset erityisolosuhteet huomioon ottaen koh-tuuhintaan.
2. Jäsenvaltioiden on määritettävä tehokkain ja asianmukaisin tapa varmistaa yleispalvelun toteuttaminen puolueettomuuden, avoimuuden, syrjimättömyyden ja oikeasuhteisuuden periaatteita noudattaen. Niiden on pyrittävä pitämään markkinoiden vääristyminen ja erityisesti palvelujen tarjonta sellaiseen hintaan tai sellaisiin ehdoin, jotka poikkeavat tavanomaisista kaupallisista ehdoista, niin vähäisenä kuin mahdollista, ja samalla niiden on turvattava yleinen etu.

4 artikla

Liittymän tarjoaminen tiettyssä sijaintipaikassa

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vähintään yksi yritys pystyy täyttämään kaikki kohtuulliset pyynnöt, jotka koskevat liittymän saamista yleiseen puhelinverkkoon tiettyssä sijaintipaikassa ja mahdollistamaan yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen käytön tiettyssä sijaintipaikassa.
2. Tarjotun liittymän on oltava sellainen, että loppukäyttäjä voi soittaa ja vastaanottaa lähi-, kauko- ja ulkomaanpuheluja sekä lähettää ja vastaanottaa telekopiota ja tietoa sellaisin siirtonopeuksin, jotka riittävät mahdollistamaan tarkoituksenmukaisen Internet-yhteyden, ottaen huomioon vallitseva tilaajien enemmistön käytössä oleva tekniikka ja tekninen toteutettavuus.

5 artikla

Numerotiedotuspalvelut ja luettelot

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että
 - a) loppukäyttäjien saatavilla on vähintään yksi kattava asianomaisen viranomaisen hyväksymässä muodossa oleva painettu tai sähköinen luettelo tai molemmat ja että se saatetaan ajan tasalle säännöllisesti ja vähintään kerran vuodessa;

- b) kaikkien loppukäyttäjien, myös maksullisten yleisöpuhelinten käyttäjien, saatavilla on vähintään yksi kattava numerotiedotuspalvelu.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen luetteloiden on sisällettävä kaikki yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen tilaajat, sanotun kuitenkin rajoittamatta direktiivin 97/66/EY 11 artiklan säännösten soveltamista.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettuja palveluja tarjoava yksi tai useampi yritys soveltaa syrjimättömyyden periaatetta muiden yritysten sille toimittamien tietojen käsittelyssä.

6 artikla

Maksulliset yleisöpuhelimet

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset voivat asettaa yrityksille velvollisuuksia sen varmistamiseksi, että maksullisia yleisöpuhelimia on tarjolla siten, että täytetään loppukäyttäjien kohtuulliset tarpeet maantieteellisen kattavuuden, puhelinten lukumäärän ja niiden vammaisten käyttäjien saatavilla olon sekä palvelujen laadun osalta.

2. Jäsenvaltion on varmistettava, että sen kansallisella sääntelyviranomaisella on mahdollisuus päättää olla asettamatta 1 kohdan mukaisia velvollisuuksia koko alueellaan tai joissakin alueensa osissa, jos se asianomaisia osapuolia 33 artiklassa tarkoitettulla tavalla kuultuaan katsoo, että kyseisiä laitteita tai vastaavia palveluja on laajasti saatavilla.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että maksullisista yleisöpuhelimista voi soittaa eurooppalaiseen hätänumeroon 112 ja muihin kansallisiin hätänumeroihin hätäpuheluja maksutta ja tarvitsematta käyttää minkäänlaista maksuvälinettä.

7 artikla

Erityistoimenpiteet vammaisia käyttäjiä varten

1. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa toteutettava erityistoimenpiteitä vammaisia loppukäyttäjiä varten, jotta yleisesti saatavilla olevat puhelinpalvelut, mukaan lukien hätäpalvelujen, numerotiedustelupalvelujen ja luetteloiden käyttömahdollisuus, ovat näiden saatavilla kohtuuhintaan ja muiden loppukäyttäjien käyttömahdollisuuksia vastaavalla tavalla.

2. Jäsenvaltiot voivat toteuttaa erityistoimenpiteitä kansallisten erityisolosuhteiden perusteella sen varmistamiseksi, että vammaisilla loppukäyttäjillä on sama mahdollisuus kuin loppukäyttäjien enemmistöllä valita eri yritysten ja palveluntarjoajien välillä.

8 artikla

Yritysten nimeäminen

1. Jäsenvaltiot voivat nimetä yhden tai useamman yrityksen takaamaan yleispalvelun tarjonnan sellaisena kuin se määritelty 4, 5, 6 ja 7 artiklassa ja soveltuvin osin 9 artiklan 2 kohdassa siten, että koko jäsenvaltion alue voidaan kattaa. Jäsenvaltiot voivat nimetä eri yrityksiä tai yritysyhmiä tarjoamaan yleispalvelun eri osatekijöitä ja/tai kattamaan jäsenvaltion alueen eri osat.

2. Kun jäsenvaltio nimeää yrityksiä yleispalveluvollisuuksien alaisiksi yrityksiksi koko alueellaan tai jossakin osassa sitä, sen on käytettävä tehokkaita, puolueettomia, avoimia ja syrjimättömiä nimeämismekanismeja siten, ettei minkään yrityksen mahdollisuutta tulla nimetyksi ole lähtökohtaisesti suljettu pois. Tällaisilla nimeämismenetelmillä on varmistettava yleispalvelun kustannustehokas tarjonta, ja niiden avulla voidaan määrittää yleispalveluvollisuuden nettokustannukset 12 artiklan mukaisesti.

9 artikla

Kohtuuhintaisuus

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on seurattava sellaisten palvelujen vähittäishintojen kehitystä ja tasoa, jotka on 4, 5, 6 ja 7 artiklassa määritelty kuuluvan yleispalveluvollisuuksien piiriin ja joita nimetyt yritykset tarjoavat, erityisesti suhteessa jäsenvaltion kuluttajahintoihin ja tulotasoon.

2. Jäsenvaltiot voivat kansallisten olosuhteiden perusteella vaatia nimettyjä yrityksiä tarjoamaan kuluttajille tavanomaisten kaupallisten ehtojen mukaan asetetuista hinnoista poikkeavia hintavaihtoehtoja tai -paketteja erityisesti sen varmistamiseksi, että pienituloisilla käyttäjillä tai käyttäjillä, joilla on sosiaalisia erityistarpeita, on mahdollisuus käyttää yleisesti saatavilla olevaa puhelinpalvelua.

3. Sen lisäksi, että jäsenvaltiot antavat nimettyjä yrityksiä koskevia säännöksiä, joissa säädetään erityisistä hintavaihtoehtoista tai hintakattojen noudattamisesta tai maantieteellisin perustein määritetyistä keskihinnoista tai muista vastaavista järjestelmistä, ne voivat varmistaa, että tukea annetaan kuluttajille, jotka on määritelty pienituloisiksi tai joilla on todettu olevan sosiaalisia erityistarpeita.

4. Jäsenvaltiot voivat kansallisten erityisolosuhteiden perusteella tai hintakattojen noudattamiseksi vaatia 4, 5, 6 ja 7 artiklan perustuvien velvollisuuksien alaisia yrityksiä soveltamaan jäsenvaltion koko alueella yhtenäisiä hintoja, maantieteellisin perustein määrätty keskihinnat mukaan lukien.

5. Jos sellainen nimetty yritys, jolla on velvollisuus tarjota erityisiä hintavaihtoehtoja, soveltaa yhtenäisiä hintoja maantie-

teellisin perustein määrätty keskihinnat mukaan lukien tai noudattaa hintakattoja, kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että hinnoittelua koskevat ehdot ovat kaikilta osin selkeät, ne julkistetaan ja niitä sovelletaan syrjimättömyyden periaatetta noudattaen. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vaatia erityisjärjestelyjen muuttamista tai lopettamista.

10 artikla

Kulujen valvonta

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että nimettyjen yritysten tarjotessa 4, 5, 6 ja 7 artiklassa sekä 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen lisäksi muita toimintoja ja palveluja, yritykset määrittelevät ehtonsa siten, ettei tilaajan tarvitse maksaa tarpeettomista tai pyydetyn palvelun kannalta aiheuttamista toiminnoista tai palveluista.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 4, 5, 6 ja 7 artiklaan sekä 9 artiklan 2 kohtaan perustuvien velvollisuuksien alaiset nimetyt yritykset tarjoavat liitteessä I olevassa A osassa lueteltuja erikoistoimintoja ja -palveluja, jotta tilaajat voivat seurata ja tarkkailla kulujaan ja välttää palvelun tarpeettoman keskeyttämisen.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että asianomainen viranomainen voi jättää soveltamatta 2 kohdan vaatimuksia valtion koko alueella tai joissakin sen osassa, jos se katsoo, että toiminto on laajalti saatavilla.

11 artikla

Nimettyjen yritysten palvelujen laatu

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että kaikki nimetyt 4, 5, 6 ja 7 artiklaan ja 9 artiklan 2 kohtaan perustuvien velvollisuuksien alaiset yritykset julkaisevat liitteessä III esitettyjen palvelun laadun muuttujiin, määritelmiin ja mittaamenetelmiin perustuen riittävät ja ajantasaiset tiedot suorituksistaan yleispalvelun tarjonnassa. Julkaistut tiedot on toimitettava myös kansalliselle sääntelyviranomaiselle.

2. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat siinä tapauksessa, että on kehitetty vastaavia muuttujia, määritellä muun muassa palvelun laadun lisästandardeja, joilla arvioidaan yritysten suorituskykyä palvelujen tarjonnassa vammaisille loppukäyttäjille ja kuluttajille. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että tiedot, jotka koskevat yritysten suorituskykyä näiden muuttujien suhteen, julkaistaan ja että ne ovat kansallisen sääntelyviranomaisen saatavilla.

3. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat lisäksi määritellä julkaistavien tietojen sisällön, muodon ja julkaisutavan, jotta voidaan varmistaa, että loppukäyttäjien ja kuluttajien ulottuvilla on kokonaisvaltaista, vertailukelpoista ja käyttäjäystävällistä tietoa.

4. Kansallisten sääntelyviranomaisten on voitava asettaa suoritustavoitteita niille yrityksille, joilla on ainakin 4 artiklaan perustuvia yleispalveluvelvollisuuksia. Kansallisten sääntelyviranomaisten on tällöin otettava huomioon asianomaisten, erityisesti 33 artiklassa tarkoitettujen osapuolten näkemykset.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset voivat seurata, missä määrin nimetyt yritykset täyttävät suoritustavoitteet.

6. Jos toistuvasti käy niin, ettei yritys pysty saavuttamaan asetettuja suoritustavoitteita, voidaan toteuttaa sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevista valtuutuksista 7 päivänä maaliskuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/20/EY (valtuutusdirektiivi) ⁽¹⁾ mukaisia erityistoimenpiteitä. Kansallisten sääntelyviranomaisten on voitava määrätä yrityksen suoritustasoa koskevien tietojen riippumattomia tarkastuksia tai vastaavia arviointoja kyseisen yrityksen kustannuksella varmistaa yleispalveluvelvollisuuksien alaisen yrityksen antamien tietojen oikeellisuuden ja vertailukelpoisuuden.

12 artikla

Yleispalveluvelvollisuuksista aiheutuvat kustannukset

1. Jos kansalliset sääntelyviranomaiset katsovat, että 3–10 artiklan mukainen yleispalvelun tarjoaminen voi muodostaa kohtuuttoman rasitteen yleispalvelun tarjoajiksi nimetyille yrityksille, niiden on laskettava sen tarjoamisen nettokustannukset.

Tätä tarkoitusta varten kansallisten sääntelyviranomaisten on:

- laskettava yleispalveluvelvollisuudesta aiheutuvat nettokustannukset ottamalla huomioon yleispalvelun tarjoajaksi nimetyt yrityksen mahdollisesti saamat markkinaedut liitteessä IV olevan A osan mukaisesti; tai
- käytettävä nimeämismenettelyn avulla 8 artiklan 3 kohdan mukaisesti määritettyjä yleispalvelun tarjoamisen nettokustannuksia.

2. Edellä 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen yleispalveluvelvollisuuksien nettokustannusten laskennan pohjana käytettävien tilien ja/tai muiden tietojen on oltava kansallisen sääntely-

⁽¹⁾ Ks. tämän virallisen lehden s. 21.

viranomaisen tai asianomaisista osapuolista riippumattoman elimen tarkastamat tai varmistamat ja kansallisen sääntelyviranomaisen hyväksymät. Kustannusten laskennan tulosten ja tarkastuksen päätelmien on oltava yleisesti saatavilla.

13 artikla

Yleispalveluvollisuuksien rahoittaminen

1. Jos kansalliset sääntelyviranomaiset toteavat 12 artiklassa tarkoitetun nettokustannusten laskennan perusteella, että yritykselle aiheutuu kohtuuton rasite, jäsenvaltion on nimetyn yrityksen pyynnöstä päätettävä:

- a) ottaa käyttöön järjestelmä, joka korvaa määritetyt nettokustannukset kyseiselle yritykselle julkisista varoista siten, että korvauksen saamisen edellytykset ovat julkisia; ja/tai
- b) jakaa yleispalveluvollisuuksien nettokustannukset sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen tarjoajien kesken.

2. Jos nettokustannukset jaetaan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti, jäsenvaltioiden on perustettava kustannusten jakojärjestelmä, jota hallinnoi kansallinen sääntelyviranomaisen tai edunsaajista riippumaton elin kansallisen sääntelyviranomaisen valvonnassa. Järjestelmästä voidaan rahoittaa ainoastaan 3–10 artiklassa säädettyjen velvollisuuksien nettokustannukset, jotka on määritelty 12 artiklan mukaisesti.

3. Kustannusten jakojärjestelmässä on noudatettava liitteessä IV olevan B osan mukaisesti avoimuuden, markkinoiden mahdollisimman vähäisen vääristymisen, syrjimättömyyden ja oikeasuhteisuuden periaatteita. Jäsenvaltiot voivat päättää, etteivät ne vaadi maksuja yrityksiltä, joiden liikevaihto alittaa tietyn rajan.

4. Yleispalveluvollisuuksien kustannusten jakamiseen mahdollisesti liittyvät maksut on eriytettävä ja yksilöitävä erikseen kunkin yrityksen osalta. Maksuvollisuutta ei saa asettaa eikä maksuja periä yrityksiltä, jotka eivät tarjoa palveluja kustannustenjakojärjestelmän perustaneen jäsenvaltion alueella.

14 artikla

Avoimuus

1. Jos 13 artiklassa tarkoitettu yleispalveluvollisuuksien nettokustannusten jakojärjestelmä perustetaan, kansallisten sääntelyviranomaisen on varmistettava, että kustannusten jakoperiaatteet ja yksityiskohtaiset tiedot käytetystä järjestelmästä ovat yleisesti saatavilla.

2. Kun rahasto on käytännössä perustettu ja toiminnassa, kansallisten sääntelyviranomaisen on varmistettava, että sen toiminnasta julkaistaan vuosikertomus, jossa ilmoitetaan yleispalveluvollisuuksien lasketut kustannukset, yksilöidään kaikkien rahastoon osallistuvien yritysten suorittamat maksut ja mahdolliset markkinaedut, joita yleispalvelun tarjoajaksi nimetty yritys on voinut saada, jollei liikesalaisuutta koskevista kansallisista ja yhteisön säännöistä muuta johdu.

15 artikla

Yleispalvelun laajuuden uudelleentarkastelu

1. Komissio tarkastelee säännöllisesti uudelleen yleispalvelun laajuutta tarkoituksenaan erityisesti ehdotusten tekeminen Euroopan parlamentille ja neuvostolle yleispalvelun laajuuden muuttamisesta tai uudelleenmäärittelystä. Ensimmäinen tarkastelu suoritetaan kahden vuoden kuluessa 34 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetusta soveltamispäivästä ja sen jälkeen kolmen vuoden välein.

2. Uudelleentarkastelu perustuu yhteiskunnalliseen, taloudelliseen ja tekniseen kehitykseen, ja siinä otetaan muun muassa huomioon liikkuvuus ja siirtonopeudet, jotka perustuvat niihin vallitseviin tekniikoihin, jotka ovat tilaajien enemmistön käytössä. Tarkastelu toteutetaan liitteen V mukaisesti. Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen uudelleentarkastelun tuloksista.

III LUKU

TIETYILLÄ MARKKINOILLA HUOMATTAVAN MARKKINAVOIMAN OMAAVIEN YRITYSTEN SÄÄNTELY

16 artikla

Velvollisuuksien uudelleentarkastelu

1. Jäsenvaltioiden on pidettävä voimassa velvollisuudet, jotka koskevat:

- a) yleisten puhelinverkkojen käyttömahdollisuuden tarjonnasta ja käytöstä tietyssä sijaintipaikassa perittäviä vähittäishintoja, joista on säädetty avoimen verkon tarjoamisen (ONP) soveltamisesta puhelintoimintaan ja teleyleispalvelusta kilpailuympäristössä 26 päivänä helmikuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/10/EY⁽¹⁾ 17 artiklan nojalla;
- b) operaattorin valintaa ja ennaltavalintaa, josta on säädetty televiestinnän yhteenliittämisestä soveltaen avoimen verkon tarjoamisen (ONP) periaatteita yleispalvelun ja yhteentoimivuuden varmistamiseksi 30 päivänä kesäkuuta 1997 anne-

(¹) EYVL L 101, 1.4.1998, s. 24.

tun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/33/EY⁽¹⁾ nojalla;

- c) kiinteitä yhteyksiä, joista on säädetty direktiivin 92/44/ETY 3, 4, 6, 7, 8 ja 10 artiklan nojalla;

kunnes kyseisiä velvollisuuksia on tarkasteltu uudelleen ja niitä koskeva päätös on tehty tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

2. Komissio yksilöi vähittäismarkkinoita koskevien velvollisuuksien kannalta merkitykselliset markkinat ensimmäisessä merkityksellisiä tuote- ja palvelumarkkinoita koskevassa suosituksessa ja valtioiden rajat ylittävät markkinat määrittävässä päätöksessä, jotka hyväksytään sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä annetun direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 15 artiklan mukaisesti.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset tekevät mahdollisimman pian tämän direktiivin tultua voimaan ja sen jälkeen säännöllisin väliajoin markkina-analyysin direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 16 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti sen määrittämiseksi, pidetäänkö vähittäismarkkinoita koskevat velvollisuudet voimassa, muutetaanko niitä vai poistetaanko ne. Toteutettaviin toimenpiteisiin sovelletaan direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 7 artiklassa tarkoitettua menettelyä.

17 artikla

Vähittäispalvelujen sääntely

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että
 - a) jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti toteutetun markkina-analyysin tuloksena, että direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 15 artiklan mukaisesti määritellyillä tietyillä vähittäismarkkinoilla ei ole todellista kilpailua, ja
 - b) jos kansallinen sääntelyviranomainen päätyy siihen, että direktiivissä 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) tai tämän direktiivin 19 artiklassa säädettyjen velvollisuuksien avulla ei saavuteta direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 8 artiklassa määriteltyjä tavoitteita,

kansallisten sääntelyviranomaisten on asetettava asianmukaiset sääntelyvelvollisuudet yrityksille, joilla on todettu olevan tietyillä vähittäismarkkinoilla huomattava markkinavoima direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 14 artiklan mukaisesti.

2. Edellä 1 kohdassa säädetyn mukaisesti asetettavien velvollisuuksien on perustuttava havaitun ongelman luonteeseen ja niiden on oltava oikeasuhteisia ja perusteltuja direktiivin 2001/21/EY (puitedirektiivi) 8 artiklan tavoitteisiin nähden.

⁽¹⁾ EYVL L 199, 26.7.1997, s. 32, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 98/61/EY (EYVL L 268, 3.10.1998, s. 37).

Asetettaviin velvollisuuksiin voi sisältyä vaatimuksia siitä, että huomattavan markkinavoiman omaaviksi todetut yritykset eivät peri kohtuuttomia hintoja, eivät estä markkinoille pääsyä tai rajoita kilpailua asettamalla hinnat liian alhaisiksi, eivät suosi epäasianmukaisesti tiettyjä loppukäyttäjiä tai niputa palveluja kohtuuttomasti yhteen. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat loppukäyttäjien etujen suojelemiseksi ja todellisen kilpailun edistämiseksi soveltaa tällaisiin yrityksiin asianmukaisia vähittäishintakattoja koskevia toimenpiteitä, toimenpiteitä yksittäisten hinnoittelujen valvomiseksi tai toimenpiteitä hintojen määrittämiseksi kustannuslähtöisesti tai vastaavilla markkinoilla käytettävän hinnoittelun mukaisesti.

3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on pyynnöstä toimitettava komissiolle tiedot sovelletusta vähittäishintojen valvonasta ja tarvittaessa kyseisten yritysten käyttämistä kustannuslaskentajärjestelmistä.

4. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava sellaisen yrityksen osalta, jonka vähittäishintoja säännellään tai jonka vähittäiskauppaa valvotaan muutoin, että sovelletaan tarpeellisia ja asianmukaisia kustannuslaskentajärjestelmiä. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat määrittellä noudatettavan muodon ja kirjanpito menetelmän. Pätevän riippumattoman elimen on tarkastettava, noudatetaanko kustannuslaskentajärjestelmää. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että vuosittain julkaistaan lausunto, jossa todetaan, onko sitä noudatettu.

5. Kansalliset sääntelyviranomaiset eivät saa soveltaa tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja vähittäishintojen sääntelymenetelmiä maantieteellisiin markkinoihin eikä käyttäjämarkkinoihin, jos ne ovat vakuuttuneet, että kyseisillä markkinoilla vallitsee todellinen kilpailu, sanotun kuitenkin rajoittamatta 9 artiklan 2 kohdan ja 10 artiklan soveltamista.

18 artikla

Kiinteiden yhteyksien vähimmäisvalikoiman sääntely

1. Jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti toteutetun markkina-analyysin tuloksena, että kiinteiden yhteyksien vähimmäisvalikoimaa tai osaa siitä tarjoavilla markkinoilla ei ole todellista kilpailua, sen on direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 14 artiklan mukaisesti määriteltävä yritykset, joilla on sen alueella tai osalla siitä huomattava markkinavoima kiinteiden yhteyksien vähimmäispalveluvalikoiman erityisten osien tarjoamisessa. Kansallisen sääntelyviranomaisen on asetettava kiinteiden yhteyksien vähimmäisvalikoiman tarjoamista koskevia velvollisuuksia, jotka on määritelty Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä julkaistussa standardeja koskevassa luettelossa direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 17 artiklan mukaisesti, ja tällaista tarjoamista kos-

kevat tämän direktiivin liitteessä VII tällaisille yrityksille kyseisten kiinteiden yhteyksien markkinoiden osalta vahvistetut ehdot.

2. Jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti toteutetun markkina-analyysin tuloksena, että kiinteiden yhteyksien vähimmäisvalikoiman kannalta merkityksellisillä markkinoilla on todellista kilpailua, sen on poistettava 1 kohdassa tarkoitettut velvollisuudet kyseisten kiinteiden yhteyksien markkinoiden osalta.

3. Ominaisuuksiltaan yhdenmukaistettujen kiinteiden yhteyksien vähimmäisvalikoima ja siihen liittyvät standardit on julkaistava Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä osana direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 17 artiklassa tarkoitettua standardeja koskevaa luetteloa. Komissio voi vahvistaa tämän direktiivin 37 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen muutokset, jotka ovat tarpeen kiinteiden yhteyksien vähimmäisvalikoiman mukauttamiseksi uusiin tekniisiin ratkaisuihin ja markkinakäytännön muutoksiin, mukaan lukien tiettyjen kiinteiden yhteyksien tyyppien mahdollinen poistaminen vähimmäisvalikoimasta.

19 artikla

Operaattorin valinta ja ennaltavalinta

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on edellytettävä niiltä yrityksiltä, joilla on 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti ilmoitettu olevan huomattava markkinavoima yleisen puhelinverkon tiettyssä sijaintipaikassa olevan liittymän ja verkon käyttömahdollisuuden tarjoamisen osalta, että nämä yritykset tarjoavat tilaajilleen mahdollisuuden käyttää minkä hyvänsä yhteenliitetyn, yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen tarjoajan palveluja:

- a) puhelukohtaisesti operaattorin valintakoodin avulla; ja
- b) käyttämällä ennaltavalintaa, joka sisältää mahdollisuuden ohittaa ennaltavalinta puhelukohtaisesti operaattorin valintakoodin avulla.

2. Käyttäjien vaatimuksia, jotka koskevat näiden toimintojen toteuttamista muissa verkoissa tai muilla tavoilla, arvioidaan direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 16 artiklassa säädetyn ja direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) 12 artiklan mukaisesti toteutetun markkina-analyysimenettelyn mukaisesti.

3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettujen toimintojen tarjoamiseen kuuluvasta käyttöoikeudesta ja yhteenliittämisestä veloittava hinta määräytyy kustannusten mukaisesti ja että kuluttajille mahdollisesti aiheutuvat välittömät kustannukset eivät estä kyseisten toimintojen käyttöä.

IV LUKU

LOPPUKÄYTTÄJIEN EDUT JA OIKEUDET

20 artikla

Sopimukset

1. Jäljempänä 2, 3 ja 4 kohtaa sovelletaan rajoittamatta kuluttajansuojaa koskevien yhteisön sääntöjen, erityisesti direktiivin 97/7/EY ja direktiivin 93/13/EY, ja yhteisön lainsäädännön mukaisten kansallisten sääntöjen soveltamista.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tilatessaan palveluja, joissa tarjotaan yhteys yleiseen puhelinverkkoon ja/tai sen käyttöoikeus, kuluttajilla on oikeus tehdä sopimus tällaisia palveluja tarjoavan yrityksen tai yritysten kanssa. Sopimuksessa on yksilöitävä ainakin:

- a) palvelun tarjoajan nimi ja osoite;
- b) tarjottavat palvelut, tarjottavien palvelujen laatu sekä perusliittymän toimitusaika;
- c) tarjottavat ylläpitopalvelutyypit;
- d) yksityiskohtaiset tiedot hinnoista ja maksuista sekä menetelmät, joiden avulla voidaan saada ajantasaiset tiedot kaikista sovellettavista hinnoista ja ylläpitomaksuista;
- e) sopimuksen kesto sekä palvelujen ja sopimuksen uusimista ja lopettamista koskevat ehdot;
- f) mahdolliset korvausmenettelyt ja ne hyvitysmenettelyt, joita sovelletaan, jos palvelun laatu ei ole sovitun tasoinen; ja
- g) menetelmä, jonka avulla aloitetaan riitojen ratkaisumenettely 34 artiklan mukaisesti.

Jäsenvaltiot voivat ulottaa nämä velvoitteet koskemaan myös muita loppukäyttäjiä.

3. Edellä 2 kohdassa luetellut tiedot on sisällytettävä myös kuluttajien ja muiden sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien kuin yhteyttä yleiseen puhelinverkkoon ja/tai sen käyttöoikeutta tarjoavien välisiin sopimuksiin. Jäsenvaltiot voivat ulottaa tämän velvoitteen koskemaan myös muita loppukäyttäjiä.

4. Tilajilla on oikeus sanoa irti sopimuksensa seuraamuksesta heti kun heille on ilmoitettu sopimusehtoihin aiotuista muutoksista. Tilajille on annettava riittävästi tietoa näistä muutoksista vähintään yhtä kuukautta ennen niiden toteutta-

mista ja heille on ilmoitettava samanaikaisesti, että heillä on oikeus sanoa irti tällaiset sopimukset seuraamuksitta, jos he eivät hyväksy uusia ehtoja.

21 artikla

Avoimuus ja tietojen julkaiseminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että selkeät ja ajantasaiset tiedot liittyviin ja yleisesti saatavilla oleviin puhelinpalveluihin sovellettavista hinnoista sekä niitä koskevien sopimusten vakioehdoista ovat loppukäyttäjien ja kuluttajien saatavilla siten kuin liitteessä II säädetään.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on edistettävä tietojen tarjoamista esimerkiksi interaktiivisten oppaiden avulla, jotta loppukäyttäjät ja mahdollisimman laajasti kuluttajat voivat arvioida itsenäisesti valinnaisten käyttötapojen kustannuksia.

22 artikla

Palvelun laatu

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset voivat, otettuaan huomioon kaikkien asianomaisten osapuolten näkemykset, vaatia yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäpalveluja tarjoavia yrityksiä julkaisemaan loppukäyttäjien käyttöön vertailukelpoisia, riittäviä ja ajantasaisia tietoja palvelujensa laadusta. Tiedot on pyynnöstä toimitettava myös kansalliselle sääntelyviranomaiselle ennen niiden julkaisemista.

2. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat yksilöidä muun muassa palvelun laatua mitattavat muuttujat sekä julkaistavien tietojen sisällön, muodon ja julkaisutavan, jotta voidaan varmistaa, että loppukäyttäjien ulottuvilla on kokonaisvaltaista, vertailukelpoista ja käyttäjäystävällistä tietoa. Tarvittaessa voidaan käyttää liitteessä III mainittuja muuttujia, määritelmiä ja mittausmenetelmiä.

23 artikla

Verkon turvallisuus

Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet kiinteiden yleisten puhelinverkkojen turvallisuuden takaamiseksi ja sen varmistamiseksi, että kiinteät yleiset puhelinverkot ja kiinteät yleiset puhelinpalvelut ovat käytettävissä laajamittaisissa verkon toiminnan keskeytyksissä tai ylivoimaisen esteen sattuessa. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kiinteitä yleisiä puhelinpalveluja tarjoavat yritykset toteuttavat kaikki aiheelliset toimenpiteet taatakseen hätäpalvelujen keskeytymättömän käyttöoikeuden.

24 artikla

Kuluttajille tarkoitettujen digitaalitelevisiolaitteiden yhteentoimivuus

Jäsenvaltioiden on liitteen VI säännösten mukaisesti varmistettava mainitun liitteen mukainen kuluttajille tarkoitettujen digitaalitelevisiolaitteiden yhteentoimivuus.

25 artikla

Operaattorin neuvonta- ja numerotiedotuspalvelut

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen tilaajilla on oikeus saada tietonsa 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun yleisesti saatavilla olevaan luetteloon.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki tilaajille numeroita osoittavat yritykset täyttävät kaikki kohtuulliset pyynnöt, jotka koskevat asianmukaisten tietojen asettamista saataville yleisesti saatavilla olevien numerotiedotuspalvelujen ja luetteloiden tarjontaa varten sovitussa muodossa oikeudenmukaisin, puolueettomin, kustannuslähtöisin ja syrjimättömin ehdoin.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki loppukäyttäjät, joille on tarjottu liittyä yleiseen puhelinverkkoon, pääsevät käyttämään 5 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisia operaattorin neuvonta- ja numerotiedotuspalveluja.

4. Jäsenvaltiot eivät saa pitää sääntelyn avulla voimassa rajoituksia, jotka estävät jonkin jäsenvaltion loppukäyttäjää käyttämästä suoraan toisen jäsenvaltion numerotiedotuspalvelua.

5. Edellä 1, 2, 3 ja 4 kohtaa sovelletaan, jollei henkilötietojen ja yksityisyyden suojaa koskevan yhteisön lainsäädännön vaatimuksista, ja erityisesti direktiivin 97/66/EY 11 artiklan säännöksistä muuta johdu.

26 artikla

Eurooppalainen hätänumero

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen loppukäyttäjät, maksullisten yleisöpuhelinten käyttäjät mukaan lukien, voivat soittaa hätäpuheluja maksutta käyttämällä kansallisten sääntelyviranomaisten määrittelemien muiden kansallisten hätänumeroiden lisäksi eurooppalaista hätänumeroa 112.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että eurooppalaiseen hätänumeroon 112 soitettuihin puheluihin vastataan asianmukaisesti ja että puhelut välitetään kansallisen hätäpalvelun organisaatioon parhaiten sopivalla tavalla ja verkkojen teknisten mahdollisuuksien mukaisesti.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisiä puhelinverkkoja tarjoavat yritykset antavat siinä määrin kuin se on teknisesti mahdollista, kaikkien eurooppalaiseen hätänumeroon 112 soitettujen puhelujen osalta hätätapauksia käsitteleville viranomaisille mahdollisuuden paikantaa soittajan sijainti.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalaisille tiedotetaan riittävästi eurooppalaisen hätänumeron 112 olemassaolosta ja käytöstä.

27 artikla

Eurooppalaiset tunnusnumerot

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tunnus 00 on vakiomuotoinen ulkomaanpuhelutunnus. Erityisjärjestelyjä puhelujen soittamiseksi eri jäsenvaltioissa sijaitsevien vierekkäisten alueiden välillä voidaan toteuttaa tai jatkaa. Tällaisista järjestelyistä on ilmoitettava yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen loppukäyttäjille näillä alueilla.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki yleisiä puhelinverkkoja tarjoavat yritykset välittävät kaikki eurooppalaiseen numeroavaruuteen kuuluvalla alueella menevät puhelut, sanotun kuitenkin rajoittamatta yleisiä puhelinverkkoja tarjoavan yrityksen tarvetta saada katettua kustannukset, jotka aiheutuvat puhelujen välittämisestä sen verkossa.

28 artikla

Muut kuin maantieteelliset numerot

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että muista jäsenvaltioista olevat loppukäyttäjät voivat käyttää niiden alueella käytössä olevia muita kuin maantieteellisiä numeroita, jos se on teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa, paitsi silloin, kun vastaanottava tilaaja on kaupallisista syistä rajoittanut tietyiltä maantieteellisiltä alueilta tulevia puheluj.

29 artikla

Lisätoimintojen tarjoaminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vaatia kaikkia yleisiä puhelinverkkoja tarjoavia yrityksiä asettamaan loppukäyttäjien saataville liitteessä I olevassa B osassa luetellut toiminnot, jos ne ovat teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa.

2. Jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta 1 kohtaa koko alueellaan tai sen osissa jos se, otettuaan huomioon asianomaisten osapuolten näkemykset, katsoo, että tällaisia toimintoja on riittävästi saatavilla.

3. Jäsenvaltiot voivat päättää, että liitteessä I olevan A osan e kohdassa tarkoitettujen verkkoyhteyden katkaisemista koskevat velvollisuudet asetetaan kaikkia yrityksiä koskevaksi yleiseksi vaatimukseksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta 10 artiklan 2 kohdan soveltamista.

30 artikla

Numeron siirrettävyys

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen, matkapuhelupalvelut mukaan luettuina, tilaajat voivat pyynnöstä säilyttää numeronsa riippumatta siitä, mikä palveluja tarjoava yritys on kyseessä

a) maantieteellisten numeroiden osalta määritellyssä sijaintipaikassa, ja

b) muiden kuin maantieteellisten numeroiden osalta missä tahansa sijaintipaikassa.

Tätä kohtaa ei sovelleta numeroiden siirtämiseen kiinteitä palveluja tarjoavien verkkojen ja matkapuhelinverkkojen välillä.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että numeron siirrettävyyteen liittyvän yhteenliittämisen hinnoittelu on kustannuslähtöistä ja että tilaajille mahdollisesti aiheutuvat välittömät kustannukset eivät vaikuta näiden toimintojen käyttöä ehkäisevästi.

3. Kansalliset sääntelyviranomaiset eivät saa määrätä numeron siirrettävyyttä koskevia kuluttajahintoja kilpailua vääristävällä tavalla, esimerkiksi siten, että määrätään tietyt tai yhteiset kuluttajahinnat.

31 artikla

Siirtovelvollisuudet

1. Jäsenvaltiot voivat asettaa tiettyjen radio- ja televisiolähetyskanavien sekä radio- ja televisiopalvelujen välittämistä koskevia kohtuullisia siirtovelvollisuuksia niiden lainkäyttövaltaan kuuluville yrityksille, jotka tarjoavat radio- ja televisiolähetysten yleisölle lähettämiseen käytettäviä sähköisiä viestintäverkkoja, jos merkittävä määrä kyseisten verkkojen loppukäyttäjii käyttää niitä pääasiallisena keinonaan vastaanottaa radio- ja televisiolähettyksiä. Tällaisia velvollisuuksia voidaan asettaa ainoastaan, jos se on välttämätöntä selkeästi määriteltyjen yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi, ja niiden on oltava oikeasuhteisia ja avoimia. Velvollisuuksia on tarkasteltava säännöllisin väliajoin uudelleen.

2. Tämän artiklan 1 kohta tai direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) 3 artiklan 2 kohta eivät rajoita jäsenvaltioiden mahdollisuutta määrittää asianmukainen korvaus tämän artiklan mukaisesti toteutettujen toimenpiteiden osalta, jos ne varmistavat, että sähköisiä viestintäverkkoja tarjoavia yrityksiä ei kohdella syrjivästi samankaltaisissa olosuhteissa. Jos korvaus suoritetaan, jäsenvaltioiden on varmistettava, että sitä sovelletaan oikeasuhteisella ja avoimella tavalla.

V LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

32 artikla

Pakolliset lisäpalvelut

Jäsenvaltiot voivat päättää, onko II luvussa määriteltyihin yleis- palveluvelvollisuuksiin kuuluvien palvelujen lisäksi joitakin lisä- palveluja saatettava niiden omalla alueella yleisesti saataville, mutta ne eivät saa tällaisessa tapauksessa säätää tiettyjä yrityk- siä koskevasta korvausjärjestelmästä.

33 artikla

Asianomaisten osapuolten kuuleminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava niin hyvin kuin mahdol- lista, että kansalliset sääntelyviranomaiset ottavat huomioon loppukäyttäjien ja kuluttajien, erityisesti vammaisten, sekä val- mistajien ja sähköisiä viestintäverkkoja ja/tai -palveluja tarjoa- vien yritysten näkemykset kysymyksissä, jotka koskevat kaikkia loppukäyttäjien ja kuluttajien oikeuksia yleisesti saatavilla ole- vien sähköisten viestintäpalvelujen alalla, erityisesti silloin kun näillä kysymyksillä on huomattava vaikutus markkinoihin.

2. Asianomaiset osapuolet voivat tarvittaessa kehittää kan- sallisten sääntelyviranomaisten johdolla järjestelmiä, joihin osal- listuu kuluttajia, käyttäjäryhmiä ja palveluntarjoajia ja joiden tavoitteena on parantaa palvelujen yleistä laatua muun muassa kehittämällä käytännesääntöjä ja toimintastandardeja ja valvo- malla niiden soveltamista.

34 artikla

Tuomioistuimen ulkopuoliset riitojenratkaisumenettelyt

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytettävissä on avoimia, yksinkertaisia ja kustannuksiltaan edullisia tuomiois- tuimen ulkopuolisia menettelyjä tämän direktiivin soveltamis- alaan kuuluvia asioita koskevien ratkaisemattomien, kuluttajia koskevien riitojen käsittelyä varten. Jäsenvaltioiden on toteutet-

tava toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että tällaisten menette- lyjen avulla on mahdollista ratkaista riidat oikeudenmukaisesti ja nopeasti, ja ne voivat ottaa tarvittaessa käyttöön korvaus- ja/ tai hyvitysjärjestelmän. Jäsenvaltiot voivat ulottaa nämä velvoit- teet koskemaan myös riitoja, joiden osapuolina on muita lop- pukäyttäjiiä.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden lainsäädäntö ei vaikeuta asianmukaisella alueellisella tasolla sellaisten valitus- elinten ja on-line-palvelujen käyttöönottoa, joilla helpotetaan kuluttajien ja loppukäyttäjien pääsyä riitojenratkaisumenettely- jen piiriin.

3. Jos tällaisten riitojen osapuolet ovat eri jäsenvaltioista, jäsenvaltioiden on sovittava toimintaansa yhteen riidan rat- kaisemiseksi.

4. Tämä artikla ei rajoita kansallisten tuomioistuimenmenettely- jen noudattamista.

35 artikla

Tekninen mukauttaminen

Komissio tekee 37 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen tarvittavat muutokset liitteiden I, II, III, VI ja VII mukauttamiseksi tekniikan kehitykseen tai markkinakysynnän muutoksiin.

36 artikla

Ilmoittamis-, seuranta- ja uudelleentarkastelumenettelyt

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava komis- siolle viimeistään 38 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuna soveltamispäivänä ja tämän jälkeen välittömästi kaikkien muutosten jälkeen niiden yritysten nimet, jotka on nimetty 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti yleispalveluvelvolli- suuksien alaisiksi yrityksiksi.

Komissio asettaa mainitut tiedot saataville helposti käytettäv-ässä muodossa ja toimittaa ne 37 artiklassa tarkoitettulle vies- tintäkomitealle.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava komis- siolle niiden operaattorien nimet, joiden on todettu olevan huomattava markkinavoima tässä direktiivissä tarkoitettulla tavalla, sekä niille tämän direktiivin mukaisesti asetetut velvolli- suudet. Muutoksista, joilla on vaikutusta yrityksille asetettuihin velvollisuuksiin tai yrityksiin, joita tämän direktiivin säännökset koskevat, on ilmoitettava komissiolle viipymättä.

3. Komissio tarkastelee säännöllisesti uudelleen tämän direk- tiivin toimivuutta ja antaa asiaa koskevan kertomuksen Euroo- pan parlamentille ja neuvostolle ensimmäisen kerran viimeis- tään kolmen vuoden kuluttua 38 artiklan 1 kohdan toisessa

alakohdassa tarkoitetusta soveltamispäivästä. Jäsenvaltioiden ja kansallisten sääntelyviranomaisten on toimitettava komissiolle tätä tarkoitusta varten tarvittavat tiedot.

37 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 22 artiklalla perustettu viestintäkomitea, jäljempänä ”komitea”.

2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 ja 7 artiklassa säädettyä menettelyä ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu määräaika vahvistetaan kolmeksi kuukaudeksi.

3. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä.

38 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 24 päivänä heinäkuuta 2003 direktiivin voimaantulosta. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Niiden on sovellettava näitä säännöksiä 25 päivänä heinäkuuta 2003.

2. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

3. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitettuista kysymyksistä antamansa kansalliset säännökset sekä niihin myöhemmin tehtävät muutokset kirjallisina komissiolle.

39 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

40 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 7 päivänä maaliskuuta 2002.

Euroopan parlamentin puolesta

P. COX

Puhemies

Neuvoston puolesta

J. C. APARICIO

Puheenjohtaja

LIITE I

10 ARTIKLASSA (KULUJEN VALVONTA) JA 29 ARTIKLASSA (LISÄTOIMINNOT) TARKOITETTUIJEN TOIMINTOJEN JA PALVELUJEN KUVAUS**A osa: Tämän direktiivin 10 artiklassa tarkoitetut toiminnot ja palvelut:**a) *Eritelty laskutus*

Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että kansalliset sääntelyviranomaiset voivat henkilötietojen ja yksityisyyden suojaa koskevan lainsäädännön vaatimusten mukaisesti säätää eritellyn laskun perustasosta, jota (8 artiklan mukaisesti) nimettyjen yritysten on tarjottava kuluttajille maksutta, jotta kuluttajat voivat:

- i) tarkistaa yleisen puhelinverkon käytöstä tietyssä sijaintipaikassa ja/tai tähän liittyvän yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen käytöstä aiheutuneet kulut sekä valvoa niitä, ja
- ii) seurata puhelimen käyttöään ja puhelinkulujaan riittävässä määrin ja näin valvoa kohtuullisessa määrin laskujaan.

Tarvittaessa tilaajille voidaan tarjota tarkempia erittelyjä kohtuullisin hinnoin tai maksutta.

Soittavalle tilaajalle maksuttomia puheluja, kuten puheluja auttavaan puhelimeen, ei yksilöidä soittavan tilaajan eritellyssä laskussa.

b) *Valikoiva lähtevien puhelujen esto maksutta*

Tehtyään puhelinpalvelun tarjoajalle asiaa koskevan pyynnön tilaaja voi tämän toiminnon avulla maksutta estää tiettytyypiset lähtevät puhelut tai puhelut tiettytyypisiin numeroihin.

c) *Ennakkomaksujärjestelmät*

Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vaatia nimettyjä yrityksiä tarjoamaan kuluttajille mahdollisuuden maksaa yleisen puhelinverkon liittymästä ja yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen käytöstä ennakoon.

d) *Liittymämaksujen suorittaminen maksuerinä*

Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vaatia nimettyjä yrityksiä tarjoamaan kuluttajille mahdollisuuden maksaa yleisen puhelinverkon liittymämaksut maksuerinä.

e) *Laskujen laiminlyönti*

Jäsenvaltioiden on yleisen puhelinverkon käytöstä tietyssä sijaintipaikassa aiheutuneen puhelinlaskun maksamatta jättämisen johdosta annettava lupa toteuttaa erityisiä toimenpiteitä, joiden on oltava oikeasuhteisia ja syrjimättömiä ja jotka on julkistettava. Näiden toimenpiteiden avulla varmistetaan, että tilaajaa varoitetaan asianmukaisesti ennalta palvelun mahdollisesta keskeyttämisestä tai verkkoyhteyden katkaisemisesta. Lukuun ottamatta petoksia ja tapauksia, joissa laskun maksu myöhästyy toistuvasti tai se jätetään toistuvasti maksamatta, edellä mainittujen toimenpiteiden avulla on varmistettava, sikäli kuin se on teknisesti toteutettavissa, että palvelun keskeyttäminen koskee ainoastaan kyseistä palvelua. Verkkoyhteys olisi voitava katkaista maksamattomien laskujen vuoksi ainoastaan sen jälkeen, kun tilaajalle on annettu asianmukainen varoitus. Jäsenvaltiot voivat sallia, että ennen verkkoyhteyden täydellistä katkaisua tarjotaan jonkin aikaa rajoitettua palvelua, jolloin on mahdollista soittaa ainoastaan sellaisia puheluja, joista ei aiheudu maksuja tilaajalle (esim. hätäpuhelut numeroon 112).

B osa: Direktiivin 29 artiklassa tarkoitetut toiminnot:a) *Äänitaajuusvalinta*

Äänitaajuusvalinta on toiminto, jossa yleinen puhelinverkko tukee ETSIn ETR 207 -standardissa määriteltyjen äänitaajuusvalinnan äänien käyttöä päästä päähän -merkinannossa koko verkossa sekä yhdessä jäsenvaltiossa että eri jäsenvaltioiden välillä.

b) *Kutsuvan tilaajan tunnistus*

Tämän toiminnon avulla puhelun vastaanottaja näkee soittajan numeron ennen vastaamista.

Tätä toimintoa olisi tarjottava asiaankuuluvan henkilötietojen ja yksityisyyden suojaa koskevan lainsäädännön, erityisesti direktiivin 97/66/EY mukaisesti.

Operaattoreiden olisi annettava tietoja ja signaaleja helpottamaan kutsuvan tilaajan tunnistuksen ja äänitaajuusvalinnan tarjoamista jäsenvaltioiden rajojen yli siinä määrin kuin se on teknisesti mahdollista.

LIITE II

21 ARTIKLAN MUKAISESTI JULKAISTAVAT TIEDOT (AVOIMUUS JA TIETOJEN JULKAISEMINEN)

Kansallinen sääntelyviranomainen vastaa sen varmistamisesta, että tämän liitteen mukaiset tiedot julkaistaan 21 artiklan mukaisesti. Kansallisten sääntelyviranomaisten on päätettävä, mitkä tiedot yleisiä puhelinverkkoja ja/tai yleisesti saatavilla olevia puhelinpalveluja tarjoavien yritysten on julkaistava ja mitkä tiedot sääntelyviranomainen julkaisee itse, jotta varmistetaan, että kuluttajat voivat tehdä tietoisia valintoja.

1. Yrityksen nimi ja osoite (yritysten nimet ja osoitteet).

Yleisiä puhelinverkkoja ja/tai yleisesti saatavilla olevia puhelinpalveluja tarjoavien yritysten nimet ja pääkonttoreiden osoitteet.

2. Tarjottavat yleisesti saatavilla olevat puhelinpalvelut.

- 2.1. Yleisesti saatavilla olevan puhelinpalvelun laajuus.

Tarjottavien yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen kuvaus, josta käy ilmi, mitä liittymän tilausmaksuun ja kiinteään perusmaksuun sisältyy (esimerkiksi operaattorin neuvontapalvelut, puhelinluettelot, numerotiedotuspalvelut, valikoiva puhelujen esto, eritelty laskutus, ylläpito jne.).

- 2.2. Vakiohinnasto, joka sisältää liittymien hinnat, kaikki erityyppiset käyttö- ja ylläpitomaksut ja yksityiskohtaiset tiedot sovelletuista vakioalennuksista sekä kohdennetuista ja erityishintajärjestelmistä.

- 2.3. Korvaus- ja hyvityskäytäntö, mukaan lukien yksityiskohtaiset tiedot tarjottavista korvaus- ja hyvitysjärjestelmistä.

- 2.4. Tarjottavat ylläpitopalvelutyypit.

- 2.5. Sopimusten vakioehdot, mukaan lukien sopimuksen vähimmäiskesto, jos sellaista sovelletaan.

3. Riitojenratkaisumenettelyt, myös ne, jotka yritys on itse luonut.

4. Tieto yleispalveluja koskevista oikeuksista, mukaan lukien liitteessä I tarkoitetut palvelut ja toiminnot.

LIITE III

PALVELUN LAATUA KOSKEVAT MUUTTUJAT

11 ja 23 artiklassa tarkoitettujen toimitusaikaa ja palvelun laatua koskevat muuttujat, määritelmät ja mittaussuomen-
menetelmät

Muuttuja ⁽¹⁾	Määritelmä	Mittaussuomen-
Perusliittymän toimitusaika	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Vikojen määrä liittymälinjaa kohden	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Vian korjausaika	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Epäonnistuneiden puhelujen määrä ⁽²⁾	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Puhelumuodostusaika ⁽²⁾	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Vastausaika operaattorin neuvontapalveluissa	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Vastausaika numerotiedotuspalveluissa	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Toimintakuntoisten kolikko- ja korttipuhelimien osuus	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Laskutuksen oikeellisuutta koskevat valitukset	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1

⁽¹⁾ Muuttujien avulla olisi voitava analysoida suorituskyky alueellisesti (vähintään Eurostatin laatiman maantieteellisiä yksiköjä koskevan NUTS-nimikkeistön (Nomenclature of Territorial Units for Statistics) mukaisella tasolla 2).

⁽²⁾ Jäsenvaltiot voivat päättää, ettei näitä kahta muuttujaa koskevia ajantasaisia tietoja tarvitse koota, jos on saatavilla selvitys siitä, että palvelun laatu näiden muuttujien osalta on tyydyttävä.

Huomautus: ETSIn asiakirjan EG 201 769-1:n versionumero on 1.1.1 (huhtikuu 2000).

LIITE IV

YLEISPALVELUVOLLISUUKSIEN MAHDOLLISTEN NETTOKUSTANNUSTEN LASKEMINEN JA NIIDEN KATTAMIS- TAI JAKOJÄRJESTELMIEN KÄYTTÖÖN OTTAMINEN 12 JA 13 ARTIKLAN MUKAISESTI**A osa: Nettokustannusten laskeminen**

Yleispalveluvollisuuksilla tarkoitetaan jäsenvaltion yritykselle asettamia velvollisuuksia, jotka koskevat verkon ja palvelun tarjontaa tietyllä maantieteellisellä alueella. Tarvittaessa velvollisuuksiin kuuluvat kyseisen palvelun tarjoamisesta kyseisellä maantieteellisellä alueella perittävien hintojen keskiarvojen määrittäminen maantieteellisin perustein ja erityisten hintavaihtoehtojen tarjoaminen pienituloisille kuluttajille tai sellaisille kuluttajille, joilla on sosiaalisia erityistarpeita.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on harkittava kaikkia kannustimia, joilla yritykset (yleispalvelun tarjoajiksi nimetyt tai muut) saadaan tarjoamaan yleispalveluvollisuuksiin kuuluvia palveluja kustannustehokkaasti. Yleispalveluvollisuuksien nettokustannuksia laskettaessa nämä kustannukset muodostuvat erotuksesta, joka syntyy, kun lasketaan nimetyt yrityksen toiminnan nettokustannukset yleispalveluvollisuuksien alaisena ja ilman yleispalveluvollisuuksia. Tämä laskentaperiaate soveltuu, olipa verkko tietyssä jäsenvaltiossa hyvin edistynyt tai vielä kehittämis- ja laajentamisvaiheessa. On kiinnitettävä asianmukaista huomiota niiden kustannusten todenmukaiseen arviointiin, jotka nimetty yritys olisi päättänyt välttää, jos sillä ei olisi yleispalveluvollisuuksia. Nettokustannusten laskennassa olisi otettava huomioon yleispalvelua tarjoavan operaattorin saamat, myös aineettomat hyödyt.

Laskennan on perustuttava kustannuksiin, jotka aiheutuvat:

- i) yksilöityjen palvelujen osatekijöistä, jos näitä palveluja voidaan tarjota ainoastaan tappiolla tai tavanomaisista kaupallisista ehdoista poikkeavin kustannuksin.

Tämän kustannusluokan osapalveluihin voi kuulua hätäpuhelinpalvelujen käyttöoikeus, tiettyjen maksullisten yleispuhelimien tarjonta, tiettyjen palvelujen tai laitteiden tarjonta vammaisille käyttäjille jne.

- ii) tiettyjen loppukäyttäjien tai -käyttäjryhmien palvelemisesta, jos heille voidaan tarjota palveluja ainoastaan tappiolla tai tavanomaisista kaupallisista ehdoista poikkeavin kustannuksin, kun otetaan huomioon tietyn verkon ja palvelun tarjoamisesta aiheutuvat kustannukset, siitä syntyneet tulot ja jäsenvaltion mahdollisesti asettama velvollisuus laskea hintojen keskiarvo maantieteellisin perustein.

Tähän kustannusluokkaan kuuluvat ne loppukäyttäjät tai -käyttäjryhmät, joille yleispalveluvollisuuksista vapaa kaupallinen operaattori ei tarjoaisi palvelua.

Yleispalveluvollisuuksien tiettyjen osien nettokustannukset lasketaan erikseen, jottei mahdollisia suoria tai epäsuoria etuja ja kustannuksia lasketa kahteen kertaan. Yleispalveluvollisuuden yritykselle aiheuttamat kokonaisnettokustannukset on laskettava siten, että yleispalveluvollisuuksien erityisistä osatekijöistä aiheutuvat nettokustannukset lasketaan yhteen ja kaikki aineettomat hyödyt otetaan huomioon. Vastuu nettokustannusten tarkistamisesta on kansallisella sääntelyviranomaisella.

B osa: Yleispalveluvollisuuksien nettokustannusten kattaminen

Yleispalveluvollisuuksista mahdollisesti aiheutuvien nettokustannusten kattaminen tai rahoittaminen edellyttää, että tällaisten velvollisuuksien alaiset nimetyt yritykset saavat korvauksen palvelujen tarjoamisesta muin kuin kaupallisin ehdoin. Koska tällainen korvaus merkitsee varojen siirtoa, jäsenvaltioiden on varmistettava, että ne toteutetaan puolueettomasti, avoimesti, syrjimättömästi ja oikeasuhteisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että varojen siirrosta saa aiheutua mahdollisimman vähän kilpailun tai käyttäjien kysynnän vääristymistä.

Rahastoon perustuvan jakojärjestelmän toiminnassa olisi 13 artiklan 3 kohdan mukaisesti käytettävä avointa ja puolueetonta maksujenkeräämistapaa, jolla vältetään vaara, että yrityksiltä peritään maksuja sekä panoksista että tuotoksista.

Rahastoa hallinnoivan riippumattoman elimen tehtävänä on periä maksut yrityksiltä, joiden on arvioitu kyseisessä jäsenvaltiossa olevan velvollisia osallistumaan yleispalveluvollisuuksien nettokustannuksiin. Lisäksi elimen tehtävänä on valvoa varojen siirtoa ja/tai maksusuorituksia rahastosta niille yrityksille, joilla on oikeus saada niitä.

LIITE V

YLEISPALVELUN LAAJUUDEN 15 ARTIKLAN MUKAINEN UDELLEENTARKASTELUMENETTELY

Komissio harkitsee seuraavien seikkojen perusteella, onko yleispalveluvollisuuksien laajuutta tarkasteltava uudelleen:

- yhteiskunnallinen ja markkinoiden kehitys kuluttajien käyttämien palvelujen näkökulmasta,
- yhteiskunnallinen ja markkinoiden kehitys kuluttajien saatavilla olevien palvelujen ja valinnanvapauden näkökulmasta,
- tekniikan kehitys eli se, millä tavoilla kuluttajille tarjotaan palveluja.

Komissio harkitsee seuraavien seikkojen perusteella, onko tarpeen muuttaa yleispalveluvollisuuksien laajuutta tai määrittellä se uudelleen:

- ovatko tietyt palvelut kuluttajien enemmistön saatavilla ja käyttäkö kuluttajien enemmistö niitä; aiheuttaako palvelujen puutteellinen saatavuus tai se, että kuluttajien vähemmistö ei käytä niitä, sosiaalista syrjäytymistä, ja
- koituko tiettyjen palvelujen saatavuudesta ja käytöstä sellaista yleistä nettohyötyä kaikille kuluttajille, että julkisen vallan on aihetta puuttua asiaan, jos yleisölle ei tarjota tiettyjä palveluja tavanomaisissa kaupallisissa olosuhteissa.

LIITE VI

KULUTTAJILLE TARKOITETTujen DIGITAALITELEVISIOLAITTEIDEN 24 ARTIKLASSA TARKOITETTU YHTEENTOIMIVUUS1. *Yhteinen eurooppalainen salausalgoritmi ja ilmaislähetysten vastaanottaminen*

Digitaaliteleviiosignaalien vastaanottamiseen tarkoitettujen kuluttajille myytävien, vuokrattavien tai muulla tavoin yhteisössä saatavilla olevien laitteiden, jotka pystyvät purkamaan salattua digitaaliteleviiosignaalia, on pystyttävä

- purkamaan kyseiset signaalit sellaisen yhteisen eurooppalaisen salausalgoritmin mukaisesti, jota hallinnoi tunnustettu eurooppalainen standardointiorganisaatio, nykyisin ETSI
- vastaanottamaan salaamattomina lähetetyt signaalit sillä edellytyksellä, että vuokralaitetta käytettäessä laitteen vuokraaja noudattaa kyseistä vuokrasopimusta.

2. *Analogisten ja digitaalisten televisiovastaanottimien yhteentoimivuus*

Kaikkiin analogisiin televisiovastaanottimiin, joiden kuvaruudun näkyvässä olevan osan läpimitta on suurempi kuin 42 cm ja jotka saatetaan yhteisössä markkinoille myytäväksi tai vuokrattaviksi, on asennettava vähintään yksi avoin pistokeliitäntä, joka on tunnustetun eurooppalaisen standardointiorganisaation standardoima, esimerkiksi CENELEC EN 50 049-1:1997 standardin mukainen, ja johon voidaan helposti liittää oheislaitteita, erityisesti lisädekoodereita ja digitaalisia vastaanottimia.

Kaikkiin digitaalisiin televisiovastaanottimiin, joiden kuvaruudun näkyvässä olevan osan läpimitta on suurempi kuin 30 cm ja jotka saatetaan yhteisössä markkinoille myytäväksi tai vuokrattaviksi, on asennettava vähintään yksi avoin pistokeliitäntä (joko tunnustetun eurooppalaisen standardointiorganisaation standardoima tai sellaisen organisaation vahvistaman standardin mukainen tai alalla yleisesti tunnustetun eritelmän mukainen), esimerkiksi digitaaliteleviiosignaalin (DVB) yleinen rajapintaliitin, johon voidaan helposti liittää oheislaitteita ja joka pystyy välittämään kaikki digitaaliteleviiosignaalin osat, mukaan lukien interaktiivisiin ja ehdollisen käyttöoikeuden palveluihin liittyvät tiedot.

LIITE VII

18 ARTIKLASSA TARKOITETTUA KIINTEIDEN YHTEYKSIEN VÄHIMMÄISVALIKOIMAA KOSKEVAT EHDOT

Huom. Kiinteiden yhteyksien vähimmäisvalikoiman tarjontaa olisi 18 artiklassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti jatkettava direktiivissä 92/44/EY vahvistettujen ehtojen mukaisesti, kunnes kansallinen sääntelyviranomainen toteaa, että merkityksellisillä kiinteiden yhteyksien markkinoilla on todellista kilpailua.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että 18 artiklan mukaisessa kiinteiden yhteyksien vähimmäisvalikoiman tarjonnassa noudatetaan syrjimättömyyden, kustannuslähtöisyyden ja avoimuuden peruseriaatteita.

1. Syrjimättömyys

Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että yritykset, joilla on 18 artiklan 1 kohdan nojalla todettu olevan huomattava markkinavoima, noudattavat syrjimättömyyden periaatetta 18 artiklassa tarkoitetussa kiinteiden yhteyksien tarjonnassa. Näiden yritysten on sovellettava samoja ehtoja samankaltaisissa olosuhteissa samankaltaisia palveluja tarjoaviin yrityksiin, ja niiden on tarjottava kiinteitä yhteyksiä muille samoin ehdoin ja samalaatuisina kuin ne tarjoavat niitä tilanteen mukaan omille yksiköilleen, tytäryhtiöilleen ja yhteistyökumppaneilleen.

2. Kustannuslähtöisyys

Kansallisten sääntelyviranomaisten on tarvittaessa varmistettava, että 18 artiklassa tarkoitettujen kiinteiden yhteyksien hinnoittelussa noudatetaan kustannuslähtöisyyden periaatetta.

Tätä tarkoitusta varten kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että yritykset, joilla on 18 artiklan 1 kohdan nojalla todettu olevan huomattava markkinavoima, laativat ja ottavat käyttöön sopivan kustannuslaskentajärjestelmän.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on pidettävä saatavilla riittävän yksityiskohtaisia tietoja tällaisten yritysten soveltamista kustannuslaskentajärjestelmistä. Niiden on toimitettava nämä tiedot pyynnöstä komissiolle.

3. Avoimuus

Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että 18 artiklan mukaisen kiinteiden yhteyksien vähimmäisvalikoiman tarjonnan osalta julkaistaan seuraavat tiedot helposti saatavilla olevassa muodossa.

3.1. Tekniset ominaisuudet, mukaan lukien fyysiset ja sähköiset ominaisuudet, sekä yksityiskohtaiset tekniset ja suorituskykyä koskevat eritelvät, jotka koskevat verkon liityntäpistettä.

3.2. Hinnat, mukaan lukien perusliittymää koskeva maksu, kiinteä perusmaksu ja muut maksut. Jos hinnat on porrastettu, siitä on mainittava.

Jos yritys, jolla on 18 artiklan 1 kohdan nojalla todettu olevan huomattava markkinavoima, pitää kohtuuttomana tarjota tietyille hakijalle kiinteiden yhteyksien vähimmäisvalikoimaa julkaistuilla hinnoilla ja toimitusehdoilla, sen on pyydettävä kansallisen sääntelyviranomaisen hyväksyntä ehtojen muuttamiseksi kyseisessä tapauksessa.

3.3. Toimitusehdot ja vähintään seuraavat osatekijät:

— tiedot tilauskäytännöstä,

— tyypillinen toimitusaika eli aika siitä hetkestä, jona käyttäjä on tehnyt sitovan pyynnön kiinteän yhteyden hankkimiseksi, siihen ajankohtaan, johon mennessä 95 prosenttia kaikista samantyyppisistä kiinteistä yhteyksistä on avattu asiakkaille.

Kyseinen aika määritellään kohtuullisen pitkän, viimeksi kuluneen ajanjakson aikana todettujen kiinteiden yhteyksien todellisten toimitusaikojen perusteella. Mukaan ei saa laskea tapauksia, joissa toimitusajat ovat käyttäjien pyynnöstä olleet pitkiä.

- sopimuskausi eli yleisesti vahvistettu sopimuksen kesto ja sopimuksen vähimmäiskesto, joka käyttäjän on hyväksyttävä,
- tyypillinen korjausaika eli aika siitä hetkestä, jona virheilmoitus on tehty asiasta vastaavalle yksikölle yrityksessä, jolla on 18 artiklan 1 kohdan nojalla todettu olevan huomattava markkinavoima, siihen ajankohtaan, jona 80 prosenttia kaikista samantyyppisistä kiinteistä yhteyksistä on saatu uudelleen toimintaan, ja aiheellisissa tapauksissa ajankohtaan, jona käyttäjille on ilmoitettu yhteyden olevan toiminnassa. Jos samantyyppisille kiinteille yhteyksille tarjotaan eri laatuluokkien mukaisia korjauksia, erilaiset tyypilliset korjausajat on julkaistava,
- mahdolliset maksunpalautusmenettelyt.

Jos jäsenvaltio katsoo, että kiinteiden yhteyksien vähimmäistarjonnan toteuttamisella ei pystytä vastaamaan käyttäjien tarpeisiin, se voi lisäksi määrittää asianmukaisia tavoitteita edellä luetelluille toimitusehdoille.
